

water for life and livelihoods

Consultation Response Document to the draft Western Wales River Basin Management Plan

We are the Environment Agency. It's our job to look after your environment and make it **a better place** - for you, and for future generations.

Your environment is the air you breathe, the water you drink and the ground you walk on. Working with business, Government and society as a whole, we are making your environment cleaner and healthier.

The Environment Agency. Out there, making your environment a better place.

Published by:

Environment Agency,
Cambria House, 29 Newport Road, Cardiff, CF24 0TP
Tel: 08708 506506

Email: enquiries@environment-agency.gov.uk
www.environment-agency.gov.uk

© Environment Agency

All rights reserved. This document may be reproduced with prior permission of the Environment Agency.

Key outcomes

Wales' waters are there for us all. We use and enjoy them in different ways and we all need to look after them. Our consultation 'Living Waters for Wales' raised awareness of the pressures on our water environment and what we can all do to improve the situation.

We received 97 responses to our consultation that were relevant to the draft Western Wales' River Basin Management Plan. This included responses from individuals, organisations and groups. We also received invaluable feedback from our Liaison Panels (and their Sector contacts), workshops, events and meetings which all helped to support the 'Living Water For Wales' campaign.

Many of the comments received were common to all the draft River Basin Management Plans in England and Wales and a number of key themes emerged:

- Size and presentation of the draft plan
- Level of ambition in the first cycle i.e. how many of our waters will be improved by 2015
- Queries on our assessment of the health of water bodies – the fisheries classification in particular and the number of water bodies that were 'not assessed'.
- The need to engage a wider range of sectors, organisations and people in the delivery of the plan and to ensure there is local input
- The need to secure funding for those unfunded measures (scenario C) that were included in the plan
- The need to present a clear view of the links between all the different legal requirements that apply to the water environment and how these link to other plans
- The need to provide more information on the links between WFD and other legislation such as Habitats Directive, Water Resources Acts and the Marine Bill
- Distribution of costs needs to be fair across all sectors and the costs and benefits of improvements need to be clear
- Difficulty in accessing information such as What's in your backyard (WIYBY)

The comments and feedback received from all respondents have resulted in a number of changes to the Western Wales River Basin Management Plan which will be published in December 2009.

We will be contacting many of the respondents to provide direct feedback on the actions we have taken and to look at developing working relations to deliver our plan.

We would like to thank everyone who took the time to make a contribution to the consultation. We look forward to working together to deliver the Western Wales River Basin Management Plan and improving our water environment.

Contents

1	Introduction	5
2	List of respondents	8
3	Number and types of responses	10
4	Summary of responses and action we will take	11
5	Next steps	45
6	Annex 1 - Facts & Figures	46

Correction 15/10/09 – Organisations added to List of Respondents.

1 Introduction

The Water Framework Directive¹ (WFD) establishes new and better ways of protecting and improving rivers, lakes, groundwater, transitional (where freshwater and sea water mix) and coastal waters. The WFD is based on a six-yearly cycle of planning, action and review called River Basin Management Planning.

The WFD and River Basin Management Planning specifically encourage the active involvement of interested parties in planning for, and delivering, a better water environment.

Draft River Basin Management Plans

On 22 December 2008 we published the draft Western Wales River Basin Management Plan for consultation. The plan set out detailed proposals for improving the water environment for the next six years and beyond. It described the main issues for the Western Wales River Basin District and highlighted key actions proposed for dealing with them. Supporting annexes gave more detail on the current state of waters, the actions proposed and the mechanisms that can be used to drive these actions.

We worked closely with the Western Wales River Basin District Liaison Panel to develop the draft River Basin Management Plan and to promote the consultation. The liaison panel includes representatives of businesses, planning authorities, environmental organisations, consumers, navigation, fishing and recreation bodies and local government, all with key roles in putting the plan into action.

This public consultation ran from 22 December 2008 until 22 June 2009. Responses from the consultation will be used to further develop the River Basin Management Plan and its delivery. The River Basin Management Plan will be published on 22 December 2009.

In the Western Wales River Basin District, we actively promoted the consultation using our 'Living Waters for Wales' campaign to interested parties in the following ways:

Press and media

- Published a public notice of consultation on 8 and 15 January 2009 in the Western Mail newspaper.
- Promoted the plan and consultation with 2 television news items, 4 radio news broadcasts and 5 online newspapers.
This included a feature on BBC Wales Today, Newyddion on S4C (News programme), Radio Cymru, Radio Wales and BBC Wales Online with total viewer/listener figures in excess of 400. A picture of our fish mascot also made the BBC Wales online image of the day twice

There were eleven articles in local and regional newspapers and online, most with an eye catching photo of the fish mascots alongside the articles. These included the Western Mail, Daily Post, South Wales Argus, South Wales Evening Post and the South Wales Echo. The combined circulation of these

¹ Further information on the Water Framework Directive is available at www.environment-agency.gov.uk/wfd

newspapers is over 640,000. This does not include the smaller local newspapers.

Publications

- The draft River Basin Management Plan was published online on the Environment Agency's website at www.environment-agency.gov.uk/wfd and through an introductory infographic presentation on the website <http://www.teachingzone.org/livingwater/home.html>. The "infographic" is an interactive website which allows users to access summary consultation information.
- The website address and "infographic" were actively promoted on all relevant literature and via links on stakeholder websites.
- To promote the consultation, we created three human sized fish costumes as mascots to represent the ecological aspect of the Water Framework Directive. These were used at launch events in order to raise awareness.
- Sector case studies, fact sheets and post cards were produced to promote the consultation. These also formed an integral part of the 'infographic'.

Written Communications

A total of 506 people were directly made aware of the consultation and invited to workshops and meetings using our mail shot invites. Our initial stakeholder list of 270 contacts was developed during the consultation to include all those who expressed an interest in the consultation and those that attended the organised meetings and events. This is continually evolving and will play an important role in the implementation of the plan.

The following materials were also sent;

	Material sent	Number sent
Public libraries	Draft plan	12
Local Authority offices	Draft plan	12
National Park Authority offices	Draft plan	3
Assembly Members, MPs representing Welsh constituencies, Chief Executives & Planning Directors for all Welsh local authorities	Consultation letter	192

Meetings

32 sector meetings were held, details and outcomes of which are given in Annex 1.

Events and Workshops

7 key consultation events were held across Western Wales, and are summarised below.

- The consultation campaign 'Living Waters for Wales' was launched on 8 January 2009 with the Minister for the Environment, Sustainability and Housing, Jane

Davidson. This launch attracted press and media coverage (BBC Wales today, S4C Newyddion, Radio Cymru, etc.).

- The Wildlife Trusts Centre at Cilgerran hosted the launch of the Western Wales draft River Basin Management Plan .
- Consultation workshops were held in Swansea on 17 April 2009 and Bangor on 6th May 2009. The workshops provided an overview of River Basin Management Planning and raised awareness of the consultation.
- The Wales Environment Research Hub organised a workshop on 5 May 2009, attended by research establishments and universities. This discussed how scientific research can be used to address pressures on the water environment, and how best to develop partnership working in the future.
- On 5 May, Wales Environment Link organised a consultation workshop supported by the EA. This focussed on helping eNGOs develop a response to the draft RBMP.
- On 27 May 2009, an agricultural workshop was held at Gelli Aur College Farm, Llandeilo to discuss land management issues including the use of sheep dip, nutrient management and soil management. The workshop focussed on promoting our messages on diffuse pollution issues to the wider farming community.
- Afonydd Cymru held a series of workshops across Wales and a workshop was held in Llandysul on 11 June 2009 to increase awareness of the consultation in the closing stages. The workshop detailed a process to facilitate local responses to the plans and helped in identifying local problems and potential solutions.

A total of 302 delegates attended launches, workshops and meetings. Details are given in Annex 1. Output reports from the workshops are available upon request.

2 List of respondents

The table below shows which organisations/interest areas responded. Additionally we also received invaluable feedback from our Liaison Panels (and their Sector contacts), workshops, events and meetings.

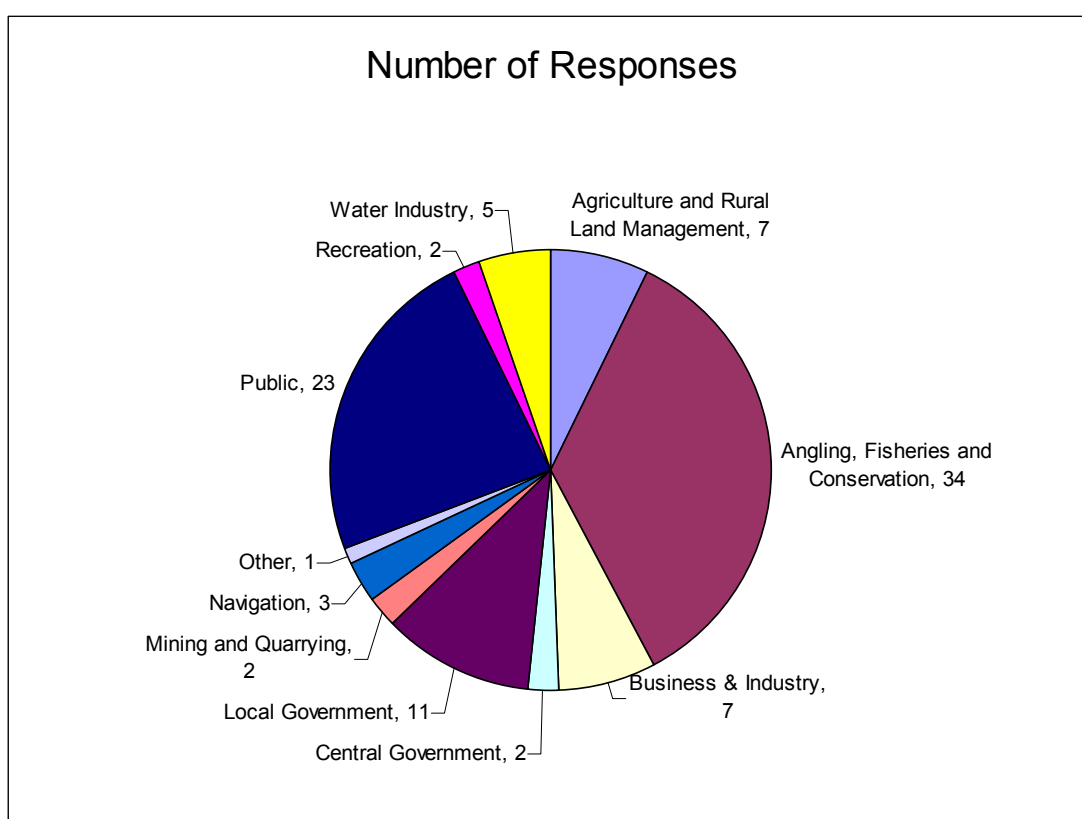
Data protection prevents naming individuals who have not given permission for their details to be made public. A copy of the responses is available on request.

Organisation	
Afon Barlwyd Partnership	Loweswater Care Project
Afonydd Cymru	Ministry of Defence
Angling Trust	N Power
Associated British Ports	National Trust
Association of Electricity Producers	Neath Port Talbot CBC
Bridgend County Borough Council	New Romney Town Council
British Association for Shooting	National Farmers' Union Cymru
British Dragonfly Society	Non Ferrous Alliance
British Geological Survey	Ofwat
British Hydropower Assoc	Ogmore Angling Association
British Marine Aggregate Producers Assoc.	Pembrokeshire Anglers Association
British Marine Federation	Pembrokeshire Coast National Park
British Waterways	Pembrokeshire County Council
Campaign for the Protection of Welsh Fisheries	Pembrokeshire Rivers Trust
Carmarthenshire Rivers Trust	Pontardawe & Swansea Angling Society Ltd
Ceredigion County Council	Powys County Council
Chemical Industries Association	Riverfly Partnership
City & County of Swansea	Royal Yachting Association
Clwyd & Conwy Rivers Trust	Royal Society for the Protection of Birds
Clwydian Range of Outstanding Natural Beauty	Salmon and trout Association Wales
Coal Authority	Sea Fish Industry Authority
Consumer Council for Water	Shellfish Assoc of GB
Conwy Country Borough Council	Snowdonia National Park Authority
Countryside Council for Wales (2 responses)	Teifi Rivers Trusts
Countryside Land and Business Assoc	Wales Environment Link
Cranfield University	Water UK
Crop Protection Association	Welsh Aquaculture Producers' Association
Denbigh & Clwyd Angling Club	Welsh Assembly Government
Denbighshire County Council	Welsh Assembly Government Department of Economy & Transport
Dŵr Cymru Welsh Water	Wild Trout Trust
Farmers Union of Wales	Wildlife Trusts Wales
Federation of Welsh anglers	Woodland Trust
Forestry Commission	WWF
Gloucester Angling Club	
Inland Waterways Association	
Members of the public (23)	TOTAL = 97 Responses
National Responses: Association of Rivers Trusts, Blueprint for Water, British Ports Association and The United Kingdom Major Ports Group Ltd, British Water, Buglife, Confederation of British Industry, Environmental Industries Commission, Linking Environment and Farming & Farming & Wildlife Advisory Group, National Federation of Fishermen	

The respondents were recorded under the sectors that they represented. This included;

- Agriculture and rural land management
- Angling, fisheries and conservation
- Business and industry
- Central Government
- Local Government
- Mining and quarrying
- Navigation
- Other
- Public
- Recreation
- Water Industry

The Figure below shows the proportion, by sector, of the number of responses received.

3 Number and types of responses

A range of methods were used to enable organisations and individuals to give their comments on the draft River Basin Management Plan. These are described below:

Online system

An electronic questionnaire was available online alongside the main consultation document, annexes and other supporting information. We received 15 responses via the online system.

Responses via emails and letter

We received 53 e-mailed responses (2 of these were via the 'Our Rivers' campaign, set up by environmental non-governmental organisations in April 2009). There were 44 letter responses including 1 response in Welsh. Many of these responses were from representative organisations on behalf of their members. Some responses followed the set questions that were asked in the main consultation document and others chose to focus on the areas that were important to them.

Consultation queries

There were 55 e-mailed queries about the consultation. We answered these to help the stakeholder understand the draft plan better.

Local workshops

Workshops were an essential part of our programme to involve key co-deliverers in river basin management. The workshops provided an overview of River Basin Management to a local audience. Briefing packs outlined the pressures on the Western Wales River Basin District and how, by working together the River Basin Management Plan could be delivered. Delegates were asked to consider if they agreed with the issues identified and what is proposed to address these. Importantly delegates were asked if there were local gaps in the draft plan.

Attendees were asked to submit separate responses to the consultation based on the discussions at the workshops. Additionally, assurance was given that all the feedback and comments gathered during the day would also be used to update the Western Wales River Basin Management Plan and support its delivery, these comments are included in Section 4. Detailed feedback reports from all workshops were circulated to delegates for comment and are available on request together with copies of the briefing packs used. Section 5 tells you how to contact us.

Other meetings

Details and outcomes of meetings are given in Annex 1.

4 Summary of responses and action we will take

Over 1200 responses were received to the 11 river basin district plans for England and Wales, 97 of which were received for the Western Wales River Basin District. The following pages set out our responses to the comments received. We have summarised the responses under topic areas and present the action we have taken or will take through the plan cycle in relation to these topic areas.

The consultation asked the following questions.

This plan sets out objectives for the water environment for the next six years and beyond. To what extent do you agree with what we are planning to achieve?

1. Do you agree with the assessment of problems in water bodies? What would you change?
2. Do you agree with the proposed objectives? What would you change?
3. For some water bodies we have proposed objectives with deadlines after 2015 or a lower overall target. Do you agree with these changes? What would you change?

This plan sets out the actions required to meet the objectives. To what extent do you agree that the right actions have been identified (actions that are proportionate and feasible)?

4. We have followed a process to assess (appraise) these actions. This process is described in detail in Annex E. Do you agree with how we have done this?
5. What comments do you have on these actions? Are there any actions that have been missed, or any changes you'd propose?

There are some extra actions that could be put in place if there was more certainty they would be effective. These are listed under scenario C, and we would like to know if you can help to make these actions happen.

6. What comments on Scenario C actions do you have, including any additional information you can supply about specific actions?
7. What support can you offer, such as undertaking any actions or providing resources, to help deliver more for your environment?

Other comments you may have on this plan

8. Do you agree with our assessment of how climate change will affect the pressures on the water environment? What would you change?
9. What other comments do you have on this draft plan?

Some respondents used these questions to structure their response. However most did not. We refer to the question numbers where relevant in this section, but it was not possible to provide simple statistics as to the number of people who agreed/disagreed with each question.

Overview of main national issues raised by stakeholders and our response

The Environment Agency is extremely pleased with the interest shown in the consultation on the draft River Basin Management Plan. We were impressed with the numbers of people who attended the various meetings and discussions we and co-deliverers organised during the consultation period. We appreciate the number of people who showed interest in the future of their water environment by taking the time to submit their responses to the consultation.

The draft River Basin Management Plan consultation set out a number of questions that we suggested to help those interested to focus on key issues. We believe it is evidence of the care that respondents have for their water environment that most chose to comment on the issues important to them, rather than the questions we had laid out.

Whilst many respondents told us what they would like to see changed in the draft plan, more comments were actually questions about how the planning process worked and how the details of the plan had been developed.

Whilst the Environment Agency sets out here the changes it has made as a result of the responses, we also wish to acknowledge the desire for more background information on what is not just the Environment Agency's plan but one belonging to society as a whole.

This may make the discussion of responses received lengthier than we might have envisaged. As a brief overview of the responses, and how they have influenced the plan, a brief summary of the main issues is as follows:-

Readability and Accessibility of the plans

The draft plan consultation was primarily focussed at the strategic level, looking for comments on the overall improvement of water bodies. Many respondents wanted to comment in detail on proposals for individual water bodies, of which there could be more than a thousand in an individual river basin district.

The plans have been substantially modified to improve their readability, eliminating much replication but maintaining a level of clarity on the expectation from delivery sectors.

The focus of activity will turn to the water body level when delivery of the plan starts. When looking at a single water body, it will be possible to present information (both map and data) in a more expansive way than will ever be practicable in a River Basin Management Plan covering many hundreds of water bodies.

From December 2009 there will be further improvement to local map information available on the What's in Your Back Yard (WIYBY) section of the Environment Agency Website.

Clearer information on individual water bodies is now presented in the main water body annex (Annex B) with National Grid Referencing to give another way of navigating.

Ambition of environmental outcomes

Release of the draft plan for consultation was accompanied by a letter signed jointly by the Department for Environment, Food and Rural Affairs (Defra), the Welsh Assembly Government and the Environment Agency that was open about the desire to increase ambition and asked other co-deliverers to come forward with their offers. Whilst useful local initiatives have been identified, unfortunately there have not been any additional measures sufficiently large enough to raise the status class of any individual water body.

The Environment Agency has worked hard to ensure we are capturing the full potential of available measures in the plan. This has involved harnessing a great deal of local knowledge to consider the potential for improvement at water body level. Defra has made available an additional £10M in 2009/10 that is being used to improve environmental outcomes, prevent deterioration and lay the foundations for future improvement. In Wales, all relevant funding streams from the Welsh Assembly Government are being fully utilised. Future schemes, such as the forthcoming Glastir agri-environment scheme in Wales, are being reviewed to ensure that the full benefits for achieving River Basin Management Plan objectives are realised.

Defra/Welsh Assembly Government have indicated that a number of additional measures are likely to become available during the river basin planning cycle as long as the appropriate legislation can be secured. These include:-

- Hydromorphology - Defra is aiming to provide the Environment Agency with powers to carry out work to ensure that the physical characteristics of water bodies are such that they are capable of supporting the target ecological status. This will include a duty for flood and coastal erosion risk management authorities to exercise their functions so as to secure Water Framework Directive requirements. Both aspects have been consulted on in the Floods and Water Management Bill consultation and were supported by an overwhelming majority of respondents who commented on the proposals. Amendments will also be made to the Water Resources Act to enable Water Protection Zones to be used to address pressures on hydromorphological conditions such as habitat destruction and remobilisation of sediment, such as might be caused by inappropriate dredging.
- Water Protection Zones (WPZs) – Where voluntary measures do not achieve the required improvement in water quality under the Water Framework Directive, the intention is to use regulation in the form of WPZs. WPZs will be used to tackle both agricultural and non-agricultural diffuse pollution. The Environment Agency is currently developing “proof of concept” WPZ candidate sites in England. These may or may not develop into full WPZs, depending on the level of evidence gathered. Defra is running a WPZ sectoral working group with key stakeholders (NFU, eNGOs, ports and navigation, local authorities, small businesses and water companies). The group will discuss the statutory guidance that is being developed by Defra to the Environment Agency in England, and the designation process of WPZs, evidence required, local information, consultation period and Impact Assessment. The number of WPZs that will be used, will be based on an assessment of the impact voluntary measures have had, and the evidence required to justify the use of a WPZ. The Welsh Assembly Government will be consulting separately on statutory

guidance for Wales and will also develop similar guidance for the application process and look to develop a common approach where appropriate to simplify the process for those involved.

- **Sustainable Drainage Systems** - A proposal in the Floods and Water Management Bill consultation requires that all new developments and redevelopments (both domestic and commercial) include sustainable drainage systems (SUDS) for the management of surface water. SUDS mimic natural drainage and help manage surface water flood risk, as well as improving water quality, by naturally filtering water, and amenity. Developers will seek approval for drainage systems from a SUDS approving, to ensure that they meet a set of National Standards before a connection to the surface water or combined sewer can be given. SUDS built to National Standards will then be adopted by the SUDS approving body, and maintained on an ongoing basis to ensure they continue to operate effectively. If the bill is approved, SUDS legislation is expected to come into force in 2011.
- **Misconnections** - Misconnections occur when a drainage pipe is connected to the wrong type of sewer, for example when a foul drain is connected to a surface water sewer, or a surface water drain connected to a foul sewer. Misconnections can overload sewerage systems and cause pollution. Defra estimate that 300,000 households are currently misconnected, this will rise to 500,000 by 2015. Currently only local authorities can remedy misconnections, water companies must liaise with local authorities to rectify misconnections nationally that they have identified. The Floods and Water Management Bill consultation proposed to give sewerage companies similar powers to local authorities, making it cheaper and easier to fix misconnections. If the bill is approved, it is expected that the misconnections clauses will be introduced in 2011.
- **Phosphates in Domestic Laundry Detergents** - Defra are proposing to ban the sale of domestic laundry detergents containing more than 0.4% of phosphates. Phosphates cause eutrophication, and a ban will be an important step in improving water quality by reducing phosphate pollution at source, supporting the polluter pays principle. A consultation on a ban received widespread support from industry as it provides a level playing field. If a ban is introduced, Defra are looking at a commencement date of 2015, providing industry with an adequate period of time in which to adapt their processes.

It has not been possible to evaluate the impact of these measures at water body level, but the Environment Agency has a goal of achieving an additional two percent of surface waters at Good Ecological Status (GES) by 2015, to reflect in part the availability of these measures.

Implementation of the plan will be led by the Environment Agency at the catchment level. A variety of methods for working with local co-deliverers and stakeholders will be explored, but it is a confident expectation that by working together with all the co-deliverers and sectors involved and viewing the catchment as a whole ultimately the ambition that is contained in the plan as of autumn 2009 is likely to be exceeded.

High proportion of water industry actions

River Basin Management Plans are not restricted to measures purely driven by the new requirements of the WFD. Pulling together the total effort on water environment improvement over the next six years, they also incorporate the substantial improvements arising from the requirements of pre-existing Directives. Earlier Directives were very much aimed at dealing with point source discharges, which are predominantly the responsibility of water companies. One of the main pressures needing attention, to move more water bodies towards achieving Good Ecological Status (GES), is phosphate and again water company discharges are an important source. This combination of work needed to fulfil commitments to older Directives, and phosphate releases from sewage systems explains the high contribution required from water companies in the cycle.

There are of course other sources of pollutants such as agricultural chemicals. The Environment Agency will continue to work with Welsh Assembly Government and the farming community to address these issues.

Metals including cadmium, lead, zinc, copper and iron impact our water environment from the industrial legacy of mining activity. The Metal Mine Strategy for Wales investigates and assesses options for the remediation of metal mines. The Coal Authority's programme for investigation and remediation will continue to tackle pollution issues from our coal mining past.

With these introductory remarks we now examine the responses in more detail.

4.1 Principles and general direction

There was general support for the aims of the River Basin Management Plan and Water Framework Directive, and what we set out to achieve.

There was recognition for the scale of the job in putting this draft plan together, and praise for the Environment Agency's efforts within the river basin district to engage stakeholders.

4.2 Presentation and structure

4.2.1 Readability of the plans

- **Consultation Response:** The main document was broadly welcomed but there was concern over the accessibility of the annexes, technical language and acronyms used. It was felt that whilst there was necessarily a lot of detail, it was not easy to find the most relevant information, in particular at a local level. Some respondents requested a briefer, more manageable plan. Others requested more information.
- **Consultation Response:** Respondents asked for greater use of diagrams and tables to explain the statistics in the main document. Particular information was requested on principal causes of failure to achieve good status and key measures proposed to address them. The need to show improvements that will happen to particular elements within 'good status' was also identified.

The draft River Basin Management Plan set out a strategic approach to environmental improvement at the river basin district scale and presented information at the more

detailed water body level. This was a difficult task. The draft plan consultation was primarily focussed at the strategic level, looking for comments on the overall improvement of water bodies. Many respondents wanted to comment in detail on proposals for individual water bodies, of which there could be more than a thousand in an individual river basin district.

We have substantially modified the plan to improve their readability, eliminating much replication but maintaining a level of clarity about the expectation from all sectors to play their part in delivering the actions. We have shown key improvements more clearly and more prominently in the document and have addressed the use of acronyms.

In response to the consultation we have expanded the description of issues and outlined the solutions at a catchment scale. This explains what will be achieved, what the issues are, their causes and sources, the practicable remedies and the challenges remaining for subsequent cycles.

- **Consultation Response:** Headline messages were requested in the main document text regarding costs and benefits.
- **Consultation Response:** Respondents often identified other plans and processes that could assist with improving waters, and asked for greater clarity on the relationship with river basin management planning.

We have included a short section within the main document titled 'costs and benefits of taking action'. A more detailed analysis is contained in the Impact Assessment made available alongside the plan.

We have created a new annex (Annex J) that identifies where and how relevant policies, planning processes, management processes, programmes, initiatives and methods are being aligned to deliver more sustainable outcomes for the water environment. Some of the main messages from this annex have also been incorporated into the main document.

4.2.2 Accessibility of information at the water body level

- **Consultation Response:** Several respondents commented on the accessibility of information and data, especially at the water body level.
- **Consultation Response:** Some felt that the 'What's In Your Backyard' (WIYBY) tool used to help respondents access water body level information was difficult to use and did not hold the same data as Annex B for each water body.
- **Consultation Response:** Comments were received regarding the maps in Annex B. It was felt these were not clear enough to be able to identify some water bodies with certainty.

The attempt to show so much background information in the plan (required by the Water Framework Directive itself) may well have led to confusion for the reader. Detailed water body information was presented in a variety of annexes, and the lack or correlation between the annexes is a frequent comment from respondents. We have now provided clearer information in the main water body annex (Annex B), with National Grid Referencing to allow another way of navigating through the Annex B tables. When the plans are published in December 2009 we will have changed the order in which the water body tables appear in Annex B so that as far as is possible, adjacent water bodies appear next to each other. We have now provided better linkage

between annexes and more information on the reasons for decisions (particularly choice of alternative objectives as set out in a completely revised Annex E).

The ability to link information in the plan and its annexes to map based information has been a continuing dialogue throughout production and consultation on the draft plan. We have made digital geo-spatial information more freely available to co-deliverers than it was at the start of the consultation. Interactive map information for the general public will continue to be based on the “What’s In Your Backyard” (WIYBY) section of the Environment Agency’s website. We have recognised difficulties in interpretation of water body information in this system because of the presentation of background map information. We will improve the display of River Basin Management information when WIYBY is updated in December 2009.

When delivery of the plan starts, the focus of activity will turn to the water body level. When looking at a single water body, it will be possible to present information (both map and data) in a more expansive way than will ever be practicable in a River Basin Management Plan covering many hundreds of water bodies.

For those experienced in data manipulation, more detailed spreadsheet information will be available to download via the Environment Agency website, on publication of the plan in December 2009. Also in December, with hyperlinks throughout the online published plans, ease of navigation will be improved.

4.3 Objectives and ambition

4.3.1 Ambition

- **Consultation Response:** Some respondents agreed with and supported the proposed objectives, and a staged approach to 2027.
- **Consultation Response:** Others felt that the level of progress by 2015 was too low to allow confidence that the 2027 targets would be met. They felt that the 2015 target was not ambitious and were concerned about how the second and third cycle targets would be met. This creates a slow start which would mean that some programmes may not be delivered e.g. mine waters remediation
- **Consultation Response:** Concern that there are no planned actions for the River Ogmore until the end of 2027

Release of the draft plan for consultation was accompanied by a letter signed jointly by Defra, Welsh Assembly Government and the Environment Agency that was open about the desire to increase ambition and asked other co-deliverers to come forward with their offers. Whilst useful local initiatives have been identified, the consultation did not reveal any additional measures significant enough to improve ambition at the water body, catchment, district or national scale.

The Environment Agency has worked hard to ensure we capture the full potential of available measures in the plan. This has harnessed a great deal of local knowledge, to find improvements at water body level.

Further work during the 6 month consultation on the draft River Basin Management Plan has secured commitment from Government or third parties to deliver

- Water Protection Zones in England;
- projects to tackle invasive non-native species;
- promotion of best practice for use, disposal and treatment of pesticides;

- an enhanced programme of pollution prevention campaigns and enforcement action
- and an extended programme to implement best practice and remediation at abandoned metal mines is currently underway funded by Defra and Welsh Assembly Government.

Through work with Natural England and the Countryside Council for Wales, measures have now been identified and included in the plan to ensure objectives for Natura 2000 Protected Areas are met (water dependent Special Areas of Conservation and Special Protection Areas designated under the Habitats Directive and Birds Directive).

In cooperation with the Drinking Water Inspectorate and water companies, measures and further investigations are now included in the plan for Drinking Water Protected Areas.

Defra has made available an extra of £10M in 2009/10 which is be focused on improving environmental outcomes in England. In Wales, all relevant funding streams from the Welsh Assembly Government are being fully utilised. Future schemes, such as the forthcoming Glastir agri-environment scheme in Wales, are being reviewed to ensure that the full benefits for achieving River Basin Management Plan objectives are realised.

Defra and the Welsh Assembly Government, in partnership with the Environment Agency, will continue to develop and identify opportunities for appropriate additional measures to be implemented after the River Basin Management Plan have been submitted and approved.

Implementation of the plan will be led by the Environment Agency from the catchment level. A variety of methods for working with local co-deliverers and stakeholders will be explored. By working together, it is hoped that the ambition in the plan will be exceeded.

The information collected during the preparation of the plan, supplemented by the results of investigations in the next few years, will be an excellent foundation for planning and delivering further improvements in future cycles.

Annex E of the plan contains information on additional measures that may yet be possible to put in place during the first cycle, or in cycles 2 and 3. Future plans will need to address those issues where only limited progress is currently possible. This will mean a greater emphasis on addressing the problems of diffuse urban and agricultural pollution, and restoring the physical habitat of the water environment.

Given the scale of improvement required, and the long standing complex pressures on the water environment, for some water bodies it will not be possible to achieve good status by 2027. We are not in a position to identify these particular water bodies yet, but in future cycles greater use of the Water Framework Directive's flexibility to set less stringent objectives will be needed.

At a more local level, actions to improve ecological quality in the Ogmore in the cycle will include a programme of investigative field work and pollution prevention visits to failing water bodies in urban and rural areas and adjacent to failing bathing waters. This will aim to establish the sources of pollutants and resolve issues that threaten ecological status and bathing water compliance. Fisheries will be improved by

removal of barriers to fish migration and habitat improvement work including a strategy to reduce acidification impacts.

- **Consultation Response:** Support was given for the inclusion of WFD objectives in the government PSA targets and clarification was requested on the progress of this.

The current natural environment Public Service Agreement (PSA 28), which runs until the end of March 2011, contains a water quality headline indicator. This refers to year on year improvement in the biological quality and a year on year improvement in the trend of chemical quality of rivers as reported under the Environment Agency's General Quality Assessment (GQA). It also contains a proxy indicator with regard to the number of water bodies achieving Good Ecological Status. This will be reviewed as a result of the 2009 classification data. Discussions regarding the potential future PSA indicators under the next spending review period and the replacement of the GQA assessment as the headline indicator have started but it is not yet possible to confirm a new target measure.

4.3.2 Protected area objectives and measures

- **Consultation Response:** Respondents were concerned that some protected area (Natura 2000 and Drinking Water Protected Areas) objectives and measures were not yet fully integrated into the plan.

A clear description of the interrelationship between Natura 2000 "Favourable Conservation Status" objectives and Water Framework Directive objectives is now included in Annexes B and D. Measures that have been developed by Natural England and the Countryside Council for Wales, the delivery of which will be overseen by them, are now given in Annexes C and D.

During the consultation period, the Environment Agency has carried out a risk assessment of Drinking Water Protected Areas (DrWPAs). The risk assessment has been informed by water company data, including those provided in Drinking Water Inspectorate returns. Where there is sufficient confidence that deterioration may take place, measures have been proposed and are now given in Annexes C and D. Where a risk has been identified but confidence is low, the Environment Agency will carry out further monitoring and investigation, and propose measures if the risk of deterioration can be confirmed.

4.3.3 Decisions for alternative objectives

- **Consultation Response:** Some respondents asked for better justification of extensions to the 2015 deadline. They felt the plan lacked transparency on why extensions (alternative objectives) had been applied.

At the Environment Agency we accept that the draft River Basin Management Plan provided a lack of clarity and transparency on the decisions we made in setting alternative objectives for water bodies.

For the River Basin Management Plan we have:

- set out more clearly the process for setting alternative objectives in Annex E;
- provided more information on the reason for failure that has led to the setting of an alternative objective;

- provided more information on what type of action results from the setting of the alternative objective (e.g. investigation to identify appropriate measures for future cycles);
- provided more information on the types of measures that may be used to address the problem in future;
- provided a clear link between each water body element not at good by 2015 in the Annex B table with the decision making process, reasons for failure, types of investigation and potential future measure described in Annex E.
- provided information on the appraisal of and justification for alternative objectives set for Surface Water Drinking Water Protected Areas and Natura 2000 Protected Areas in Annex D.

4.4 Assessment of issues and pressures

The main comments made by respondents on the assessment of issues and pressures included the range of pressures covered, the standards used, uncertainty of source apportionment, and access to data and information.

- **Consultation Response:** There were a range of views regarding the assessment of problems in water bodies. Some respondents agreed with the assessment, or thought that it was broadly right. Others disagreed, as the draft plan did not contain sufficient information about the water bodies they were interested in, or they had a different view of the problems in water bodies.
- **Consultation Response:** Some of the issues highlighted by respondents include: road and urban run-off, hazardous substances, river morphology (including dredging), sewage treatment works and combined sewer outfalls, low flow, hydropower, drainage of wetlands, flooding, soils, excess nutrients, sediment, microbiology and future development pressure.

In developing the draft plan the Environment Agency concentrated on those issues highlighted by Liaison Panels and the results from consultation on Significant Water Management Issues. These were the pressures considered of greatest significance at river basin district level, matching the strategic nature of the plan. We accept that in individual water bodies, there are likely to be pressures and issues which are not reflected across the whole of a river basin district but nevertheless are of local significance.

Those interested can see further information about particular water bodies or on risk assessments not presented in the plan, on *What's in your backyard* on the Environment Agency's website. This contains all the risk assessment results for all water bodies. Detailed method statements for the assessments are also available on the Environment Agency's website at <http://www.environment-agency.gov.uk/research/planning/33238.aspx>.

- **Consultation Response:** There were some comments questioning the standards used in the risk assessments, and whether they were appropriate to assess the risk of failing good status.

The standards used include those that will be directed in Defra and Welsh Assembly Government's "Directions to the Environment Agency on classification". They are set out and justified in the method statements for each assessment. The method statements themselves were developed using guidance provided by the United Kingdom Technical Advisory Group (UKTAG), a group of technical experts drawn from

environmental regulators across the UK. It is also worth noting that the risk assessments by themselves do not drive measures in water bodies, but provide the basis for highlighting potential problems and identifying sources. We will be working through the first and future cycles to improve the assessments using the responses gathered during the consultation, as well as other data.

- **Consultation Response:** There were many comments referring to the uncertainty over the causes of problems and the subsequent uncertainty over appropriate actions to reduce the risk or impact to the water body.

There is still substantial work to be done over the cycle to improve the characterisation of sources and apportionment of pressures and their effect on water bodies. In Annex B it can be seen that there are a large number of water bodies where the reason for failure to achieve Good Ecological Status or Potential is uncertain. We have proposed a series of investigations to improve the confidence of the assessment of status. Several consultation responses have indicated specific areas of concern regarding source apportionment. Work is already underway to start to deal with some of these concerns.

For example:

For **abstraction issues**, we are undertaking investigations to determine the ecological significance of reduced flows where we are uncertain that there is an impact. Without these investigations measures to reduce abstraction could be premature and represent a high risk of being disproportionately expensive.

To this end we will:

- review both the derivation and application of the environmental flow indicators for all water bodies in England & Wales, with the aim of improving them to inform the revisions to the River Basin Management Plan in 2015.
- undertake site specific investigations to determine both the size and biological benefits of increased flows and to justify the need for measures to reduce the impacts of abstraction.

All these investigations will be included within the Restoring Sustainable Abstraction programme with the WFD as a driver.

On **water quality** issues, we will be doing work to reduce the uncertainty that remains regarding:

- status assessments using new classification tools
- whether water bodies are adversely impacted, including adequate biological evidence for sites failing nutrient standards
- the predicted outcome of actions to address protected area requirements.
- the relative importance of different sources of pollution
- how much technology can be developed to enable greater water quality improvements
- the cost-effectiveness and benefit of measures to tackle diffuse water pollution
- the long-term impacts of climate change

And we are

- developing the use of national water quality predictive models

- working with United Kingdom Water Industry Research (UKWIR) on a source apportionment project to develop methodology for targeting measures
- working with a range of industries, including the water industry to better quantify releases of chemicals arising from their activities
- undertaking further investigations into phosphate in groundwater, including the development of robust Source-Pathway-Receptor conceptual models.
- developing and refining the conceptual models for groundwater bodies

On **land quality** issues, we are:

- Developing a sediment management framework to put in place appropriate sediment management plan for particular catchments/sub-catchments. A key part of this will be to develop a 'weight of evidence' that sediment is having an impact on the environment. This will draw a variety of evidence together (not just water quality sample data) to justify action to tackle sediment problems, e.g. biological indices and risk assessment data.
- Managing trial catchments for improving the evidence base and testing the effectiveness of mitigation measures for hydromorphology have been identified. These trial catchments are identified under the programme of measures in the River Basin Management Plan.
- Undertaking improvements in the knowledge and evidence base. For example, improving our understanding of the ecological response to nutrients including the relative importance of soluble and sediment associated phosphate; the implications of this for source control and improving the effectiveness and targeting of measures.

4.5 Monitoring

- **Consultation Response:** Some respondents felt there was a lack of monitoring on a large number of water bodies and queried why so many were 'not assessed' or 'not requiring assessment'.

In the draft plan the majority of water bodies were given a status classification. Some of the mitigation measures assessments for heavily modified water bodies were not completed on time, so the overall ecological potential was reported as 'not yet assessed' despite having had ecological assessment. In the River Basin Management Plan all water bodies will have an assessment of status.

The label of 'not requiring assessment' is linked to chemical status rather than ecological status. An ecological assessment is required for all water bodies, but a chemical status assessment is only provided if a known priority substance is being discharged in significant quantities. For example, a water body receiving treated effluent from a town's sewage treatment works will have a chemical status assessment but water bodies in the upper catchment with no significant input of priority substances do not need to have a chemical status assessment.

- **Consultation Response:** Comments were made on the lack of information on estuaries, coastal waters and canals

The Environment Agency has developed new monitoring programmes for all types of waters, but there is a wide variation in the historic data we hold from previous programmes. As would be expected, there is a comprehensive archive of chemical monitoring data for inland surface waters, particularly below major point source discharges. At the other extreme, regular monitoring for some biological elements in estuaries and coastal waters only commenced in 2007. Practical considerations mean that there will not be data for all these water bodies until 2010. We have reviewed and realigned our monitoring programmes and with the information others may be able to offer, we will improve status assessments during the cycle.

- **Consultation Response:** Clarification was needed regarding what data ranges were used for monitoring.
- **Consultation Response:** One respondent stated that the Environment Agency is using an inappropriate monitoring system for iron (we use dissolved iron rather than total iron – which is the metric that best captures the damage done by iron associated with mine water impacts).

For many classifications the data we use to make the assessment is very recent. For example, the monitoring programme for physico-chemistry involves taking samples from every monitoring point twelve times a year, every year. We then use the monthly samples for three continuous years to make assessments – so the physico-chemistry dataset is based on 36 samples from 2006-2008 data. Our survey frequencies for biological monitoring programmes vary from one-in-three to one-in-six years, depending on the quality element we are interested in. We use a cut-off date beyond which the data is regarded as no longer being representative of the current environment. In the plan we are using any suitable data from 2003 to 2008 inclusive.

The concern raised over monitoring of iron has been discussed with our Mine Water Policy leads and is being addressed to ensure that our monitoring programme includes total iron when considering mine water impacts.

- **Consultation Response:** A few respondents asked the question about whether the Environment Agency will accept other organisations' data to complement the monitoring programme.

The Environment Agency welcomes any evidence about the health of the water environment. In most cases this extra information will be most useful when investigating local problems and possibly in designing new monitoring programmes.

So that status assessments are on a level playing field across the UK and the EU most of the classification techniques that the Environment Agency uses are very prescriptive. They require measurements to be conducted in a certain way and data to be held in a specific format. Unless other organisations use the same assessment techniques and apply the same quality assurance measures the data will not be able to be used in status classifications.

- **Consultation Response:** Information was requested on what the Environment Agency is doing to increase certainty.

The Environment Agency is carrying out further investigations to determine the causes and sources of the failure to achieve good status. This work is referred to in the plan as Investigations. There are a wide variety of possible investigations. Some may simply involve one of our local environment officers walking the river bank to identify

the source of a visible contaminant. Others require more sampling. We can use sophisticated modelling and assessment techniques to establish the reason for water quality problems. Data provided by other organisations can also contribute to our understanding of problems in water bodies. In the plan Annex E states where we need to carry out investigations explains, in general terms, the nature of the investigation.

We are currently in the process of designing our next environmental monitoring programme, which will be implemented in 2010 and run until 2012. We are focussing on collecting biological data where we have reason to believe that good ecological status might be compromised, to give us a better assessment of the extent to which the wildlife living in our water bodies is damaged.

4.6 Classification

4.6.1 Methodology

- **Consultation Response:** The classification methodology was felt to be very complex and difficult to evaluate, and it was not clear how it accounts for seasonal variations. There were requests for detailed data underpinning the classification and for consultation on any changes to the classification.

New method statements explaining the approach to classification system have been published on the UKTAG website. The website documents the method behind each classification tool at various levels of detail. Summaries of the methods can be found here, and more detailed reports for our biological tools are available.

The Environment Agency's monitoring and classification systems are designed to remove the effects of seasonal variations from results. For example:

- water quality sampling is carried out on a monthly basis and the data from three consecutive years is used to classify the water body.
- For some types of biological assessments data from spring and autumn surveys is used and an average taken.

Our [classification method statement](http://www.environment-agency.gov.uk/static/documents/Research/Classification_Method_Statement_FINAL.pdf) has more information about the use of data in classifications.

(http://www.environment-agency.gov.uk/static/documents/Research/Classification_Method_Statement_FINAL.pdf)

Data used to underpin classification results can be requested from your local Environment Agency office, or through our National Customer Contact Centre on 08708 506 506, or email enquiries@environment-agency.gov.uk.

- **Consultation Response:** Several respondents raised questions over how the water bodies were delineated and also asked why SSSI water bodies below the threshold limit were not included
- **Consultation Response:** It was felt that the Western Wales River Basin District was too generic and that the 5 catchments used were not always appropriate for the rivers contained in them.
- **Consultation Response:** Some respondents suggested that coastal water body units are too large, and that commercial fishing had been ignored as a problem.

- **Consultation Response:** Groundwater bodies were considered to be too large, and groundwater chemical status was believed to be suspect.

The WFD water bodies were originally identified, delineated and reported to Europe in 2005. The Environment Agency followed specific rules set out by the Common Implementation Strategy and UKTAG Guidance produced for all water categories. In March 2008 we received a Direction from the Secretary of State for England to add in a number of smaller water bodies of biodiversity significance and we made additions to our river network, lakes, transitional waters and coasts. We are aware that there may be some anomalies that still exist in our water bodies and we will be reviewing the water body network for the second round of river basin planning.

- **Consultation Response:** Some respondents disagreed with the classifications that were presented and asked whether they could be changed.

The way in which water bodies are classified brings in a new way of thinking about the environment. In some case there may be a very localised problem within a water body that will not result in the whole water body being downgraded, and in other cases a water body previously judged as healthy may have been downgraded due to the results of new biological assessments. The Environment Agency welcomes information to identify gaps in our knowledge and to help us design future monitoring programmes. We have updated the classifications recognising the comments made during the consultation and the new assessments will be reported in the River Basin Management Plan. These assessments make use of results from surveys conducted in 2008 and are based on modification to some classification assessment techniques.

We aim to control as many sources of error as is possible in the classifications. Precision and accuracy of laboratory instrumentation, variations in survey techniques, location and time of survey, frequency of sampling and calibration of our models are all potential sources of error. Because some degree of error always remains we have decided to report the level of certainty we have in the classifications. In Annex B of both the draft and plans show how certain we are that a water body is failing to achieve good status is described. Future monitoring will be targeted at those water bodies where we are currently uncertain about the true status.

- **Consultation Response:** Some respondents had issues with the standards used – whether the phosphate standard was too high, or too low; and whether the nitrate standard for drinking water was correct, for example.

We have produced classifications and used environmental standards in line with the proposed Ministerial Directions on environmental standards and classification of water bodies. These were subject to a separate consultation (consultation on Directions to the Environment Agency on Classification of Water Bodies October to December 2008). These in turn were based on UKTAG guidance documents, themselves subject to consultation. There were consultations on 2 phases of environmental standards and one on classification.

4.6.2 Fish classifications

- **Consultation Response:** There have been a number of comments about the accuracy of the fisheries classification in the draft plan, even to the extent of suggesting that the system needed to be completely redesigned.

The Fisheries Classification Scheme (FCS2) is explained in the method statements. It assesses the biological status of rivers on the basis of the abundance of 23 fish species, as determined by our survey data.

FCS2 uses fish to classify based on the Ecological Quality Ratio (EQR), a measure of the observed fish community in relation to the expected fish community in a similar river type under reference conditions (without pressures). This EQR is then converted into one of the five status classes required by the Water Framework Directive (WFD).

The expectation for the number of fish at a site cannot be expressed as a single number, but is expressed as a probability distribution of possible values. This distribution is described in terms of the prevalence (the probability that the species will be present) and average abundance (at sites where the species is present).

The FCS2 model is then used to predict what fish community would be expected for a given river type (defined by the environmental variables and geographic location) under reference conditions.

For each species, the observed number of fish is compared to the model. The difference between observed and expected status is expressed as the probability (0 – 1) of getting an equal or lower numbers of fish at a comparable reference site. Some species are naturally scarce or patchily distributed even under reference conditions, and will provide a less sensitive indication of ecological quality.

The probabilities for each individual species are converted to a combined probability for all species at the survey site. The outcome is called an Ecological Quality Ratio (EQR), which is assigned to one of 5 ecological quality classes.

The results of the rivers fish classification for the River Basin Management Plan are often markedly different to those presented in the draft River Basin Management Plan. The reason for these differences is due to changes in the FCS2 model and in the data used to produce the classification listed below.

- Additional environmental and pressure variables have been added to the model
- Sites upstream of natural barriers to fish migration have been identified and predicted fish communities adjusted accordingly
- Class boundaries for determining the status of water bodies have been modified to bring them in line with the normative definitions of status
- Survey data from 2003 to 2008 have been used to generate the classification
- Inappropriate survey sites and data have been removed from the classification results

4.6.3 Artificial and Heavily Modified Water Body designation and classifications

- **Consultation Response:** There were several comments on the lack of transparency around identification of Artificial and Heavily Modified Water Bodies and their subsequent classification
- **Consultation Response:** Respondents asked for greater clarity between Good Ecological Status and Good Ecological Potential.

Artificial and Heavily Modified waters have been identified and designated using nationally available datasets. These datasets provide information on both direct modifications to water bodies (e.g. presence of modifications for flood protection purposes using the national flood and coastal defence database, NFCDD) and on wider catchment scale pressures (e.g. areas of intense urbanisation derived from wider land use datasets).

The designation process detailed in Annex I looked at modifications that affect the whole water body. Considering the size and number of water bodies and available data it is not currently possible to provide detail of individual modifications in every water body.

Assessing the status of a water body was difficult particularly from the hydromorphological perspective. Relevant data is owned and collated by a number of external organisations. These external organisations differ in their ability to make relevant hydromorphological pressure data available for consultation. The Environment Agency has started a project to develop a centralised and fully supported database for all morphological data.

For the plan, all designations and classifications have been reviewed by local Environment Agency staff familiar with each water body and where possible, they have been discussed with other local bodies such as Internal Drainage Boards.

Good Ecological Status is an evaluation of the status of waters as indicated by the condition of a number of 'quality elements' (none of which can be more than slightly altered from their reference, or natural, conditions). In contrast, to assessment of the quality of the water, Good Ecological Potential is assessed by considering whether a series of mitigation measures that minimise the impact of the use of the water body are in place.

We are working with stakeholders to improve the understanding of the appropriateness of mitigations measures, and will undertake trials to assess their effectiveness. This will enable us to focus on implementing those measures where we have high confidence that they will deliver improvements to biological quality elements to bring our assessment of Good Ecological Status and Good Ecological Potential closer together.

In response to requests from some respondents, the Environment Agency is currently developing an easy guide for the HMWB designation and classification processes, similar to the classification method statement which will be available shortly.

- **Consultation Response** A few respondents raised concerns over ownership of water bodies and responsibility for consequent measures where they were no longer in use for the purpose they were historically modified for.

It is not always possible to identify who should take action to achieve the objectives in relation to morphology. This is especially difficult where the structures were constructed legally under a different statutory regime, perhaps even under requirements of Government; and/or where the ownership or use of the structure has changed over

time. As many past damaging activities were delivered and funded through legally compliant schemes in place at the time, and as it is difficult to identify responsible parties, it is unlikely that reliance on the 'polluter pays' principle will deliver the extent of restoration works necessary. The Environment Agency is currently working with Defra and Welsh Assembly Government to identify possible solutions to this issue.

- **Consultation Response:** Concerns were raised regarding specific thresholds used as part of the designation process being applied to future management of water bodies and potential impacts on fish stock cultivation

A 15% cultivation spatial cover rule was used as part of the designation process. It is not intended to form a threshold for limiting fishery activity in non-designated water bodies. If fishery activity expands in a water body to an extent where deterioration in status might occur, then the increased activity would be subject to WFD Article 4(7) tests on deterioration in order to ensure directive compliance.

- **Consultation Response:** Respondents requested that actions regarding easement of fish passage need also to be included for Heavily Modified Water bodies.

Where water bodies have been designated as A/HMWB for one of the following uses: water storage and supply, inland navigation, flood risk management, land drainage, urbanisation or coastal flood protection and had an impassable structure in place then the following mitigation measure: 'Structures or other mechanisms in place and managed to enable fish to access waters upstream and downstream of the impounding works' would be required for the water body to reach GEP.

4.7 Actions

- **Consultation Response:** Many respondents welcomed the range of actions in the plan and the emphasis on local detail and projects.
- **Consultation Response:** There were many comments, particularly from those connected to the water industry on the predominance of actions to be funded by water companies and questions as to whether this complied with the Polluter Pays Principle.

River Basin Management Plan draw together the total effort on water environment improvement over the next six years and incorporate the substantial improvements arising from the requirements of pre-existing Directives. Earlier Directives were very much aimed at dealing with point source discharges, which are predominantly the responsibility of water companies.

One of the main classification elements needing attention, to move towards more water bodies at Good Ecological Status, is phosphate and water company discharges are an important source along with losses from agriculture. This combination of work needed to fulfil commitments from older Directives, and phosphate releases from sewage systems explains the high contribution required from water companies in the first cycle.

There are of course other sources of pollutants such as agricultural chemicals. The Environment Agency will continue to work with Welsh Assembly Government and the farming community to address these issues. Future schemes, such as the Glastir agri-

environment scheme in Wales, are being reviewed to ensure that the full benefits for achieving River Basin Management Plan objectives are realised

Metals including cadmium, lead, zinc, copper and iron impact our water environment from our industrial legacy of mining activity. The Metal Mine Strategy for Wales investigates and assesses options for the remediation of metal mines. The Coal Authority's programme for investigation and remediation will continue to tackle pollution issues from our coal mining past.

The section below on Impact Assessment (4.11) covers economic issues and the burden on the Water Industry

4.7.1 Scenarios

- **Consultation Response:** Some respondents found the scenarios confusing, and were not sure how Scenario C actions would be included in the plan. Others suggested changes to the scenarios for some actions.

The first volume of Ministerial River Basin Planning Guidance required the Environment Agency to include in each draft plan a "do nothing" scenario (setting out the baseline if no action was taken for Water Framework Directive purposes), and a small number of other scenarios describing alternative approaches. In developing the first scenario, it became apparent that a title of "do nothing" gave a very inaccurate impression of investment, particularly from the water industry, that was required to achieve compliance with existing Directives. We therefore decided to simply name this "Scenario A". In line with the guidance, two further scenarios, "B" and "C", were developed.

Scenario A included actions that were already planned to achieve improvements to the water environment. They were based on existing or secured measures, such as water company schemes included in their current investment programmes, and future planned water company measures as required by the Urban Waste Water Treatment Directive and the Habitats Directive plus national level actions such as Catchment Sensitive Farming and pollution prevention campaigns. This scenario included a range of actions to ensure no deterioration, a challenge in itself.

Scenario B included all the measures in Scenario A plus additional measures driven by the WFD alone. These additional measures included those at a national level those with a national framework, but with regional targeting such as the extension to the Catchment Sensitive Farming work and those at river basin district level such as measures to work with local authorities to ensure no deterioration in status. These were justified in the draft River Basin Management Plan on cost/benefit grounds and largely included measures where we are confident there is a delivery mechanism or a potential funding source.

Scenario C included Scenario A and Scenario B and measures likely to be cost-effective and proportionate, but where we were not as certain as to their effectiveness or likely benefit (or there was no certainty about funding).

The plan itself does not have scenarios. As required by Ministerial Guidance, the plan sets out "only one approach to the implementation of the WFD in the river basin district" – giving "everyone concerned with the river basin district a degree of certainty about the future of water management in the district" Not all scenario C measures have been incorporated into the plan, but we have done so where we have reasonable confidence that they can be delivered.

4.7.2 Confidence for action

- **Consultation Response:** Concern was raised that where there was uncertainty about the deliverability of measures, particularly those in Scenario C they were not going to be included in the plan

For the degree of certainty required by Ministerial Guidance it is clear that the plan must be based on measures that are clearly defined, practicable and with a clear delivery mechanism. In other words, the plan cannot contain “wish lists” of ideas for which there could be little certainty about actual delivery. We must be clear that a water body is not at good status. We must also be clear that measures are based on reasonable certainty that the problem causing a water body not to achieve good status has been identified and that the measure proposed will actually address the problem. This is the approach that has been adopted in developing the plan.

In Annex E of the plan we have indicated what future actions may take place later in the first cycle or in future cycles when we have more certainty that they are required and can be applied in an effective way. This annex also contains information on where alternative funding mechanisms have been considered.

- **Consultation Response:** There was support for the emphasis on investigations in the plan, in order to avoid unnecessary disproportionate expenditure. There were mixed opinions about the requirement for 95% certainty, some respondents felt it could prevent action taking place, others agreed with a cautious approach to setting of objectives and defining the programme of measures. Clarification was needed between confidence of classification and confidence for action.
- **Consultation Response:** There was a request for percentage confidence to be provided, rather than expressed as ‘low, medium, high’.

Many aspects of water quality are highly variable in space and/or time. It is not possible to monitor all parts of every water body all the time (even if practical, the money would be better spent on making improvements to the water environment) and this leads to statistical uncertainty in classification. The Environment Agency calculates this uncertainty and expresses it in terms of our confidence that the water is in a particular class, or better than a class

Sometimes our expression of confidence will be based on corroborative evidence as well as statistical analysis. This is particularly important for instance when managing water bodies vulnerable to nutrient enrichment. The way in which different water bodies respond to nutrient enrichment can be complicated. Sometimes we find that the water body does not meet the required standard for a nutrient but the biological community shows no sign of damage. In such situations it would be misleading to say we are very certain that the water body is at less than good status. In other situations, the water body does not meet its standard for nutrients, and the nutrient sensitive biological elements – the diatoms and macrophytes – also show signs of damage. The result for each element on its own merit may have low precision and therefore low confidence. But the fact that all elements suggest the same thing – that there is an impact – means that we become more confident there is a problem, so we override the statistical confidence from each test and say that, overall, we are very confident there is a problem and can consider corrective action.

It would be wrong to impose high costs on those who would have to make improvements in cases where we have not been able to determine failure with confidence. In such cases we need to do more monitoring and/ or investigations first.

There is no 'one size fits all' rule for determining the point at which we become confident enough to take action. If it is necessary to justify expensive or controversial actions we will generally need to be at least 95% confident (or have good supporting evidence as described above for nutrients) that the water is truly worse than the class it needs to be in, or faces deterioration. But in other cases the action we need others to take may be agreed more readily and there will be no need to require a 95% level of certainty.

We have improved the terminology of our classifications in the plan. We are saying how certain we are that a water body is less than good status.

- If there is 95% certainty that a water body is at moderate or worse status we say we are very certain that the water body is less than good status.
- If there is 75% certainty we say we are quite certain that the water body is less than good status. We expect this level of certainty to be appropriate in driving most types of action.
- Below 75% certainty we say we are 'uncertain'. Such water bodies will be subject to more monitoring so that we can increase our certainty.

To communicate a simple message to users of the plan we do not include an expression of certainty if a water body is at high or good status, although we will use our understanding of confidence in the data to drive decisions about future monitoring.

Having determined that there is a real problem to be addressed, we then turn to the need to be reasonably certain that a measure will actually deliver the required environmental improvement. This clearly needs to be based on an understanding of cause and effect.

For Heavily Modified Water Bodies in particular we lack the understanding of the most appropriate mitigation measures to take to maximise environmental improvement; and thereby meet true Good Ecological Potential. There is a clear danger that, without this knowledge, any mitigation measures put in place might prove to be of little value, or even worse have the potential to cause more harm than good. Improving our understanding in this area, through pilot trials etc. is therefore the key measure for the first cycle and our approach to this has been given in 4.6.3.

4.7.3 Assessment of actions

- **Consultation Response:** Some respondents disagreed with the outcome of assessments that had been carried out to determine the actions in the plan. They wanted to understand the process of choosing actions, the cost of implementing particular actions and which actions had not been included and why.

We have revised Annex E (Actions appraisal) to incorporate more detail on the planning process and policy assumptions to ensure transparency of decision making. It includes consideration of technical feasibility and whether costs are disproportionate.

The annex makes clearer how the process has been used to identify actions to achieve the objectives of good status or good potential for this plan cycle. Where these objectives are not possible for this plan cycle the process shows how alternative objectives have been identified for each water body and the reason for this, with reference to disproportionate costs and technical feasibility.

Where alternative objectives are necessary Annex E considers what types of actions may be needed to achieve good status or potential in the future, with commentary on whether these actions could become technically feasible and proportionate in cost in future plan cycles.

The costs for implementing actions are covered in the Impact Assessments which accompany the plan. The Impact Assessments, use the results from the Preliminary Cost Effectiveness Appraisal (pCEA) undertaken as part of the Defra led Collaborative Research Programme. Cost estimates of actions have also been provided by Environment Agency staff and this has been reviewed as part of the process of moving from draft to Impact Assessment to improve the quality of the estimates. We have gathered more information on costs but it has been difficult to obtain or attribute all of the benefits information.

- **Consultation Response:** The relationship between the Water Framework Directive and Habitats and Birds Directives was highlighted. Respondents said the plan should reiterate that where more stringent objectives are required to achieve favourable conservation status in Natura 2000 sites, these should apply. Measures needed to be included to achieve these standards.

Where Natura 2000 Protected Areas are failing their conservation objectives Natural England and the Countryside Council for Wales have identified the measures that need to be taken to achieve them. These measures are part of a programme of work to achieve the objectives of the Habitats Directive and Birds Directive.

The presentation of the relationship between the status objectives for water bodies (Annex B) with the protected area objectives (Annex D) has been improved in the plan. It is important to note that water body status and protected area objectives are not always directly comparable. Both water body status and protected area objectives may apply in the same location and it is important to read both the objectives set out in Annex B and D in parallel. For example, where Natura 2000 Protected Areas coincide with water bodies we are aiming to achieve both the required River Basin Management Plan status objectives for each water body as well as the objective for the Natura 2000 Protected Area of Favourable Conservation Status. The introductory text to Annex D sets out this inter-relationship in more detail. The water body tables in Annex B indicate when Protected Area objectives also apply, and the Natura 2000 tables in Annex D indicate if, and if so which, water body they overlap with to help the reader understand the parallel objectives that apply to that site.

- **Consultation Response:** Some actions were felt to be missing or inadequate, such as those to protect drinking water supplies. These actions would be necessary to reach the targets proposed.

To repeat text from the earlier section on Protected Area Objectives (4.3.2): During the consultation period, the Environment Agency has carried out a risk assessment of Drinking Water Protected Areas (DrWPAs). The risk assessment has

been informed by water company data, including those provided in Drinking Water Inspectorate returns. Where there is sufficient confidence that deterioration may take place, measures have been proposed and are now given in Annexes C and D. Where a risk has been identified but confidence is low, the Environment Agency will carry out further monitoring and investigation, and propose measures if the risk of deterioration can be confirmed.

- **Consultation Response:** Some felt that the draft plan contained few novel or specific measures, and concentrated too much on existing or planned action.
- **Consultation Response:** Some actions in the Western Wales plan were considered to be controversial, including liming of headwaters and the use of a hydro-acoustic seal deterrent.

There is much work to complete as a result of predecessor directives which has been reported in the River Basin Management Plan. There are extensions to Catchment Sensitive Farming in England and source controls such as banning phosphate in domestic detergent. It is expected that the specific actions in the delivery plans will exploit innovative techniques and actions. Defra and/or the Welsh Assembly Government are exploring regulations to introduce streamlined Water Protection Zones, to prevent misconnections and deal with sustainable urban drainage and diffuse pollution from urban areas.

Some of the actions that were considered to be controversial were Scenario C actions which will not be included in the Western Wales River Basin Management Plan due to lack of funding or re-evaluation of the measure and its suitability for the environment. This includes the action for a proposed hydro-acoustic seal deterrent. Liming activities in some of the headwaters will continue as described in the draft plan, we are happy to discuss this work further with those respondents who raised concerns.

- **Consultation Response:** Questions were raised about how the success of the actions will be measured.

The objectives for each water body will be set out in some detail in Annex B. Measures have been designed, overall, to contribute to the achievement of these objectives (and the objectives for protected areas in annex D) and this will be the main measure of their success.

- **Consultation Response:** A small number of respondents were concerned that there was a failure to address source apportionment in the plan.

This is about identifying and allocating a scale to a particular pressure and ensuring the 'polluter pays' principle is adhered to. Having a reasonable understanding of the source apportionment of pressures leading to failure to achieve objectives was an important part of appraising the measures. This is particularly the case where regulatory measures are to be used. Before additional site specific measures are required to achieve objectives, source apportionment is considered. Without this it would not be possible to assess the effectiveness and therefore the benefits the potential measures would deliver. We agree there is more work needed in this area during the plan cycle and as our understanding improves this will allow us to justify the use of additional measures.

- **Consultation Response:** Comments were provided on the actions in the plan in terms of their relevance, the partners required, and on inconsistencies between the main document and the Annexes, (Consultation Question 5).

All the actions included in the plan will have benefits for the water environment and for people. The plan includes a range of actions, from those on a small-scale, which are often voluntary initiatives that will have benefits locally, through to large-scale and costly actions that will benefit whole catchments.

The main document of the plan aims to summarise the extent of action that will take place and to highlight some of the key actions. Annex C (Actions to deliver objectives) specifies the numerous actions that will be implemented in the river basin district during the plan cycle.

Actions have been included in the plan where assurances have been given that the owners of those actions will carry them out during this plan cycle. Annex C notes the lead organisations and partners for each action. In some cases actions would benefit from the participation of further partners, and we encourage them to come forward as delivery plans are developed.

- **Consultation Response:** It was felt that more existing activities should be recognised. Although a few respondents made specific suggestions for new actions or re-prioritisation of actions in the draft, little detail was forthcoming.

It is agreed that existing activities need to be recognised better in the plan. Specific actions have now been listed in Annex C (Actions to deliver objectives). In other cases they are mechanisms that can be used as a way of implementing a range of specific actions at different locations. These include actions that can be put in place now and those that can be confirmed and implemented during the plan cycle. These additional mechanisms have been included in Annex F (Mechanisms for action).

We have included further information on how the plan and programmes of other organisations, particularly public bodies, can be used to help in achieving the objectives of the River Basin Management Plan by incorporating these as policies and objectives for their own plans. This information is summarised in the main document and presented in more detail in an additional Annex (Annex J).

- **Consultation Response:** Some respondents suggested that the appraisal of cost effectiveness of measures to be inadequate and queried why some measures were not assessed.

Work to understand the cost effectiveness of measures started at a national level through Government work to ensure that a full suite of effective measures were in place to meet the Directive's requirements. As part of this work they developed and consulted on a range of new or amended measures to address issues of diffuse pollution and morphology. This work considered the cost effectiveness of different possible measures.

Working with a range of stakeholders, Defra and the Welsh Assembly Government also led the Preliminary Cost Effectiveness Analysis (pCEA). This assessment considered:

- what should be done in the planning cycle using consistent national measures, and what happens if we take longer to meet objectives;
- the types and costs of measures to be decided at national or river basin district level, reducing the need for further detailed analysis;
- the overall costs and what is affordable;
- the role of industry and other organisations in implementing measures;

- what measures could be ruled in or out of the first cycle from a national assessment.
- **Consultation Response:** Respondents suggested that measures should be prioritised on the basis of which of them are the most cost effective.

There are many effectiveness attributes. The Collaborative Research Programme on WFD economics identified some 23 such attributes. While some may be more important than others, they all to some extent have an influence on the relative effectiveness of different measures. One of the most important and often overlooked attributes is the availability of cost effective delivery mechanisms. The only instances where the most cost effective set of measures have not been used are where doing so it would have been disproportionately expensive.

- **Consultation Response:** Some respondents asked for detail about the measures to be taken at the water body level to be included in the plan, or in supplementary plans.

It is not possible to include this amount of detail in the main document to the plan. However, where we can unambiguously tie the action to a particular water body we have provided this information, either in Annex C (Actions to deliver objectives) or will be provided it in alternative formats in December 09.

It should be kept in mind that by identifying where the action takes place does not necessarily define where the action will provide its benefits. Actions may have a localised effect within a water body, or could affect a much larger area. For example, all the water bodies downstream of a sewage effluent discharge will benefit from improvement to the sewage treatment works concerned.

- **Consultation Response:** The request was made for a Catchment / River Restoration Fund similar to that in Scotland which would be accessible to the Environment Agency, local government bodies and the voluntary sector.

Defra and Welsh Assembly Government have already undertaken a scoping project to identify options for the development of a catchment restoration fund. These options will be considered with stakeholders with a view to the establishment of a possible fund from within the first cycle

As described earlier, Defra have made available £10M to the Environment Agency, the Association of Rivers Trusts, Natural England and others to deliver Water Framework Directive objectives in England this year. A significant proportion of this will go towards addressing priority measures for hydromorphology i.e. removal of priority barriers to fish and sediment controls.

4.8 Implementation

- **Consultation Response:** Respondents largely supported the Scenario C actions (Consultation Questions 6 and 7). There was willingness to work with the Environment Agency to implement these actions, and statements about what the respondents could contribute. However, there was little detail provided about how the measures could actually be implemented.
- **Consultation Response:** There were offers of help and requests to be consulted on supplementary plans, possibly at the catchment scale.

Stakeholders asked how more stakeholder engagement would happen at the catchment level and more local knowledge be used in implementation.

- **Consultation Response:** It was felt that the Liaison Panel role should change to focus on implementation. There were some requests to be involved with the Liaison Panel.

The River Basin Management Plan has been developed following guidance from Defra and the Welsh Assembly Government, and with the advice of Liaison Panels in each river basin district. The Environment Agency has found the liaison panel approach extremely valuable, and will continue to work with them throughout the plan delivery period.

For the next two to three years, the role of the panels will change to monitoring overall progress of delivery, preparing for the second cycle and encouraging river basin district wide initiatives through their sector representative approach. By 2012, work will be starting to develop the second cycle plans.

Whilst the concept of sector representation at river basin district level has generally worked very well, it has become evident that it is not well suited to locally based organisations, notably Local Authorities. Given that delivery of the plan outcomes are focused on “on the ground” activities, it is clear that additional ways of working are needed to ensure maximum involvement and delivery from locally based organisations and people. We will explore ways of expanding the co-delivery concept that has proved so useful at river basin district level at a catchment level. There is an expectation that new, innovative ways of working together will help deliver more for the environment than we have been able to capture in the plan.

We will be working to translate ‘in principle’ support given to measures that were included in the draft plan Scenario C into positive action on the ground, by working closely with partners as we develop the detail of implementation

At this stage the Environment Agency does not wish to be prescriptive about the arrangements to be adopted in each catchment. The only pre-requisites that the Environment Agency would wish to promote would be that an integrated, catchment wide approach is adopted, and that delivery should be carried out in the most cost effective and efficient way. This is very likely to mean a sharing of roles and responsibilities depending on issues and locations. There are clearly administrative support constraints, but it is hoped that, if the delivery arrangements are truly shared, best use should be made of the resources available to co-deliverers as well as the Environment Agency.

4.9 Legislation and Water Framework Directive interpretation

- **Consultation Response:** Many respondents felt that new legislation is required to assist with meeting River Basin Management Plan requirements. There was also a call for the Environment Agency to improve enforcement of existing legislation and be given all necessary legal powers. For instance the Environment Agency should be more willing to use existing powers to tackle diffuse pollution.

- **Consultation Response:** There was concern over a perceived reliance on soft, voluntary measures, and a request by some for a regulatory approach and greater use of new mechanisms such as Water Protection Zones.
- **Consultation Response:** It wasn't clear how actions required by other legislation, such as the Water Resources Act will contribute to good status.
- **Consultation Response:** Some respondents raised questions on how the plan would link with PPC regulation and the application of BAT

The Water Framework Directive requires member states to have in place “basic measures” for regulation of the water environment. In England and Wales most of these basic measures are already in place through existing legislation – notably the Water Resources Act 1991 and the Water Act 2003.

We have duties and powers to prevent and control pollution. We will continue to use these to set and enforce permits for discharges, to address the risk of pollution incidents, and to tackle diffuse pollution. New conditions in environmental permits will be determined where needed to meet the new River Basin Management Plan objectives and requirements. Our incident and enforcement policy will continue to target action in the context of the new objectives and requirements, whilst conforming to the principles of risk based regulation and the Regulators' Compliance Code.

Parts of the Water Resources Act are being transferred into the Environmental Permitting Regulations regime. These will provide a common platform for the enforcement of offences, and for determining all environmental permits. This will simplify and streamline the overall regulatory process and make it more efficient and effective.

Where we believe our existing powers, or softer or voluntary initiatives, will not do the job we will promote regulatory mechanisms such as Water Protection Zones(England only). We are carrying out a pilot in England to better understand how Water Protection Zones can be used, and to ensure a streamlined approach to their use in the future.

We are also working with Government on a range of other approaches and the best tools for addressing diffuse pollution. Some of these may be for the targeted use of regulatory powers, such as General Binding Rules. Others will work through market incentives, the specifications of products, community partnerships, and catchment sensitive farming.

The abstraction licensing system set up by the Water Resources Act 1963, and amended in the Water Resources Act 1991 and the Water Act 2003 has generally stood the test of time as a means of authorising abstraction, but has limitations in the ability to review licences. Some currently exempt abstractions such as trickle irrigation, dewatering and navigation, and also areas that are currently exempt from abstraction licensing will be brought into control by regulations under the Water Act 2003. Additional mechanisms such as Catchment Abstraction Management Strategies (CAMS) and Water Company Water Resource Plan are providing the means to assess abstraction impacts and to find solutions where the impacts on the environment are not sustainable.

Many existing abstraction licences were granted in perpetuity, and some have the potential to adversely impact the environment. The Environment Agency has been working on this issue for some time under its Restoring Sustainable Abstraction Programme (RSA), but the legal mechanisms for changing these licences may be protracted, and may require the Environment Agency to pay compensation. Water

company abstractions that may have the potential to adversely impact Habitats Directive sites are being submitted to the Office of Water Services (Ofwat) through the water company investment periodic review process (PR09) to fund changes. The cost of changing an abstraction/finding a new source of water are very high and will be borne by the water user. The time to plan and implement these changes may also be long to avoid jeopardising public water supplies.

Defra and Welsh Assembly Government are consulting on proposals for all abstraction licences to be time limited, which would allow periodic review and changes to be made to abstraction licences

We will also work with Government to promote legislative change to meet the challenges of climate change, growth, and innovation.

For industries holding PPC permits and subject to BAT, concerns were raised that the River Basin Management Plan may require them to go beyond 'BAT'. Any such requirement would have to be subject to consideration of disproportionate cost and technical feasibility.

- **Consultation Response:** There were requests for more information on the link between the WFD and the Marine Bill.

The Marine and Coastal Access Bill (currently passing through Parliament) aims to introduce a new strategic planning framework for the marine environment across England and Wales, underpinned by a UK-wide marine policy statement. The bill includes proposals for a new marine licensing system, marine conservation zones for protection of nationally important species and habitats and in England two new delivery bodies - the Marine Management Organisation (MMO) and Inshore Fisheries and Conservation Authorities (IFCAs). In Wales the devolved functions will be delivered by the Welsh Assembly Government. This new legislation should provide the framework necessary to implement the requirements of the Marine Strategy Framework Directive (for Good Environmental Status) which is complementary with and overlaps with the River Basin Management Plan in coastal waters.

At the coast and in estuaries marine plans will overlap with River Basin Management Plan. We are working closely with Defra, the Welsh Assembly Government and others to ensure that development of the marine policy statement and marine planning guidance is consistent with, and supports delivery of River Basin Management Plan measures to achieve good status. Likewise we are working with Defra and the Welsh Assembly Government to ensure that marine licensing decisions and inshore fisheries management in estuaries and coastal waters will be compliant with objectives of the River Basin Management Plan. The designation of marine conservation zones in these waters provides a further opportunity to contribute to achievement of Good Ecological Status.

- **Consultation Response:** Respondents enquired how the requirement of Article 4(7) of the Water Framework Directive would be met in plan and how will the new developments be dealt with.

The WFD requires an assessment of the impacts of all new physical modifications to ensure that they do not cause deterioration in the status of a groundwater body or ecological status or potential of a surface water body or prohibit a water body from meeting its ecological objectives. Article 4(7) sets out circumstances in which failure to

achieve certain WFD objectives is permitted. Where a new modification does cause a water body to fail certain WFD objectives but meets a series of tests laid out in Article 4(7) then the modification can be permitted. Article 4(7) has been a requirement since December 2006. Article 4(7) assessments have been carried out for 'new developments' occurring between December 2006 to March 2009 and these are reported in the River Basin Management Plan (Annex B). Just 3 schemes were reported as causing deterioration in status and passed the Article 4(7) tests.

Future physical modifications in water bodies will need an assessment to determine whether they will impact on River Basin Management Plan objectives. The Environment Agency is writing a guide for organizations undertaking developments in water bodies. This will outline how to undertake Article 4(7) assessment to ensure compliance with WFD.

4.10 Climate Change

- **Consultation response;** Respondents supported the outcome of the assessment in Annex H in terms of changes to risks of pressures as a result of climate change and the effectiveness of the identified actions in a changing climate. However they wanted more information on how the Annex H assessment was performed.
- **Consultation response;** Respondents commented on use of UKCP09 (United Kingdom Climate Projections 2009) projections and it was mentioned that climate change would need to be considered more in ongoing river basin management and the Environment Agency should set an example in this respect.

Annex H looks at climate change impacts on the pressures, actions and achievement of Water Framework Directive objectives in the River Basin Management Plan. The assessment was qualitative. Measures were screened by considering whether they were likely to be in-flexible or vulnerable to conditions under a changing climate. These assessments were not intended to inform decision making on their own. More robust assessments have been done previously on existing measures and those coming through processes such as the water company investment periodic review process (PR09).

The information presented in Annex H of the draft plan includes UKCIP02 (United Kingdom Climate Impacts Programme 2002) projections and the assessments of pressures and measures were done with these projections in mind. This was the most up to date information available at the time the draft plan was written.

On 18th June 09 the new UKCP09 projections were released. We have replaced the UKCIP02 information with UKCP09 information in a revised Annex H. We have also re-screened the revised set of measures in the River Basin Management Plan with a consideration of this new information.

Respondents identified a number of Climate Change issues which were not listed in the annex: such as pH changes in seawater. Additional text has been added in the revised Annex H to fill a number of these gaps.

- **Consultation Response:** It was disputed whether the carbon impacts of measures had been adequately addressed when considering options for action

or that the overall carbon impact of the selected programmes of measures had been adequately assessed.

We have added text into Annex E of the plan to identify how the cost of carbon was included in option appraisal. For the plan it has only been possible to quantify the carbon costs associated with Periodic Review 2009 water quality measures. This is where we expect the most significant carbon impacts will occur because the actions will include requirements for additional treatment, construction of new works or upgrades to existing work. The majority of other actions are likely to have low impact as they are investigations, partnerships or encouraging best practice management. We agree that for subsequent cycles, the carbon implications need to be adequately addressed to promote low energy measures for pressures.

For overall climate impact of the actions in the plan, the accompanying Strategic Environmental Assessment (SEA) report describes the potential carbon impacts of the programmes of measures. The SEA report identifies the positive and negative climatic effects associated with the actions in the plan.

- **Consultation Response:** Respondents identified the need to consider broad-scale policy issues in considering priorities between, for instance, water environment objectives and food production or renewable energy. In particular for the Western Wales Plan these should include Hydroelectric Power and marine dredging.
- **Consultation Response:** It was noted that forestry will have a positive role in the mitigation and adaptation, for example, in mitigating the effects of thermal stress, flood risk and carbon storage.

We agree climate change will need greater consideration as we develop subsequent planning cycles. A great deal of work is going on within government, the Environment Agency and other organisations. All policies will need to take account of Climate Change and clear direction will be needed to ensure that they do not conflict with Climate Change objectives.

River Basin Management Plan implementation will help target sites that are already at risk from existing pressures, prevent deterioration and improve the ecological condition of the water environment. As highlighted in "Climate Change, Adapting for Tomorrow" this should build resilience into our aquatic systems from the further risks of climate change. There is also the need to use the capacity of catchments to retain water and to release that water slowly to help avoid climate change impacts from floods and droughts.

Defra, (on behalf of the UK Biodiversity Partnership of which the Environment Agency is a partner) has published 'Conserving biodiversity in a changing climate: guidance on building capacity to adapt' (2007).

The Welsh Assembly Government has also published 'Responding to our changing climate' a consultation on a climate change adaptation action plan for Wales (2007), which outlines impacts expected in Wales and actions needed in response.

These both confirm that conserving existing biodiversity and reducing new and existing pressures should be the core principles upon which we build the climate change adaptation strategy for freshwater ecology.

It is also clear is that we will have to find ways to manage our urban and rural environments to balance the delivery of a multitude of objectives such as food security, renewable energy production and environmental quality.

- **Consultation Response:** A large number of respondents from a broad spectrum of sectors thought that river basin management should be the focus to restore the natural characteristics of catchments to build resilience to climate change impacts.

The Environment Agency would generally agree that restoring the “naturalness” of catchments will help protect against the further risk from climate change. To this end we are engaged in the Wetland Vision for England and the Countryside Council for Wales’s similar strategic approach to managing wetlands. Experience gained by partners and ourselves will help to inform work over the plan cycle. Actions were already contained in the draft plan for England and Wales.

The intent to improve catchment resilience has been reinforced and is now starting to be delivered through, for example, actions coming from the "Pitt Review" which followed flooding in 2007 and through the flood risk management "Making Space for Water" initiative. Surface water management plan, which have been proposed, from these initiatives are intended to prevent rapid water runoff by using more natural and sustainable approaches to water management

- **Consultation Response:** Respondents identified the need to develop monitoring programmes to detect climate change, particularly water temperature monitoring and to consider climate change in objective setting.

Water temperature is a useful indicator of climate change and UK organisations collect a lot of data on it. Until now that data has not been stored in one place or analysed for a climate change signal.

We are developing a Water Temperature Archive to address this problem. This will start with river data and move on to lakes and estuary sites. Once this is complete we will be looking at the long term monitoring network requirements and assessing the importance for River Basin Management Plan objectives of any temperature signals detected.

- **Consultation Response:** Respondents wanted to see a more localised approach to likely scenarios in the future, for example, on calculations of future flooding events, so that options to deal with these issues can be identified.

Research into the use of predictive models at a local scale for land management is being undertaken. In Wales, there are proposals within the Glastir Higher Level Scheme to undertake land management practices to reduce flood risk, specifically aimed at reducing risks to properties rather than land. This gap in current research will be raised as an issue in Wales and we would like to work in partnership with the agricultural sector to begin to identify how this gap can be filled and to consider the development of options for farmers to deal with these issues.

4.11 Impact Assessment, costs and benefits

- **Consultation Response:** There was concern about the very large share of costs falling to the water industry.
- **Consultation Response:** There were concerns about the size of the increase in water bills necessary to fund the water industry investments, and the impacts on society. Coupled with this was the concern about the introduction of compulsory metering and the potential for 'water poverty'.
- **Consultation Response:** Some respondents wanted more information on disproportionate costs and technical feasibility

The Impact Assessment is has been amended in light of the consultation responses. The Impact Assessment will describe the reference case of existing actions (Scenario A in the draft plan) but the main focus is on the costs and benefits of implementing the main policy option. This relates to the new policy actions arising from the introduction of the River Basin Management Plan on both private and public sectors.

The largest share of the costs in the main policy option will continue to relate to the water sector . This is in accordance with the findings from the Defra led Collaborative Research Programme which undertook a preliminary cost effectiveness assessment (pCEA) of measures. This work highlighted that the greatest certainty of outcomes was via those relating to the water industry rather than other sectors (e.g. agriculture) where further investigations were needed. It is also consistent with the updated National Impact Assessment published in February 2008 which recommended applying a phased approach to implementing the River Basin Management Plan over the 3 cycles. The assumption in the National Impact Assessment was that by undertaking investigations in the cycle a more targeted and cost effective set of measures could be applied in subsequent cycles, thereby reducing the overall cost to deliver the target WFD outcome.

Our approach since the draft version of the Impact Assessment has been to review the cost information and ensure that only new measures (rather than existing) are included and to ensure that the costs relating to these measures are robust. There were also a number of measures with missing cost information which we have now included in the assessment.

The Environment Agency has also worked closely with Ofwat and Defra to undertake a distributional cost assessment of water company measures in accordance with the Ministerial River Basin Planning Guidance (Volume 2). This work took account of cost benefit and affordability considerations. The Environment Agency has also undertaken a peer review of the benefits values used in the Impact Assessment to ensure that the values used are accurate. The approach is clearly explained in a supporting document that will be issued at the same time as each of the River Basin Management Plan Impact Assessments.

Through a Collaborative Research Programme, Defra and the Welsh Assembly Government developed guidance on the evidence required to justify disproportionate cost or expense decisions under the WFD. This is contained in River Basin Planning Guidance Volumes 1 and 2. There is also EU guidance on the use of Exemptions and Disproportionate costs, which the Environment Agency has taken into account in its assessments.

The Environment Agency has worked closely with both Defra and Ofwat in following the guidance for disproportionate cost analysis for the water industry. The results from the analysis indicated that WFD PR09 actions had a low overall effect on water customer bills and a negligible effect on water poverty.

Disproportionate cost is not just about the overall balance between costs and benefits, but also about the distribution of those costs and benefits (who pays and who benefits). It should be noted that negative distributional consequences may only be transitory – for example losses of business and jobs may be compensated by increases in the activity of other firms within or outside the area being looked at.

4.12 Strategic Environmental Assessment

Consultation was also undertaken on the Environmental Report that resulted from the Strategic Environmental Assessment (SEA) of the draft River Basin Management Plans. A summary of the key comments made on the SEA is provided below. A full response to all comments received will be provided in the Statement of Particulars document, which will be published with the plans in December 2009.

4.12.1 Principles and general direction

Respondents generally felt the SEA complied with the directive and was well structured, but some consultees felt that the link with the draft plan and other plans such as regional spatial strategies could have been stronger. Some suggestions for additional plans and policies that should be considered were received.

Further assessment criteria were proposed. However, the criteria used were consulted on at the scoping stage and the Environmental Report will not be amended, we are not able to include these in the SEAs.

Some respondents commented on the need for more evidence of how the SEA has influenced the plan. More specifically, there was a general feeling that the SEA could be stronger in addressing environmental needs and climate change.

4.12.2 Presentation and structure

Some respondents felt that there was too much information in the appendices and not enough of this was reported in the main body of the report.

Several organisations commented that they would like to see sites of national importance (e.g. SSSI) included in the SEA as well as those of international importance (SPA, SAC).

4.12.3 Environmental Assessment

Respondents largely agreed with the assessment of impacts and significance as set out in the ER. We received some useful additional information on additional impacts, particularly for the historic environment and impacts on navigation and waterways. However, some respondents commented on the assessment of the significance of procedural and promotional actions, querying why this has been deemed insignificant and therefore screened out of the assessment.

We received numerous comments and ideas for additional mitigation, above that which was proposed by the SEA.

Some respondents suggested additional indicators to be used to monitor effects as it was felt that some of the indicators proposed were too general and would not help when assessing the impacts of the RBMP. The need for a procedure to respond to adverse effects highlighted by monitoring was identified.

4.13 Errors and omissions in the draft Western Wales River Basin Management Plan

Respondents also raised errors and omissions within the draft Plan. Many of these points have been discussed in the summary above and include;

- rivers in the wrong catchment
- incorrect references to Welsh planning documents
- differences between information in the main text and Annex B, C and H
- actions in the wrong scenario in particular the scenario C and B actions which are already happening and should therefore be moved to scenario A. This was picked up for mine waters, actions in the Ogmore to Tawe catchment, and for the adoption of the code for Sustainable Homes.
- inconsistency in national measures between river basin districts
- WIYBY – Annex B was not consistent with the information that is available on WIYBY.
- NVZ's and WPZ's are not a major issue in Wales and should be removed.
- lack of integration with other plans and policies
- no reference to landscape conservation or regard to such issues in protected landscapes such as AONBs and National Parks.
- reference to Marine SAC
- not all Drinking Water Protected Area's were shown on the map

The revised document will correct the errors identified from the consultation and will include a thorough QA prior to publication of the River Basin Management Plan. Where appropriate to the Western Wales River Basin District, omissions raised will be included in the River Basin Management Plan.

5 Next steps

Individuals who wish to follow up their responses, or points made within this document, in more detail are welcome to contact us.

Responses from this consultation will be used to inform the development and/or delivery of the Western Wales River Basin Management Plan. The plan will set out the issues facing the water environment in the Western Wales River Basin District and the actions planned to improve it between 2009 and 2015.

All River Basin Management Plans will be presented to Government for approval on 22 September 2009 and will be published on 22 December 2009. Once the plan has been submitted to Government in September a copy of the plan will also be available to view on our website.

Work is ongoing to develop the means by which the Western Wales River Basin Management Plan will be delivered on the ground. The existing Liaison Panels will have a role at a local level there may be a need for catchment delivery groups, partnership projects, cross sector working etc. From the responses received a number of individuals and organisations have given their support to the plan and their willingness to help deliver the improvements to the water environment is welcomed. We will contact people to develop ideas, actions plans and solutions they have included in their consultation response.

Further information about the Water Framework Directive, the Western Wales River Basin District and delivery of the River Basin Management Plans can be found on our website at www.environment-agency.gov.uk/wfd. Alternatively you can contact:

**Ceri Jones, River Basin Programme Manager, Environment Agency Wales,
Cambria House, 29 Newport Road, Cardiff CF24 0TP**

Email at westernwalesRBD@environment-agency.gov.uk
Phone 02920 468864

Annex 1 Consultation on the Draft Western Wales River Basin Management Plan – Facts and Figures

DATE	SECTORS	OBJECTIVE	FACTS & FIGURES (attendance at events does not include Environment Agency Wales staff)
8 Jan 2009 Ministerial Launch	Various	Raise Awareness	Launch of draft River Basin Management Plans for Western Wales, Dee and the Severn (25 attended) Press Release issued, supportive press/media results
10 Jan 2009 South West Wales Regional Planning Group	Local Authorities, National Parks & Welsh Assembly Government.	Raise Awareness	Principal Planners & Planning Staff (24 attended)
14 Jan 2009 Breakfast Brief for Environment Agency Wales Staff	Internal	Raise Awareness	Overview of WFD ,where we are now and how we will engage with others during the consultation
27 Jan 2009 Consumer Council for Water meeting	Water Consumers	Raise Awareness	Economics meeting (10 attended)
29 Jan 2009 Environment Agency Fisheries, Ecology & Recreation Meeting	Angling & Conservation	Raise Awareness	Some FERAC members now attending the Western Wales launch on 18 Feb. (20 attended)
18 Feb 2009 Launch, Wildlife Centre, Cilgerran	Various	Raise Awareness	Launch event (19 attended) Press Release Issued, supportive press/media results
25 Feb 2009 Dwr Cymru Welsh Water Ops. Liaison Meeting	Water Industry	Raise Awareness	Focus on WFD classification. Interest raised on carbon assessment for schemes and how the '1 out all out' principle is applied
6 March 2009 Forestry Commission Wales meeting	Forestry Commission	How FCW can help deliver WFD	Explore, the potential for greater partnership working and how we can develop a business case for a more ambitious programme of measures in scenario C. (4 attended)

DATE	SECTORS	OBJECTIVE	FACTS & FIGURES (attendance at events does not include Environment Agency Wales staff)
12 March Meeting with Afon Barlwyd Partnership	Fisheries	Raise awareness & secure a response	The group were already aware of WFD. The group requested further info to help their consultation response
12 March Dwr Cymru Welsh Water Planning Team Meeting	Water Industry	How WFD interfaces with potential planning issues	Opportunity to promote the dRBMP consultation and WFD in conjunction with DCWW programme for meeting Local Authorities to discuss planning issues and the water industry (6 attended)
12/13 March Welsh Assembly Government Workshop	Government	Raise Awareness	Positive feedback from Welsh Assembly Government on the measures workshop to raise awareness of the dRBMP with other policy departments. Also used as an opportunity to develop further ambition within the plan
18 March Woodlands and Water Framework Directive	Woodland management	Raise Awareness	Opportunity to raise awareness of how woodland management can meet the objectives of WFD
20 March Meeting with Bangor University	Research/ Universities	Raise awareness	Research Departments would like to be included in future events to ensure science plays a part in the delivery of the plans
26 March Future Forest Meeting, Abergavenny	Forestry	Raise Awareness	Discussed the benefits trees and woodlands can have to deliver WFD, the linkages of WFD to CFMPs and climate change (12 attended)
27 March Western Wales Liaison Panel	All	Update on progress and actions to be taken for the next 3 months	Liaison Panel Meeting <ul style="list-style-type: none"> • Discussion on the communications plan and events to promote the consultation • Responses to date and what needs to be achieved in the following 3 months (8 attended)
22 April EAW/WFD Committee Meeting	Various	Update on progress and actions to be taken	Committee updated on milestones and issues with dRBMP (5 attended)
23 April River Basin District	Various	Raise awareness and secure	Captured a wide audience to discuss the dRBMP & delegates encourages to respond to the consultation (21

DATE	SECTORS	OBJECTIVE	FACTS & FIGURES (attendance at events does not include Environment Agency Wales staff)
Workshop, Swansea		responses	attended) (270 invited) Press Release issued. Report produced following event
27 April Meeting with Forestry Commission	Forestry Commission Wales	To discuss plans and update on Woodland issues	Catch up meeting to discuss consultation with Forestry Commission Wales (1 attended)
1 May Wales Spatial Plan Meeting	Welsh Assembly Government & Planning Authorities	Raise awareness and secure responses	Commitment to embed WFD in LDP process
5 May Wales Environment Link Workshop	eNGOs	Raise awareness and explain the draft plans, key principles, priorities and deadlines	Some positive leads: <ul style="list-style-type: none"> • Suggestion to share our infographic. • NT can share their boundary data with the Environment Agency as the Wildlife trust have agreed to do (7 attended)
5 May Science Workshop	Science and Research	How can science feed into the draft plans	<ul style="list-style-type: none"> • How to transfer science research into WFD Policy. • How to develop future partnership working (18 attended - 85 invited) Report produced following event
6 May River Basin District Workshop, Bangor	Various	Raise awareness and secure responses	A wider audience captured to discuss the dRBMP and delegates encouraged to respond to the consultation (19 attended -270 invited). Press Release issued. Report produced following event
11 May Meeting with Gwynedd CC Planners	Local Authority	Increase awareness	Positive feedback received. Gwynedd UDP nearing completion, the Authority would welcome training on water issues and planning (1 attended)
12 May Meeting with Snowdonia National Park	Local Authority Planners	Increase awareness	Positive feedback. (5 attended)
14 May Meeting with Consumer Council for	Water Consumers	Better working, Water Resources	EA explained the basis of the draft economic Impact Assessments. Need to make sure that the baseline (scenario A) is clearly communicated,

DATE	SECTORS	OBJECTIVE	FACTS & FIGURES (attendance at events does not include Environment Agency Wales staff)
Water		Strategy, Water Res Management Plans,	along with better explanation of definitions, methods, gaps. (5 attended)
15 May Wales Spatial Plan Meeting	Welsh Assembly Government & Planning Authorities	Raise awareness & secure responses	Commitment to embed WFD in LDP process
27 May Agriculture Workshop, Gelli Aur, College, Llandeilo	Agriculture	To provide an overview of the River Basin Management /diffuse pollution issues and the implications for the agricultural sector	Key issues relevant to the sector such as sheep dip, nutrient management and soil management were discussed. (13 attended – 48 invited). Report produced following event.
27 May Welsh Assembly Gov. Stakeholder Group	Various	The group provides strategic support to Welsh Assembly Gov. for implementation of WFD in Wales. It focuses on national-level policy and planning issues	A focus for communication and consultation on a broad range of Water Framework related issues. (19 attended)
11 June Rivers Trust Workshop, Porth Hotel, Llandysul	Angling Conservation	Increase awareness	The workshop detailed a process to facilitate local responses to the plans and helped in identifying local issues. (42 attended)
CONSULTATION ENDED ON 22 JUNE 2009			

**Would you like to find out more about us,
or about your environment?**

Then call us on

08708 506 506 (Mon-Fri 8-6)

email

enquiries@environment-agency.gov.uk

or visit our website

www.environment-agency.gov.uk

incident hotline 0800 80 70 60 (24hrs)

floodline 0845 988 1188

Environment first: This publication is printed on paper made from 100 per cent previously used waste. By-products from making the pulp and paper are used for composting and fertiliser, for making cement and for generating energy.

water for life and livelihoods

Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft

Yr Ymateb i Ymgynghori ynghylch Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru

Ni yw Asiantaeth yr Amgylchedd. Ein swyddogaeth ni yw edrych ar ôl eich amgylchedd a'i wneud yn **lle gwell** – i chi ac ar gyfer y cenedlaethau i ddod.

Eich amgylchedd yw'r aer rydych yn ei anadlu, y dŵr rydych yn ei yfed a'r tir rydych yn cerdded arno. Yn gweithio gyda busnes, y Llywodraeth a chymdeithas gyfan er mwyn gwneud eich amgylchedd yn ianach ac yn iachach.

Asiantaeth yr Amgylchedd. Allan yno, yn gwneud eich amgylchedd yn lle gwell.

Cyhoeddwyd gan:

Asiantaeth yr Amgylchedd,
Kingfisher House, Goldhay Way, Orton Goldhay, Peterborough.
PE2 5ZR
Ffôn: 01733 464508
E-bost: enquiries@environment-agency.gov.uk
www.environment-agency.gov.uk

© Asiantaeth yr Amgylchedd

Cedwir pob hawl. Gellir atgynhyrchu'r ddogfen hon gyda chaniatâd Asiantaeth yr amgylchedd ymlaen llaw.

Canlyniadau allweddol

'Mae dyfroedd Cymru yno i bob un ohonom ni. "Mae dyfroedd Cymru yno i bawb eu defnyddio a'u mwynhau mewn sawl ffordd wahanol a dylem ofalu amdanynt. Mae ein hymgyngoriad 'Dŵr Byw i Gymru' wedi codi ymwybyddiaeth o'r y pwysau sydd ar ein hamgylchedd dŵr a'r hyn y gallwn ni wneud i wella'r sefyllfa.

Cawsom 97 o ymatebion i'r ymgynghoriad ynghylch Cynllun Rheoli Basn Afon drafft Gorllewin Cymru. Mae'r rhain yn cynnwys ymatebion oddi wrth unigolion, sefydliadau a grwpiau. Hefyd, cawsom adborth gwerth chweil oddi wrth ein Paneli Cyswllt (a'u cysylltiadau yn y Sectorau), gweithdai, digwyddiadau a chyfarfodydd, y cyfan wedi'n helpu i gefnogi'r ymgyrch 'Dŵr Byw i Gymru'.

Mae llawer o'r ymatebion a gawsom yn gyffredin i bob un o'r Cynlluniau Rheoli Basn Afon drafft yng Nghymru a Lloegr ac ymddangosodd nifer o themâu allweddol.

- Maint a chyflwyniad y cynllun drafft
- Lefel uchelgais y cylch cyntaf h.y. faint o'n dyfroedd a fydd wedi gwella erbyn 2015
- Ymholiadau ynghylch ein hasesiad o iechyd cyrff dŵr – yn enwedig dosbarthiadau pysgodfeydd a nifer cyrsiau dŵr 'heb eu hasesu'.
- Dylid cynnwys amrywiaeth ehangach o sectorau, sefydliadau a phobl er mwyn gwireddu'r cynllun a sicrhau y ceir mewnbwn lleol
- Dylid sicrhau cyllid ar gyfer y mesurau nad oes arian ar eu cyfer (senario C) ac sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun
- Dylid cyflwyno barn glir ar sut y gellir cysylltu'r holl wahanol ofynion cyfreithiol sy'n berthnasol i amgylchedd y dŵr a sut y gellir cysylltu'r rhain â chynlluniau eraill
- Dylid darparu rhagor o wybodaeth ynghylch y cysylltiadau rhwng y Gyfarwydddeb Fframwaith dŵr a deddfwriaeth arall megis y Gyfarwydddeb Cynefinoedd, Deddfau Adnoddau Dŵr a'r Mesur Morol
- Dylai costau gael eu rhannu'n deg ar draws pob sector a dylai costau a buddion gwelliannau fod yn glir.
- Mae'n anodd cael at wybodaeth megis *What's in your backyard*

Arweiniodd sylwadau ac adborth ymatebwyr at nifer o newidiadau yng Nghynllun Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru a fydd yn cael ei gyhoeddi fis Rhagfyr 2009.

Byddwn yn cysylltu â nifer o ymatebwyr adrodd ar yr hyn rydym wedi'i wneud ac i geisio datblygu perthynas waith ar gyfer darparu ein cynllun cyntaf.

Fe hoffem ddiolch i bawb sydd wedi cymryd trafferth i gyfrannu at yr ymgynghoriad. Edrychwn ymlaen at gydweithio i ddarparu ein Cynllun Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru a gwella ein hamgylchedd dŵr.

Cynnwys

1	Cyflwyniad	57
2	Rhestr o ymatebwyr	60
3	Y nifer a'r mathau o ymatebion	62
4	Crynodeb o ymatebion a'r hyn y byddwn yn ei wneud	63
5	Y Camau nesaf	98
6	Atodiad 1 – Ffeithiau a Ffigurau	99

Cywiriad 15/10/09 – Cyrff a ychwanegwyd at y Rhestr Atebwyr

1 Cyflwyniad

Mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr² yn sefydlu ffyrdd newydd a gwell o warchod a gwella afonydd, llynnoedd, dŵr daear, dŵr trawsnewidiol (lle mae dŵr croyw a dŵr y môr yn cymysgu) a dyfroedd arfordirol. Mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn seiliedig ar gylch chwe blynedd o gynllunio, gweithredu ac adolygu a elwir yn Gynllunio Rheoli Basn Afon.

Mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr a'r Cynlluniau Rheoli Basn Afon yn benodol yn annog cynnwys partïon â diddordeb wrth gynllunio ar gyfer, a chyflwyno gwell amgylchedd dŵr.

Cynlluniau Rheoli Basn Afon Drafft

Ar 22 Rhagfyr 2008 fe gyhoeddodd ni'r Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft Cymru ar gyfer yr ymgynghori. Roedd y cynllun yn cyflwyno cynigion manwl ar gyfer gwella'r amgylchedd dŵr yn ystod y chwe blynedd nesaf a'r tu hwnt. Roedd yn disgrifio prif broblemau Ardaloedd Basn Afon Gorllewin Cymru gan dynnu sylw at weithgareddau allweddol a gynigir ar gyfer delio â nhw. Roedd atodiadau ategol yn rhoi mwy o fanylion am gyflwr presennol y dyfroedd, y gweithrediadau a gynigir a'r mecanweithiau y gellir eu defnyddio i roi'r gweithrediadau hyn ar waith.

Fe weithion ni'n agos gyda Grŵp Cyswllt Ardaloedd Basn Afon Gorllewin Cymru i ddatblygu'r Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft ac i hyrwyddo'r ymgynghoriad. Mae'r grŵp cyswllt yn cynnwys cynrychiolwyr o fyd busnes, awdurdodau cynllunio, sefydliadau amgylcheddol, defnyddwyr, cyrff mordwyo, pysgota a hamdden a llywodraeth leol, pob un â swyddogaeth allweddol mewn rhoi'r cynllun ar waith.

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad hwn rhwng 22 Rhagfyr 2008 tan 22 Mehefin 2009. Bydd ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu defnyddio i ddatblygu a darparu'r Cynllun Rheoli Basn Afon ymhellach. Caiff y Cynllun Rheoli Basn Afon ei gyhoeddi ar y 22 Rhagfyr 2009.

Yn Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru, fe hyrwyddodd ni'r ymgynghoriad yn ymarferol trwy ddefnyddio'n hymgyrch 'Dyfroedd Byw i Gymru' ymhlith cyfranogwyr yn y ffyrdd canlynol:

Y wasg a'r cyfryngau

- Cyhoeddwyd hysbysiad cyhoeddus o'r ymgynghoriad ar yr 8 a 15 Ionawr 2009 ym mhapur newydd y Western Mail.
- Hyrwyddwyd y cynllun a'r ymgynghoriad gyda 2 eitem newyddion ar y teledu, 4 darllediad newyddion ar y radio a 5 papur newydd ar-lein. Roedd hyn yn cynnwys eitem ar BBC Wales Today, Newyddion ar S4C (y rhaglen newyddion), Radio Cymru, Radio Wales trwy gydol y dydd a BBC Cymru Ar-lein gyda chyfanswm o dros 400 o wylwyr / gwrandawyr. Bu llun o'n pysgodyn masgot yn ddarlun y dydd ar-lein BBC Cymru ddwywaith.

Roedd yna un ar ddeg o erthyglau mewn papurau newydd lleol a rhanbarthol ac ar-lein, y rhan fwyaf ohonyn nhw'n cynnwys llun trawiadol o'r pysgod masgotiaid i gyd-fynd â'r erthyglau. Roedd y rhain yn cynnwys y Western Mail, Daily Post, South Wales Argus, South Wales Evening Post a'r South Wales Echo. Mae

² Mae gwybodaeth bellach ar y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr ar gael ar www.environment-agency.gov.uk/wfd

cylchrediad y papurau newydd hyn gyda'i gilydd dros 640,000. Dyw hyn ddim yn cynnwys y papurau lleol llai.

Cyhoeddiadau

- Cafodd y Cynllun Rheoli Basn Afon drafft ei gyhoeddi ar-lein ar wefan Asiantaeth yr Amgylchedd ar www.environment-agency.gov.uk/wfd a thrwy gyflwyniad 'infograffeg' ar y wefan <http://www.teachingzone.org/livingwater/home.html>. Mae'r "infograffeg" yn wefan rhyngweithiol sy'n galluogi defnyddwyr i gael gafael ar grynodedb o wybodaeth yr ymgynghoriad.
- Cafodd cyfeiriad y wefan a'r "infograffeg" eu hyrwyddo'n ymarferol yn yr holl lenyddiaeth berthnasol a thrwy ddolenni â gwefannau rhanddeiliaid.
- I hyrwyddo'r ymgynghoriad, fe lunion ni dair gwisg pysgod o faint dynol fel masgotiaid i gynrychioli agwedd ecolegol y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Cafodd y rhain eu defnyddio mewn digwyddiadau lansio i godi ymwybyddiaeth.
- Cynhyrchwyd astudiaethau achos y sector, taflenni ffeithiau a chardiau post er mwyn hyrwyddo'r ymgynghoriad. Roedd y rhain hefyd yn ffurfio rhan annatod o'r 'graффeg gwybodaeth'.

Dogfennau Cyfathrebu Ysgrifenedig

Cafodd cyfanswm o 506 o bobl eu gwneud yn uniongyrchol ymwybodol o'r ymgynghoriad a'u gwahodd i weithdai a chyfarfodydd trwy gyfrwng ein gwahoddiadau drwy'r post. Cafodd ein rhestr wreiddiol o randdeiliaid oedd yn cynnwys 270 o gysylltiadau ei datblygu yn ystod yr ymgynghoriad i gynnwys pawb oedd wedi mynegi diddordeb yn yr ymgynghoriad a'r rhai oedd wedi mynychu'r cyfarfodydd a digwyddiadau gafodd eu trefnu. Mae hwn yn esblygu'n barhaus a bydd yn chwarae rhan bwysig yng ngweithredu'r Cynllun cyntaf.

Anfonwyd y defnyddiau canlynol hefyd:

	Y deunydd a anfonwyd	Y nifer a anfonwyd
Llyfrgelloedd cyhoeddus	Cynllun Drafft	12
Swyddfeydd Awdurdodau Lleol	Cynllun Drafft	12
Swyddfeydd Awdurdod y Parc Cenedlaethol	Cynllun Drafft	3
Aelodau'r Cynulliad, Aelodau Seneddol yn cynrychioli etholaethau Cymreig, Prif Weithredwyr a Chyfarwyddwyr Cynllunio ar gyfer pob awdurdod lleol Cymreig	Llythyr ymgynghorol	192

Cyfarfodydd

Cynhaliwyd 32 o gyfarfodydd sector, a cheir manylion a deilliannau'r rhain yn Atodiad 1.

Digwyddiadau a Gweithdai

Cynhaliwyd 7 digwyddiad ymgynghori allweddol ledled Gorllewin Cymru, a cheir crynodeb ohonyn nhw isod.

- Lansiodd yr ymgyrch ymgynghori 'Dyfroedd Byw i Gymru' ar 8 Ionawr 2009 gan y Gweinidog dros yr Amgylchedd, Cynaldwyedd a Thai, Jane Davidson. Denodd y

lansiad yma sylw yn y wasg ac ar y cyfryngau (BBC Wales Today, S4C Newyddion, Radio Cymru, ac yn y blaen).

- Cynhaliodd Canolfan Ymddiriedolaethau Bywyd Gwylt yng Nghilgerran lansiad y Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft ar gyfer Gorllewin Cymru.
- Cynhaliwyd gweithdai ymgynghori yn Abertawe ar 17 Ebrill 2009. Roedd y gweithdai'n cynnig trosolwg o Gynllunio Rheoli Basn Afon ac yn codi ymwybyddiaeth o'r ymgynghoriad.
- Trefnodd Canolfan Ymchwil Amgylcheddol Cymru weithdy ar 5 Mai 2009, gyda sefydliadau ymchwil a phrifysgolion yn bresennol. Bu'r gweithdy hwn yn trafod sut y gellir defnyddio ymchwil gwyddonol i ddelio â phwysau ar yr amgylchedd dŵr, a beth fyddai'r ffordd orau o ddatblygu gweithio mewn partneriaeth yn y dyfodol.
- Ar 5 Mai, trefnodd Cyswllt Amgylchedd Cymru weithdy ymgynghori a gefnogwyd gan Asiantaeth yr Amgylchedd. Roedd hwn yn canolbwyntio ar helpu Cyrff Anllywodraethol Amgylcheddol i ddatblygu ymateb i'r Cynllun Rheoli Basn Afon drafft.
- Ar 27 Mai 2009, cynhaliwyd gweithdy amaethyddol yn Fferm Coleg Gelli Aur, Llandeilo i drafod problemau rheoli tir gan gynnwys defnydd trochi defaid, rheoli maetholion a rheoli pridd. Roedd y gweithdy'n canolbwyntio ar hyrwyddo'n negeseuon ar broblemau llygredd gwasgaredig ymhlith y gymuned ffermio ehangach.
- Cynhaliodd Afonydd Cymru gyfres o weithdai ar draws Cymru a chynhaliwyd gweithdy yn Llandysul ar 11 Mehefin 2009 i gynyddu ymwybyddiaeth o'r ymgynghoriad yn y camau olaf. Roedd y gweithdy'n manylu ar broses i hyrwyddo ymatebion lleol i'r Cynlluniau gan helpu nodi problemau lleol ac atebion posibl.

Mynychodd cyfanswm o 302 o gynrychiolwyr y lansiadau, y gweithdai a'r cyfarfodydd. Ceir manylion yn Atodiad 1. Mae adroddiadau ar allbynnau'r gweithdai ar gael yn ôl y gofyn.

2 Rhestr o ymatebwyr

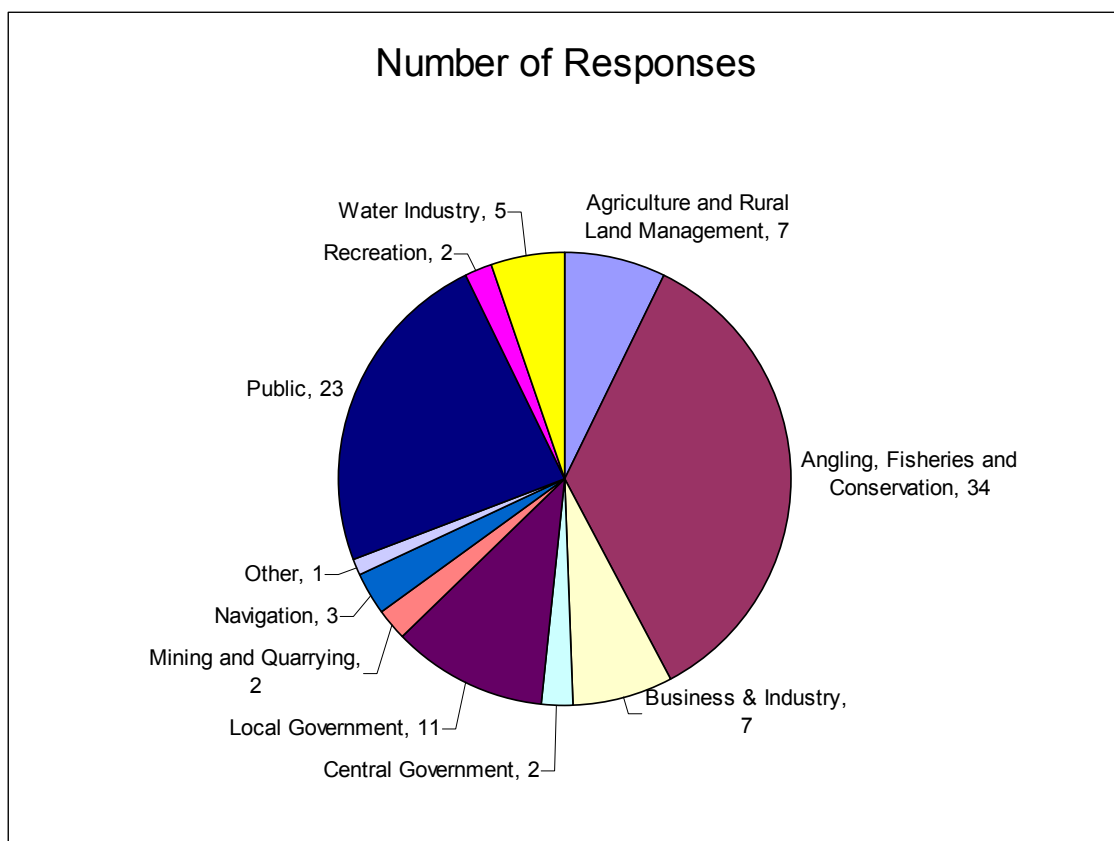
Mae'r tabl isod un dangos pa sefydliadau/ meysydd o ddiddordeb a ymatebodd. Hefyd cawsom adborth gwerth chweil gan ein Paneli Cyswllt (a'u cysylltiadau yn y Sectorau), gweithdai, digwyddiadau a chyfarfodydd. Mae gwarchod data yn rhwystro enwi unigolion sydd heb roi caniatâd i'w manylion gael eu gwneud yn gyhoeddus. Mae copi o'r ymatebion ar gael os gwneir cais.

Sefydliad	
Partneriaeth Afon Barlwyd	Loweswater Care Project
Afonydd Cymru	Y Weinyddiaeth Amaethyddiaeth
Angling Trust	N Power
Associated British Ports	Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol
Association of Electricity Producers	Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell Nedd Port
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	Talbot
British Association for Shooting	Cyngor Tref Rhymni Newydd
British Dragonfly Society	Undeb Amaethwyr Cenedlaethol Cymru
British Geological Survey	Non Ferrous Alliance
British Hydropower Assoc	Ofwat
British Marine Aggregate Producers Assoc.	Cymdeithas Bysgota Ogwr
British Marine Federation	Cymdeithas Bysgota Sir Benfro
British Waterways	Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
Campaign for the Protection of Welsh Fisheries	Cyngor Sir Benfro
Ymddiriedolaeth Afonydd Sir Gaerfyrddin	Ymddiriedolaeth Afonydd Sir Benfro
Cyngor Sir Ceredigion	Cymdeithas Bysgota Pontardawe ac Abertawe
Chemical Industries Association	Cyf
Dinas a Sir Abertawe	Cyngor Sir Powys
Ymddiriedolaeth Afonydd Clwyd a Chonwy	Riverfly Partnership
Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau	Royal Yachting Association
Clwyd	Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar
Yr Awdurdod Glo	Cymdeithas Genweirwyr Eog a Brithyll Cymru
Cyngor Defnyddwyr Dŵr	Sea Fish Industry Authority
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Shellfish Assoc of GB
Cyngor Cefn Gwlad Cymru (2 ymateb)	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (2 ymateb)
Countryside Land and Business Assoc	Ymddiriedolaeth Afonydd Teifi
Prifysgol Cranfield	Cyswllt Amgylchedd Cymru
Y Gymdeithas Gwarchod Cnydau	Water UK
Clwb Pysgota Dinbych a Chlwyd (2 ymateb)	Cymdeithas Cynhyrchwyr Dyframaeth Cymru
Cyngor Sir Ddinbych	Llywodraeth Cynulliad Cymru
Dŵr Cymru Welsh Water	Adran yr Economi a Thrafnidiaeth Llywodraeth
Undeb Amaethwyr Cymru	Cynulliad Cymru
Ffederasiwn Pysgotwyr Cymru	Wild Trout Trust
Comisiwn Coedwigaeth	Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt Cymru
Gloucester Angling Club	Coed Cadw
Cymdeithas Dyfrffyrdd Mewndirol	WWF
Aelodau o'r cyhoedd (23)	Cyfanswm = 97
National Responses: Y Gymdeithas Ymddiriedolaethau Afon, Glasbrint ar gyfer Dŵr, Cymdeithas Porthladdoedd Prydain ac United Kindom Major Ports Group Ltd , Dŵr Prydain, Buglife, Cydffederasiwn Diwydiant Prydain Y Comisiwn Diwydiannau Amgylcheddol, Cysylltu'r Amgylchedd Ag Amaeth a'r Grŵp Cynghori Ar Ffermio A Bywyd Gwyllt, Ffederasiwn Cenedlaethol y Pysgotwyr	

Cofnodwyd yr ymatebwyr o dan y sectorau roeddynt yn eu cynrychioli, sef:

- Amaethyddiaeth a rheoli tir gwledig
- Genweirio, pysgodfeydd a chadwraeth
- Busnes a diwydiant
- Llywodraeth Ganol
- Llywodraeth Leol
- Mwyngloddio a Chwareli
- Mordwyo
- Arall
- Cyhoeddus
- Hamdden
- Y Diwydiant Dŵr

Mae'r ffigwr isod yn dangos cyfran, yn ôl sector, o'r ymatebion a dderbyniwyd.

3 Y nifer a'r mathau o ymatebion

Defnyddiwyd amrywiaeth o ddulliau i alluogi sefydliadau ac unigolion i gyflwyno eu sylwadau ar y Cynllun Rheoli Basn Afon. Caiff y rhain eu disgrifio isod:

System ar-lein

Roedd holiadur electronig ar gael ar-lein gyda'r brif ddogfen ymgynghori, yr atodiadau a gwybodaeth cefnogi pellach. Fe dderbynion ni 15 o ymatebion ar y system ar-lein.

Ymatebion drwy e-byst a llythyrau

Fe dderbynion ni 53 o ymatebion ar e-bost (roedd 2 o'r rhain trwy'n hymgyrch 'Ein Hafonydd', a sefydlwyd gan sefydliadau amgylcheddol anllywodraethol fis Ebrill 2009. Roedd yna 44 ymateb trwy lythyr gan gynnwys 1 ymateb yn y Gymraeg. Roedd nifer o'r ymatebion yma ar ran aelodau sefydliadau cynrychioladol. Roedd rhai ymatebion yn dilyn y cwestiynau gosod a ofynnwyd yn y brif ddogfen ymgynghori ac roedd eraill yn dewis canolbwyntio ar y meysydd oedd yn bwysig iddyn nhw.

Ymholiadau am yr Ymgynghoriad

Cafwyd 55 o ymholiadau ar e-bost ynghylch yr ymgynghoriad. Fe atebon ni'r rhain i helpu'r rhanddeiliad ddeall y cynllun drafft yn well.

Gweithdai Lleol

Roedd gweithdai'n rhan hanfodol o'n rhaglen i gynnwys cyd-gyfranwyr mewn rheoli basn afon. Roedd y gweithdai'n cynnig trosolwg i gynulleidfa leol o Reoli Basn Afon. Roedd pecynnau briffio'n amlinellu'r pwysau ar Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru a sut, drwy weithio gyda'n gilydd y gellid cyflawni'r Cynllun Basn Afon. Gofynnwyd i'r cynrychiolwyr ystyried a oedden nhw'n cytuno gyda'r materion a nodwyd a'r hyn gaiff ei gynnig i ddelio â'r rhain. Yn bwysig, gofynnwyd i gynrychiolwyr a oedd yna fylchau lleol yn y Cynllun drafft.

Gofynnwyd i'r rhai oedd yn bresennol gyflwyno ymatebion ar wahân i'r ymgynghoriad wedi eu seilio ar drafodaethau yn y gweithdai. Yn ychwanegol at hyn, rhoddwyd sicrwydd y byddai'r holl adborth a'r sylwadau a gasglwyd yn ystod y dydd hefyd yn cael eu defnyddio i ddiweddarw Cynllun Rheoli Basn Afon Cymru a chefnogi ei ddarparu, mae'r sylwadau hyn yn cael eu cynnwys yn Adran 4. Cafodd adroddiadau adborth manwl o'r holl weithdai eu rhannu ymhlith y cynrychiolwyr er mwyn cael eu sylwadau ac maen nhw ar gael os gwneir cais ynghyd â chopïau o'r pecynnau briffio a ddefnyddiwyd. Ceir manylion cysylltu â ni yn Adran 5.

Cyfarfodydd eraill

Mae manylion a deilliannau cyfarfodydd i'w cael yn Atodiad 1.

4 Crynodeb o ymatebion ac o'r hyn y byddwn yn ei wneud

Cafwyd dros 1200 o ymatebion i'r 11 o gynlluniau Ardal Basn Afon yng Nghymru a Lloegr, 97 o'r rhain ynghylch Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru. Dangosir ar y tudalennau canlynol ein hymatebion i'r sylwadau a dderbyniwyd. Rydym wedi crynhoi'r ymatebion o dan feysydd pwnc ac yn cyflwyno'r gwaith rydym wedi'i wneud neu y byddwn yn ei wneud yn ystod cylch cyntaf y cynllun yn y meysydd pwnc hynny.

Roedd yr ymgynghoriad yn gofyn y cwestiynau canlynol.

Mae'r cynllun hwn yn dangos amcanion ar gyfer yr amgylchedd dŵr yn ystod y chwe blynedd nesaf a thu hwnt i hynny. I ba raddau ydych chi'n cytuno gyda'r hyn y mae'r cynllun yn ceisio ei gyflawni?

10. Ydych chi'n cytuno gyda'n hasesiad o'r problemau yn ein cyrff dwr? Beth fydddech chi'n ei newid?
11. Ydych chi'n cytuno â'r amcanion arfaethedig? Beth fydddech chi'n ei newid?
12. Rydym wedi cynnig amcanion ar gyfer rhai cyrff dŵr gyda therfyn amser ar ôl 2015 neu darged cyffredinol is. Ydych chi'n cytuno gyda'r newidiadau hyn? Beth fydddech chi'n ei newid?

Mae'r cynllun hwn yn dangos y gwaith y bydd yn rhaid ei wneud i gyfarfod yr amcanion. I ba raddau ydych chi'n cytuno fod y gweithredoedd cywir wedi'u nodi (gweithredoedd sy'n gymesur ac yn ddichonadwy)?

13. Rydym wedi dilyn proses i asesu (gwerthuso) y gweithredoedd hyn. Disgrifir y broses hon yn fanwl yn Anecs E. Ydych chi'n cytuno gyda'r ffordd rydym wedi gwneud hyn?
14. Pa sylwadau sydd gennych ynghylch y gweithredoedd hyn? A oes yna unrhyw weithredoedd rydym wedi'u gadael allan neu unrhyw newidiadau yr hoffech eu cynnig?

Mae peth gwaith ychwanegol yr hoffem ei wneud petai gennym fwy o sicrwydd y byddai'n effeithiol. Mae'r rhain wedi'u rhestru o dan Senario C ac fe hoffem wybod a allwch chi ein helpu i'w gwireddu?

15. Pa sylwadau sydd gennych ar senario C, gan gynnwys unrhyw wybodaeth ychwanegol y gallwch ei roi ynghylch gweithredoedd penodol?
16. Pa gefnogaeth allwch chi ei gynnig, megis gwneud gwaith neu ddarparu adnoddau i'n helpu i wneud mwy dros eich amgylchedd?

Unrhyw sylwadau eraill sydd gennych ar y cynllun hwn

17. Ydych chi'n cytuno gyda'n hasesiad o sut y bydd newid hinsawdd yn effeithio ar y pwysau ar yr amgylchedd dŵr? Beth fydddech chi'n ei newid?
18. Pa sylwadau eraill sydd gennych chi ar y cynllun hwn?

Defnyddiodd rhai ymatebwyr y cwestiynau hyn fel strwythur i'w hymateb Fodd bynnag, ni wnaeth y rhan fwyaf hynny. Rydym yn cyfeirio at rif y cwestiynau pan fo hynny'n berthnasol, ond nid oedd yn bosibl darparu ystadegau syml ynghylch faint o bobl oedd yn cytuno neu'n anghytuno gyda phob cwestiwn.

Trosolwg o'r prif broblemau cenedlaethol a nodwyd gan randdeiliaid a'n hymateb.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn hynod o falch o'r diddordeb a ddangoswyd mewn ymgynghori ar y Cynlluniau Rheoli Basn Afon drafft. Roeddem yn falch hefyd o nifer y bobl a ddaeth i'r gwahanol gyfarfodydd a'r trafodaethau a drefnwyd gennym ni a'n cyd ddarparwyr yn ystod y cyfnod ymgynghori. Rydym yn gwerthfawrogi fod cynifer o bobl wedi dangos diddordeb yn nyfodol eu hamgylchedd dŵr drwy gymryd yr amser i gyflwyno eu hymatebion i'r ymgynghoriad hwn.

Mae'r ymgynghoriad Cynllun Rheoli Basn Afon yn gosod nifer o gwestiynau a awgrymwyd gennym ni i helpu'r rhai â diddordeb i ganolbwyntio ar y problemau allweddol. Rydym o'r farn ei fod yn dystiolaeth o'r gofal sydd gan ymatebwyr dros eu hamgylchedd dŵr fod y rhan fwyaf wedi cyflwyno sylwadau ar yr hyn sy'n bwysig iddyn nhw yn hytrach nag ateb y cwestiynau a osodwyd.

Er bod llawer o ymatebwyr yn dweud wrthym ni y byddan nhw'n hoffi gweld newidiadau yn y cynllun drafft roedd mwy o sylwadau mewn gwirionedd yn gwestiynau ynghylch sut y mae'r broses gynllunio'n gweithio a sut y cafodd manylion y cynllun eu datblygu.

Er bod Asiantaeth yr Amgylchedd yn dangos yma y newidiadau y mae wedi'i wneud o ganlyniad i'r ymatebion, rydym hefyd eisiau cydnabod y dyhead am fwy o wybodaeth gefndir ynghylch nid yn unig cynllun Asiantaeth yr Amgylchedd ond hefyd ynghylch yr hyn sy'n perthyn i gymdeithas gyfan.

Efallai fod hyn wedi golygu fod trafod yr ymatebion wedi cymryd yn hirach nag oeddem wedi'i ragweld. Fel trosolwg byr o'r ymatebion, a sut y gallai'r rhain ddylanwadu ar y cynllun, ceir crynodeb byr o'r prif broblemau fel a ganlyn:-

Pa mor hawdd oedd darllen a deall y Cynlluniau

Ar y lefel strategol y canolbwyntiodd yr ymgynghori ar y cynllun drafft yn bennaf, gan ofyn am sylwadau ar wella cyrff dŵr yn gyffredinol. Rodd llawer o ymatebwyr eisiau cyflwyno sylwadau manwl ar gynigion ar gyfer cyrff dŵr unigol, a gallai fod mwy na mil o'r rheini mewn dosbarth basn afon unigol.

Cafodd y cynlluniau terfynol ei newid yn sylweddol i'w gwneud yn haws i'w ddarllen, cael gwared ar lawer o ailadrodd ond gan ddal i fod yn glir ynghylch yr hyn a ddisgwylir gan sectorau darparu.

Bydd canolbwynt y gweithgaredd yn troi at lefel y cyrff dŵr pan ddechreu'r gweithredu'r cynllun. Wrth edrych ar gyrff dŵr unigol, bydd yn bosibl cyflwyno gwybodaeth (fel mapiau a data) yn helaethach nag y gellid byth ei wneud mewn Cynllun Rheoli Basn Afon sy'n cynnwys cannoedd o gyrff dŵr.

O fis Rhagfyr 2009 bydd gwell mapiau gwybodaeth lleol ar gael ar adran *What's in Your Back Yard* ar wefan Asiantaeth yr Amgylchedd.

Cyflwynir gwybodaeth gliriach ynghylch cyrff dŵr unigol erbyn hyn yn yr anecs prif gyrff dŵr (Anecs B) gyda Chyfeirnodau Grid Cenedlaethol i roi ffordd arall o'u canfod.

Uchelgais y canlyniadau amgylcheddol

I ganlyn y cynllun drafft wrth ei ryddhau ar gyfer ymgynghori oedd llythyr a lofnodwyd ar y cyd gan Adran Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra), Llywodraeth Cynulliad Cymru ac Asiantaeth yr Amgylchedd a oedd yn agored ynghylch y dyhead i gynyddu uchelgais ac yn gofyn i gyd ddarparwyr eraill gyflwyno eu cynigion. Er y nodwyd mentrau lleol defnyddiol, yn anffodus ni chafwyd unrhyw fesurau ychwanegol a oedd yn ddigon mawr i gynyddu dosbarth statws unrhyw gorff dŵr unigol.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi gweithio'n galed i sicrhau ein bod yn cynnwys yn y cynllun terfynol botensial llawn y mesurau sydd ar gael. Mae hyn wedi golygu harneisio llawer iawn o wybodaeth leol i ystyried pa mor ddichonadwy oedd gwella ar lefel cyrff dŵr. Mae £10 miliwn yn ychwanegol ar gael gan Defra yn 2009 / 10 sy'n cael ei ddefnyddio i wella canlyniadau amgylcheddol, rhwystro dirywiad a gosod sylfaeni gwella yn y dyfodol. Yng Nghymru, gwneir defnydd llawn o bob llyf cyllid a geir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Mae cynlluniau ar gyfer y dyfodol, megis y cynllun amaeth-amgylcheddol Glastir sydd ar y gweill, yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau y byddant o fantais i wireddu amcanion Cynllun Rheoli Basn Afon

Mae Defra a Llywodraeth y Cynulliad wedi awgrymu ei bod yn bosibl y daw nifer o fesurau ychwanegol ar gael yn ystod cylch cyntaf cynllunio basn afon cyn belled ag y gellir cael y ddeddfwriaeth berthnasol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Hydromorffoleg – mae Defra'n gobeithio rhoi hawliau ychwanegol i Asiantaeth yr Amgylchedd gynnal gwaith i sicrhau fod nodweddion ffisegol cyrff dŵr yn gallu cefnogi'r targed o statws ecolegol. Bydd hyn yn cynnwys gosod dyletswydd ar awdurdodau rheoli peryglon llifogydd ac erydu'r arfordir i ymarfer eu hawliau i fodloni gofynion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Ymgynghorwyd ynghylch y ddwy agwedd wrth ymgynghori ynghylch y Mesur Rheoli Dŵr a Llifogydd gyda mwyafrif helaeth o ymatebwyr o blaid y cynigion. Byddwn hefyd yn newid y Ddeddf Adnoddau Dŵr er mwyn gallu defnyddio Parthau Amddiffyn Dŵr i dalu sylw i bwysau ychwanegol ar amodau hydromorfforegol megis difa cynefinoedd ac ail godi gwaddodion, a allai ddigwydd gyda charthu anaddas. '
- Parthau Amddiffyn Dŵr - Pan nad yw mesurau gwirfoddol yn arwain at y gwelliant angenrheidiol mewn ansawdd dŵr o dan y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, y bwriad yw defnyddio rheoleiddio ar ffurf Parthau Amddiffyn Dŵr. Defnyddir y Parthau i daclo llygredd gwasgaredig amaethyddol ac anamaethyddol. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd ar hyn o bryd yn datblygu safleoedd 'prawf cysyniad' Parthau Amddiffyn Dŵr yn Lloegr. Efallai y bydd neu na fydd y rhain yn datblygu'n Parthau Amddiffyn Dŵr llawn, yn dibynnu ar y dystiolaeth a gesglir. Mae Defra'n rhedeg gweithgor sectorau Parthau Amddiffyn Dŵr gyda rhanddeiliaid allweddol (NFU, Sefydliadau Anllywodraethol Amgylcheddol, porthladdoedd a mordwyo, awdurdodau lleol, busnesau bychan a chwmnïau dŵr). Bydd y gweithgor yn trafod canllawiau statudol ar gyfer Asiantaeth yr Amgylchedd sy'n cael eu datblygu gan Defra a'r broses o ddynodi Parthau Amddiffyn Dŵr, y dystiolaeth sydd ei angen, gwybodaeth leol, cyfnod ymgynghori ac Asesiad Effaith. Seilir nifer y Parthau a ddefnyddir ar asesiad o ba effaith a gafodd y mesurau gwirfoddol a'r dystiolaeth sydd ei angen i gyfiawnhau defnyddio Parthau Amddiffyn Dŵr. Bydd Llywodraeth Cynulliad Cymru'n ymgynghori ar wahân ynghylch canllawiau statudol ar gyfer Cymru bydd yn datblygu canllawiau tebyg ar gyfer y broses ymgeisio ac yn gobeithio datblygu dulliau cyffredin yn ôl y gofyn i symleiddio'r broses ar gyfer y rhai sy'n cymryd rhan.

- Systemau Draenio Cynaliadwy – Mae cynnig yn ymgynghoriad ynghylch y Mesur Rheoli Dŵr a Llifogydd y dylai pob datblygiad ac ailddatblygiad newydd (tai a masnachol) gynnwys systemau draenio cynaliadwy ar gyfer rheoli dŵr wyneb. Mae systemau draenio cynaliadwy'n efelychu draenio naturiol ac o gymorth i reoli peryglon llifogydd dŵr wyneb yn ogystal â gwella ansawdd dŵr drwy ei hidlo'n naturiol, ac yn gwella mwynderau. Bydd datblygwyr yn gofyn am gymeradwyaeth i'w systemau draenio gan gymeradwywr a fydd yn sicrhau ei bod yn cyfarfod â nifer o Safonau Cenedlaethol cyn y rhoddir caniatâd i gysylltu i garthffos dŵr wyneb neu garthffos gyfun. Yna bydd draeniau wedi'u hadeiladu i Safonau Cenedlaethol Systemau Draenio Cynaliadwy yn cael eu mabwysiadu gan y corff cymeradwyo ac yn cael eu cynnal yn barhaus er mwyn sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol. Os bydd y mesur yn cael ei gymeradwyo disgwylir y daw deddfwriaeth systemau draenion cynaliadwy i rym yn 2011.
- Camgysylltiadau - Ceir camgysylltiadau pan fydd peipen ddraenio yn cael ei chysylltu â'r garthffos anghywir, er enghraifft pan fydd draen dŵr budur yn cael ei chysylltu â charthffos dŵr wyneb neu ddraen dŵr wyneb yn gollwng i garthffos dŵr budur. Gall camgysylltiadau orlwytho systemau draenio ac achosi llygredd. Mae Defra'n amcangyfrif fod, yn Lloegr, 300,000 o gartrefi gyda chamgysylltiadau ar hyn o bryd, bydd hyn yn codi i 500,000 erbyn 2015. Ar hyn o bryd, dim ond awdurdodau lleol all gywiro camgysylltiadau, mae'n rhaid i gwmnïau dŵr gysylltu gydag awdurdodau lleol i wella'r camgysylltiadau y maent wedi eu canfod. Roedd ymgynghoriad y Mesur Rheoli Dŵr a Llifogydd yn cynnig y dylai cwmnïau carthffosiaeth gael yr un hawliau ag awdurdodau lleol, gan ei gwneud yn haws ac yn rhatach cywiro camgysylltiadau. Os bydd y mesur yn cael ei gymeradwyo, disgwylir y cyflwynir cymal camgysylltiadau yn 2011.
- Ffosffadau mewn Glanedyddion Golchi Domestig - mae Defra'n cynnig gwahardd gwerthu glanedyddion golchi domestig yn cynnwys mwy na 0.4% o ffosffadau. Mae ffosffadau'n achosi gorfaetholi a byddai gwaharddiad yn gam pwysig mewn gwella ansawdd dŵr drwy ostwng llygredd ffosffadau yn ei darddiad, gan gefnogi'r egwyddor 'yr hwn sy'n llygru sy'n talu'. Cafodd gwaharddiad gefnogaeth eang gan ddiwydiant gan ei fod yn gwastadhau'r cae chwarae. Os cyflwynir gwaharddiad, mae Defra'n gobeithio y daw i rym yn 2015 a fydd yn rhoi digon o amser i ddiwydiant addasu prosesau.

Nid yw wedi bod yn bosibl gwerthuso effaith y mesurau hyn ar lefel cyrff dŵr ond, ar raddfa dosbarth basn afon, cafodd amcangyfrif o'r gwelliant y gellid ei weld ledled yr Ardal Basn Afon ei gynnwys.

Bydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn gweithredu'r cynllun ar lefel dalgylch. Archwilir nifer o ddulliau o weithio gyda chyd-ddarparwyr a rhanddeiliaid lleol ond disgwylir, drwy gydweithio gyda phob cyd-ddarparwydd a'r sectorau a fydd yn cymryd rhan ac o ystyried y dalgylch yn ei gyfanrwydd, mai'r dyhead yn y pen draw yw yr eir y tu hwnt i'r uchelgais o'i gynnwys y cynllun cyntaf yn hydref 2009.

Cyfran uchel o waith y diwydiant dŵr

Nid yw Cynlluniau Rheoli Basn Afon yn cael eu cyfyngu i fesurau sy'n deillio o ofynion newydd y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Gan gasglu ynghyd holl ymdrechion gwella amgylchedd dŵr yn ystod y chwe blynedd nesaf, byddant hefyd yn cynnwys y gwelliannau arwyddocaol sy'n codi o ofynion y Cyfarwydddebau sy'n bodoli eisoes. Roedd y Cyfarwydddebau blaenorol yn anelu lawer iawn at drin gollyngiadau pwyntiau unigol sy'n gyfrifoldeb cwmnïau dŵr yn bennaf. Un o'r pethau sydd fwyaf o angen sylw, i symud mwy o gwmnïau dŵr i lwyddo i gael Statws Ecolegol Da, yw ffosffad ac,

unwaith eto, mae gollyngiadau cwmnïau dŵr yn ffynhonnell bwysig. Mae'r cyfuniad hwn o waith sydd ei angen i wireddu ymrwymïadau'r hen Gyfarwydddebau, a gollyngiadau ffosffad o systemau carthffosiaeth, yn egluro'r cyfraniad mawr sydd ei angen gan y cwmnïau dŵr yn y cylch cyntaf.

Mae yna, wrth gwrs, ffynonellau eraill o lygredd megis cemegolion amaethyddol. Bydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn dal i weithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r gymuned amaethyddol i dalu sylw i'r problemau hyn.

Mae metelau, gan gynnwys cadmiwm, plwm, sinc, copr a haearn yn effeithio ar ein hamgylchedd dŵr o dreftadaeth ddiwydiannol o weithgaredd cloddio am fwynau. Mae Strategaeth Metelau Pyllau Cymru'n ymchwilio ac yn asesu'r dewisiadau ar gyfer adfer pyllau mwynau. Bydd rhaglen yr Awdurdod Glo ar gyfer ymchwilio ac adfer yn dal i daclo problemau llygredd o'n gorffennol cloddio am lo.

Gyda'r sylwadau rhagarweiniol hyn, rydym yn awr yn archwilio'r ymatebion yn fanylach.

4.1 Egwyddorion a chyfeiriad cyffredinol

Roedd cefnogaeth gyffredinol i amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon a'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr ac i'r hyn y maen nhw'n ceisio llwyddo i'w gael.

Roedd cydnabyddiaeth o gymaint o waith oedd paratoi'r cynllun drafft a chanmolïaeth i ymdrechion Asiantaeth yr Amgylchedd yn yr ardal basn afon i drafod gyda rhanddeiliaid.

4.2 Cyflwyniad a strwythur

4.2.1 Pa mor hawdd oedd darllen y cynlluniau

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd croeso cyffredinol i'r brif ddogfen ond roedd pryder ynghylch ei bod yn anodd deall yr anecsau a'r iaith dechnegol a'r byrfoddau a ddefnyddid. Y pryder oedd, er bod o angenrheidrwydd lawer o fanylion yno, nad oedd yn hawdd canfod yr wybodaeth fwyaf perthnasol, yn enwedig yn lleol. Gofynnodd rhai yr ymgynghorwyd â nhw am gynllun byrrach, haws ei drin. Gofynnodd rhai eraill am ragor o wybodaeth.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnodd y rhai a ymatebodd am fwy o ddiagramau a thablau i egluro'r ystadegau yn y brif ddogfen. Gofynnwyd yn benodol am wybodaeth ynghylch prif achos methu â chyrraedd statws da a'r mesurau allweddol a gynigir i dalu sylw i hynny. Nodwyd hefyd bod angen dangos y gwelliannau a fydd yn digwydd i elfennau penodol pan geir 'statws da'.

Mae'r Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft yn dangos agwedd strategol at wella'r amgylchedd ar raddfa ardal basn afon ac yn cyflwyno gwybodaeth ar lefel fanylach cyrff dŵr. Roedd hon yn dasg anodd. Roedd ymgynghori ar y cynllun drafft yn canolbwyntio'n bennaf ar y lefel strategol ac yn gofyn am sylwadau ar wella cyrff dŵr yn gyffredinol. Rodd llawer o ymatebwyr eisiau cyflwyno sylwadau manwl a chynigion ar gyfer cyrff dŵr unigol a gallai fod mwy na mil o'r rheini mewn dosbarth basn afon unigol.

Mewn ymateb i'r ymgynghori cafodd y cynllun terfynol ei newid yn sylweddol i'w gwneud yn haws i'w ddarllen, cael gwared ar lawer o ailadrodd ond gan ddal i fod yn glir ynghylch yr hyn a ddisgwyllir gan bob sector. Rydym wedi dangos y gwelliannau'n gliriach ac yn amlycach yn y ddogfen ac wedi defnyddio byrfoddau'n gallach.

Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, rydym wedi ymestyn disgrifiad y problemau ac wedi amlinellu atebion ar raddfa dalgylch. Mae hyn yn egluro'r hyn a fydd yn cael ei

gyflawni, beth yw'r problemau, eu hachosion a'u ffynonellau, yr atebion ymarferol a'r heriau a fydd yn dal yno mewn cylchoedd dilynol.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnwyd am negeseuon penawdau yn nhestun y brif ddogfen ynghylch costau a buddion.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd ymatebwyr yn aml yn nodi cynlluniau a phrosesau eraill a allai fod o gymorth i wella dyfroedd ac yn gofyn am fwy o eglurhad ar y berthynas gyda chynllunio rheoli basn afon.

Rydym wedi cynnwys adran fer yn y brif ddogfen o'r enw 'costau a buddion gweithredu'. Ceir dadansoddiad manylach yn yr Asesiad Effaith Terfynol sydd ar gael gyda'r cynllun.

Rydym wedi creu Anecs newydd (Anecs J) sy'n nodi ym mhle a sut y mae polisïau, prosesau cynllunio, prosesau rheoli, rhaglenni, mentrau a dulliau perthnasol yn cael eu cyfuno i sicrhau canlyniadau mwy cynaliadwy ar gyfer yr amgylchedd dŵr. Mae rhai o brif negeseuon yr Anecs hwn hefyd wedi'i gynnwys yn y brif ddogfen.

4.2.2 Pa mor hawdd yw cael gwybodaeth ar lefel corff dŵr

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Dywedodd sawl ymatebydd ei bod yn anodd cael gafael ar wybodaeth a data, yn enwedig ar lefel corff dŵr.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Teimlai rhai ei bod yn rhy anodd defnyddio'r teclyn 'What's In Your Backyard' a ddefnyddid i helpu ymatebwyr i gael gwybodaeth ar lefel corff dŵr ac nad oedd yn cynnwys yr un data ag yn Anecs B ar gyfer pob corff dŵr.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Cafwyd sylwadau ynghylch y mapiau yn Anecs B. Teimlid nad oedd y rhain yn ddigon manwl i fod yn sicr lle'r oedd rhai cyrff dŵr.

Gallai'r ymdrech i roi cymaint o wybodaeth gefndir ar y cynllun (yn ôl gofyn y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr ei hunan) fod wedi drysu darllenwyr. Cyflwynwyd gwybodaeth fanwl ynghylch cyrff dŵr mewn nifer o Anecsau ac mae diffyg cyswllt rhwng yr Anecsau yn sylw cyffredin gan ymatebwyr. Cyflwynir gwybodaeth gliriach ynghylch cyrff dŵr unigol erbyn hyn yn yr anecs prif gyrff dŵr (Anecs B) gyda Chyfeirnodau Grid Cenedlaethol i roi ffordd arall o fynd trwy dablau Anecs B. Pan gyhoeddir y cynlluniau gyntaf fis Rhagfyr 2009 byddwn wedi newid trefn y tablau cyrff dŵr yn Anecs B fel y bydd cyrff dŵr cyfagos yn ymddangos ger ei gilydd, hyd y bo modd. Erbyn hyn hefyd mae gwell cysylltiadau rhwng yr Anecsau a mwy o wybodaeth ynghylch y rhesymau dros benderfyniadau (yn enwedig y dewis o bolisïau amgen sy'n cael eu dangos mewn Anecs E hollol newydd).

Mae'r gallu i gysylltu gwybodaeth yn y cynllun a'i Anecsau gyda gwybodaeth ar fapiau wedi bod yn drafodaeth gyson gydol cynhyrchu ac ymgynghori ynghylch y cynllun drafft. Rydym wedi rhyddhau rhagor o wybodaeth geo-ofodol i gyd ddarparwyr nag oedd ar gael ar ddechrau'r ymgynghoriad. Bydd gwybodaeth map rhyngweithiol ar gyfer y cyhoedd yn dal ar gael ar adran 'What's in Your Back Yard' gwefan Asiantaeth yr Amgylchedd. Rydym wedi sylweddoli mor anodd yw dehongli gwybodaeth ynghylch cyrff dŵr yn y system oherwydd cyflwyniad yr wybodaeth gefndir ar y map. Byddwn yn gwella ymddangosiad yr wybodaeth Rheoli Basn Afon pan fydd 'What's in Your Back Yard' yn cael ei diweddarw fis Rhagfyr 2009.

Bydd canolbwynt y gweithgaredd yn troi at lefel cyrff dŵr pan ddechreuir gweithredu'r cynllun. Wrth edrych ar gorff dŵr unigol, bydd yn bosibl cyflwyno gwybodaeth (fel map a data) yn helaethach nag y gellid byth ei wneud mewn Cynllun Rheoli Basn Afon yn cynnwys cannoedd o gyrff dŵr.

Ar gyfer y rhai sy'n brofiadol mewn trin data, bydd gwybodaeth fanylach ar daenlenni ar gael i'w llawr lwytho o wefan Asiantaeth yr Amgylchedd pan gyhoeddir y cynllun fis Rhagfyr 2009. Hefyd fis Rhagfyr, bydd hyperddolenni yn ei gwneud yn haws symud drwy'r cynlluniau a gyhoeddir ar lein.

4.3 Amcanion ac uchelgeisiau

4.3.1 Uchelgais

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd rhai ymatebwyr yn cytuno ag ac yn cefnogi'r amcanion arfaethedig a mynd ati bob yn gam at 2027.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd rhai eraill o'r farn y byddai'r cynnydd at 2015 yn rhy araf i fod yn hyderus y byddai targedau 2027 yn cael eu cyfarfod. Roedden nhw o'r farn nad oedd targedau 2015 yn uchelgeisiol ac yn bryderus sut y byddai targedau'r ail a'r trydydd cylch yn cael eu cyfarfod. Byddai hyn yn creu dechreuad araf a fyddai'n golygu na fyddai rhai rhaglenni'n cael eu darparu e.e. gwella dŵr pyllau mwyn.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Pryder na fwriedir gwneud unrhyw waith ar Afon Ogwr tan ddiwedd 2007

Pan gafodd y cynllun drafft ei ryddhau ar gyfer ymgynghori roedd llythyr i'w ganlyn a lofnodwyd ar y cyd gan Adran Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra), Llywodraeth Cynulliad Cymru ac Asiantaeth yr Amgylchedd a oedd yn agored ynghylch y dyhead i gynyddu uchelgais ac yn gofyn i gyd ddarparwyr eraill gyflwyno eu cynigion. Er y nodwyd mentrau lleol defnyddiol ni ddatgelodd yr ymgynghoriad unrhyw fesurau ychwanegol a fyddai'n ddigon arwyddocaol i wella uchelgais ar raddfa cyrff dŵr, dalgylchoedd, ardaloedd nac yn genedlaethol.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi gweithio'n galed i sicrhau ein bod yn cynnwys yn y cynllun potensial llawn y mesurau sydd ar gael. Mae hyn wedi golygu harneisio llawer iawn o wybodaeth leol i ganfod gwelliannau ar lefel cyrff dŵr.

Mae gwaith pellach yn ystod y cyfnod ymgynghori chwe mis ar y Cynllun Rheoli Basn Afon drafft wedi sicrhau ymrwymiad gan Lywodraeth neu bartïon eraill i ddarparu

- Parthau Amddiffyn Dŵr yn Lloegr;
- prosiectau i drin rhywogaethau ymwithiol anfrodorol;
- hyrwyddo ymarfer gorau ar gyfer defnyddio, gwaredu a thrin paleiddiaid;
- rhaglen ehangach o ymgyrchoedd a gwaith gorfodi rhwystro llygredd;
- mae rhaglen ehangach o weithredu ymarfer gorau ac adfer pyllau mwynau metel ar y gweill ar hyn o bryd yn cael ei chyllido gan Defra a Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Drwy weithio gyda Natural England a Chyngor Cefn Gwlad Cymru, nodwyd mesurau sydd erbyn hyn wedi'u cynnwys yn y cynllun i sicrhau y cyrhaeddir amcanion Ardaloedd Gwarchodedig Natura 2000 (Ardaloedd Cadwraeth Arbennig ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig yn ddibynnol ar ddŵr ac a ddynodwyd o dan Gyfarwyddeb Cynefinoedd a'r Gyfarwyddeb Adar).

Mewn cydweithrediad gyda'r Arolygaeth Dŵr Yfed a chwmnïau dŵr, mae mesurau ac ymchwiliadau pellach wedi'u cynnwys erbyn hyn yn y cynllun ar gyfer Ardaloedd Gwarchod Dŵr Yfed.

Mae Defra wedi rhoi £10 miliwn ychwanegol ar gyfer 2009 / 10, yn bennaf ar gyfer gwella canlyniadau amgylcheddol yn Lloegr. Yng Nghymru, defnyddir i'r eithaf pob llif

cyllid a geir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Bydd cynlluniau pellach, megis y cynllun Glastir sydd ar ddod yng Nghymru, yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau y gwiredir buddion llawn ar gyfer cyrraedd amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon.

Bydd Defra a Llywodraeth Cynulliad Cymru, mewn partneriaeth ag Asiantaeth yr Amgylchedd, yn dal i ddatblygu a nodi cyfleoedd ar gyfer gweithredu mesurau addas ychwanegol ar ôl cyflwyno a chymeradwyo'r Cynllun Rheoli Basn Afon.

Bydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn arwain y cynllun ar lefel dalgylch. Archwilir nifer o ffyrdd o weithio gyda chyd-ddarparwyr a rhanddeiliaid lleol. Drwy gydweithio, gobeithir yr eir y tu hwnt i uchelgais y cynllun.

Bydd yr wybodaeth a gasglwyd wrth baratoi'r cynllun cyntaf, yn ogystal â chanlyniadau'r ymchwiliadau a gynhelir yn ystod y blynyddoedd nesaf, yn sylfaen ragorol ar gyfer cynllunio a chynnwys gwelliannau pellach mewn cylchoedd i ddod.

Mae Anecs E y cynllun yn cynnwys gwybodaeth ynghylch mesurau pellach y gallai fod yn bosibl eu sefydlu yn ystod y cylch cyntaf neu yn ystod cylchoedd 2 a 3. Bydd yn rhaid talu sylw mewn cynlluniau dilynol i'r problemau na ellir gwneud llawer yn eu cylch ar hyn o bryd. Bydd hyn yn golygu rhoi rhagor o bwyslais ar dalu sylw i broblem llygredd gwasgaredig trefol ac amaethyddol ac adfer yn ffisegol gynefin amgylchedd y dŵr.

O gofio cymaint o waith gwella sydd ei angen, a'r pwysau cymhleth a hirhoedlog sydd ar amgylchedd dŵr, ni fydd yn bosibl i rai cyrff dŵr gyrraedd statws da erbyn 2027. Allwn ni ddim nodi'r cyrff dŵr penodol hynny eto, ond bydd gofyn gwneud rhagor o ddefnydd o hyblygrwydd y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr i osod amcanion llai caeth.

Yn fwy lleol, bydd gwaith i wella ansawdd ecolegol afon Ogwr yn y cylch cyntaf yn cynnwys rhaglen o waith ymchwil maes ac ymweliadau rhwystro llygredd â chyrff dŵr sy'n methu mewn mannau gwledig a threfol ger dyfroedd nofio sy'n methu. Yr amcan fydd canfod ffynonellau llygryddion a datrys problemau sy'n bygwth statws ecolegol a chydymffurfiaid dŵr ymdrochi. Bydd pysgodfeydd yn cael eu gwella drwy gael gwared ar rwystrau sy'n atal pysgod rhag mudo a gwaith gwella cynefinoedd gan gynnwys strategaeth i leihau effaith asideiddio.

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Cefnogwyd cynnwys amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn nhargedau Cytundebau Gwasanaeth Cyhoeddus a gofynnwyd am eglurhad a oedd hyn yn symud ymlaen.

Mae'r Cytundeb Gwasanaeth Cyhoeddus presennol (PSA 28), sy'n rhedeg tan ddiwedd Mawrth 2011, yn cynnwys dangosydd pennawd ansawdd dŵr. Llwyddiant yn ystod y cyfnod Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr. Mae hyn yn gynydd flwyddyn ar ôl blwyddyn mewn ansawdd biolegol ac yn welliant blwyddyn ar ôl blwyddyn yn nhueddiad ansawdd cemegol afonydd sy'n cael ei adrodd yn Asesiad Ansawdd Cyffredinol Asiantaeth yr Amgylchedd. Mae hefyd yn cynnwys dirprwy ddangosydd o nifer y cyrff dŵr sy'n llwyddo i gyrraedd Statws Ecolegol Da. Bydd angen adolygu hyn o ganlyniad i ddiweddarau data dosbarthiad 2009. Nid yw trafodaethau ynghylch dyfodol dangosyddion Cytundebau Gwasanaeth Cyhoeddus yn yr adolygiad gwariant nesaf nac asesiadau Asesiad Ansawdd Cyffredinol fel dangosydd pennawd wedi dechrau eto ac ni ellir, felly, gadarnhau mesur targed newydd ar hyn o bryd.

Mae'r Cytundeb Gwasanaeth Cyhoeddus presennol (PSA 28), sy'n rhedeg tan ddiwedd Mawrth 2011, yn cynnwys dangosydd pennawd ansawdd dŵr. Mae hyn yn gynydd flwyddyn ar ôl blwyddyn mewn ansawdd biolegol ac yn welliant blwyddyn ar ôl blwyddyn yn nhueddiad ansawdd cemegol afonydd sy'n cael ei adrodd yn Asesiad

Ansawdd Cyffredinol Asiantaeth yr Amgylchedd. Mae hefyd yn cynnwys dirprwy ddangosydd ynghylch nifer y cyrff dwr sy'n llwyddo i gyrraedd Statws Ecolegol Da. Bydd hyn yn cael ei adolygu hyn o ganlyniad i ddata dosbarthu 2009. Nid yw trafodaethau ynghylch dyfodol dangosyddion Cytundebau Gwasanaeth Cyhoeddus yn yr adolygiad gwariant nesaf nac asesiadau Asesiad Ansawdd Cyffredinol fel dangosydd pennawd wedi dechrau eto ac ni ellir, felly, gadarnhau mesur targed newydd ar hyn o bryd.

4.3.2 Amcanion a mesurau ardaloedd gwarchodedig

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd ymatebwyr yn bryderus nad oedd rhai amcanion a mesurau'r ardaloedd gwarchodedig (Natura 2000 ac Ardaloedd Gwarchodedig Dŵr Yfed) wedi'u cyfuno'n llawn yn y cynllun hyd yma.

Mae disgrifiad clir o'r rhyngberthynas rhwng amcanion "Statws Cadwraeth Ffatriol" Natura 2000 ac amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr wedi'i gynnwys erbyn hyn yn Anecsau B a D. Mae'r mesurau sydd wedi'u datblygu gan Natural England a Chyngor Cefn Gwlad Cymru, a fydd yn eu darparu ac yn eu goruchwyllo, i'w cael erbyn hyn yn Anecsau C a D.

Yn ystod y cyfnod ymgynghori, cynhaliodd Asiantaeth yr Amgylchedd asesiad risg o Ardaloedd Gwarchodedig Dŵr Yfed. Roedd yr asesiad risg yn defnyddio gwybodaeth o ddata'r cwmnïau dŵr, gan gynnwys gwybodaeth o ddatganiadau'r Arolygaeth Dŵr Yfed. Ble bo digon o hyder y gallai fod dirywiad, mae mesurau wedi'u cynnig ac i'w gweld yn Anecsau C a D. Ble bo perygl wedi'i nodi ond bod hyder yn isel, bydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn monitro ac yn ymchwilio ymhellach ac yn cynnig mesurau os bydd yn bosibl cadarnhau'r perygl o ddirywiad.

4.3.3 Penderfyniadau ar gyfer amcanion amgen

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnodd rhai ymatebion am well cyfiawnhad dros ymestyn y terfyn amser o 2015. Roeddynt yn teimlo fod diffyg tryloywder yn y cynllun ynghylch pam y cyflwynwyd cais am estyniadau (amcanion amgen)

Yn Asiantaeth yr Amgylchedd rydym yn derbyn fod diffyg clirdeb a thryloywder yn y Cynllun Rheoli Basn Afon drafft ynghylch y penderfyniadau a gymerwyd wrth osod amcanion amgen ar gyfer cyrff dŵr.

Ar gyfer y Cynllun Rheoli Basn Afon Cyntaf rydym wedi:

- gosod y broses allan yn gliriach ar gyfer gosod amcanion amgen yn Anecs E;
- rhoi rhagor o wybodaeth dros y rheswm am fethu sydd wedi arwain at osod o amcan amgen;
- darparu rhagor o wybodaeth ar ba fath o weithredu a fydd yn codi o osod yr amcan amgen (e.e. ymchwilio i nodi mesurau priodol ar gyfer cylchoedd y dyfodol);
- darparu rhagor o wybodaeth ar y math o fesurau y gellid eu defnyddio i ateb y broblem yn y dyfodol;
- darparu cyswllt clir rhwng pob elfen mewn cyrff dŵr nad ydynt yn 'dda' erbyn 2015 yn nhabl Anecs B a disgrifio yn Anecs E y broses o benderfynu, y rhesymau dros y methiant, mathau o ymchwilio a mesur arfaethedig ar gyfer y dyfodol.
- darparu gwybodaeth yn Anecs D ar werthusiad a'r cyfiawnhad dros yr amcanion amgen a osodwyd ar gyfer Ardaloedd Gwarchodedig Dŵr Wyneb Dŵr Yfed ac Ardaloedd Gwarchodedig Natura 2000 .

4.4 Asesiad o Broblemau a Phwysau

Roedd y prif sylwadau a gyflwynwyd gan ymatebwyr ar yr asesiad o broblemau a phwysau'n cynnwys y rhychwant o bwysau sy'n cael eu trafod, y safonau a ddefnyddiwyd, ansicrwydd ynghylch dosraniad ffynonellau a mynediad at ddata a gwybodaeth.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd amrywiaeth o sylwadau ynghylch yr asesiad o broblemau mewn cyrff dŵr. Roedd rhai ymatebwyr yn cytuno gyda'r asesiad neu'n meddwl ei fod yn iawn ar y cyfan. Roedd eraill yn anghytuno, gan nad oedd y cynllun drafft yn cynnwys digon o wybodaeth ynghylch y cyrff dŵr yr oedd ganddyn nhw ddiddordeb ynddynt, neu roedd ganddynt farn wahanol ynghylch problemau mewn cyrff dŵr.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Mae rhai o'r problemau a amlygwyd gan ymatebion yn cynnwys: dŵr ffo ffyrdd a threfol, sylweddau peryglus, morffoleg afonydd (gan gynnwys carthu), gwaith trin carthffosiaeth a draeniau carthffosiaeth gyfun, llif isel, ynni dŵr, draenio gwlypdiroedd, llifogydd, priddoedd, gormod o faetholion, gwaddodion, microbioleg a phwysau datblygu'r dyfodol.

Wrth ddatblygu'r cynllun drafft canolbwyntiodd Asiantaeth yr Amgylchedd ar y problemau a amlygwyd gan y Paneli Cyswllt a'r canlyniadau o ymgynghori ar Broblemau Rheoli Dŵr Arwyddocaol. Y rhain oedd y pwysau a ystyriwyd fel y rhai o'r arwyddocâd mwyaf ar lefel ardal basn afon, yn cyd-fynd â natur strategol y cynllun. Rydym yn derbyn ei bod yn debygol y bydd pwysau a phroblemau mewn cyrff dŵr unigol nad ydynt yn cael eu hadlewyrchu ar draws yr ardal basn afon gyfan ond er gwaethaf hynny sy'n bwysig yn lleol.

Gall y sawl â diddordeb weld rhagor o wybodaeth ar gyrff dŵr penodol neu ar yr asesiadau risg nad ydynt yn y cynllun at wefan Asiantaeth yr Amgylchedd '*What's in Your Back Yard*'. Mae'n cynnwys canlyniadau'r holl asesiadau risg ar gyfer pob corff dŵr. Mae datganiadau dull manwl ar gyfer yr holl asesiadau hefyd ar gael ar wefan yr Asiantaeth ar

<http://www.environment-agency.gov.uk/research/planning/33238.aspx>.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd rhai sylwadau'n amau'r safonau a ddefnyddiwyd yn yr asesiadau risg – a oeddynt yn briodol i asesu'r perygl o fethu statws 'da'.

Mae'r safonau a ddefnyddiwyd yn cynnwys y rhai a fydd yn cael eu cynnwys yn 'Cyfeiriadau i Asiantaeth yr Amgylchedd ar ddosbarthiad' Defra a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Maen nhw'n cael eu dangos a'u cyfiawnhau yn y datganiadau dull ar gyfer pob asesiad. Cafodd y datganiadau dull eu hunain eu datblygu gan ddefnyddio arweiniad oddi wrth Grŵp Ymgynghorol Technegol y Deyrnas Unedig (UKTAG) grŵp o arbenigwyr technegol o reoleiddwyr amgylcheddol o ar draws y DU. Mae hefyd yn werth nodi nad yw'r asesiadau risg ohonynt eu hunain yn gyrru mesurau mewn cyrff dŵr ond yn rhoi sail ar gyfer amlygu problemau a nodi'r ffynonellau posibl. Byddwn yn gweithio trwy'r cylchoedd cyntaf a rhai'r dyfodol er mwyn gwella'r asesiadau gan ddefnyddio'r ymatebion a gasglwyd yn ystod yr ymgynghori yn ogystal â data arall.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd llawer o sylwadau'n cyfeirio at ansicrwydd dros achosion problemau ac ansicrwydd dilynol dros weithrediadau priodol i leihau'r perygl neu effaith i'r corff dŵr.

Mae dal gwaith sylweddol i'w wneud yn ystod y cylch cyntaf er mwyn gwella cymeriadaeth y ffynonellau, dosraniad y pwysau a'u heffaith ar gyrff dŵr. Yn Anecs B gellir gweld fod nifer fawr o gyrff dŵr ble mae'r rheswm dros fethu â chyrraedd Statws Ecolegol Da neu Botensial yn ansicr. Rydym wedi cynnig cyfres o ymchwiliadau er mwyn gwella hyder mewn asesiadau o statws. Mae amryw o ymatebion i'r ymgynghori wedi nodi meysydd penodol o bryder ynghylch dosraniad ffynonellau. Mae gwaith ar y gweill eisoes i ddechrau ymdrin â rhai o'r pryderon hyn.

Er enghraifft:

Materion echdynnu – rydym yn cynnal ymchwiliadau er mwyn penderfynu ar arwyddocâd ecolegol llai o lif pan fyddwn yn ansicr fod yna effaith. Heb y mesurau hyn gall ymchwiliadau i leihau echdynnu fod yn gynamserol a gallai fod cryn berygl y byddai'n anghymesur o ddrud.

At y diben hwn byddwn yn:

- adolygu tarddiad a defnydd y dangosyddion llif amgylcheddol ar gyfer pob corff dŵr yng Nghymru a Lloegr, gyda'r nod o'u gwella er mwyn diwygio'r Cynllun Rheoli Basn Afon yn 2015.
- cynnal ymchwiliadau safle penodol i benderfynu ar faint a manteision biolegol llifoedd mwy a chyfiawnhau'r angen am fesurau i leihau effeithiau echdynnu.

Bydd y cyfan o'r ymchwiliadau'n cael eu cynnwys fel gyrwyr y rhaglen Adfer Echdynnu Cynaliadwy yn y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr .

Ar faterion **ansawdd dŵr**, byddwn yn gweithio i leihau'r ansicrwydd sy'n aros ynghylch:

- statws asesiadau gan ddefnyddio'r teclynau dosbarthu newydd
- a yw'r cyrff dŵr yn cael eu heffeithio'n anffafriol, gan gynnwys tystiolaeth fiolegol ddigonol ar gyfer safleoedd sy'n methu â chyrraedd safonau maetholion.
- y canlyniadau a rhagwelir gan weithrediadau i ateb gofynion ardaloedd gwarchodedig
- pwysigrwydd cymharol gwahanol ffynonellau o lygredd
- i ba raddau y gellir datblygu technoleg i alluogi gwella mwy ar ansawdd dŵr
- cost effeithiolrwydd a mantais mesurau i daclo llygredd dŵr gwasgaredig
- effeithiau tymor hir newid hinsawdd

Rydym yn

- datblygu'r defnydd o fodelau darogan ansawdd dŵr cenedlaethol
- gweithio gydag Ymchwil Diwydiant Dŵr y Deyrnas Unedig (UKWIR) ar brosiect dosrannu ffynonellau i ddatblygu methodoleg ar gyfer mesurau targedu
- gweithio gydag amrywiaeth o ddiwydiannau, gan gynnwys y diwydiant dŵr, i wella mesur gollyngiadau o gemegolion sy'n codi o'u gwaith
- cynnal ymchwil pellach i ffosforws mewn dŵr daear, gan gynnwys datblygu modelau cysyniadol Ffynhonnell - Llwybr - Derbynnnydd cadarn.
- datblygu a mireinio'r modelau cysyniadol ar gyfer cyrff dŵr daear

Ar faterion **ansawdd tir**, rydym yn:

- Datblygu fframwaith rheoli gwaddodion er mwyn sefydlu cynllun rheoli gwaddodion priodol ar gyfer dalgylchoedd / is-ddalgylchoedd penodol. Rhan

allweddol o hyn fydd datblygu 'pwysau o dystiolaeth' fod gwaddodion yn cael effaith ar yr amgylchedd. Bydd hynny'n tynnu amrywiaeth o dystiolaeth at ei gilydd (nid data samplo ansawdd dŵr yn unig) er mwyn cyfiawnhau gweithredu er i daclo problemau gwaddodion e.e. indecsau biolegol a data asesu risg.

- Rheoli dalgylchoedd prawf i wella'r sail tystiolaeth a phrofi effeithiolrwydd mesurau lliniaru a nodwyd ar gyfer hydromorffoleg. Mae'r dalgylchoedd prawf yn cael eu nodi o dan y rhaglen mesurau yn y Cynllun Rheoli Basn Afon cyntaf.
- Gwella sail gwybodaeth a thystiolaeth. Er enghraifft, gwella'n dealltwriaeth o'r ymateb ecolegol i faetholion gan gynnwys y pwysigrwydd cymharol o ffosfforws toddadwy a chysylltiedig â gwaddodion; goblygiadau hynny ar gyfer rheoli ffynonellau a gwella effeithiolrwydd a thargeddu mesurau.

4.5 Monitro

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Teimlai rhai ymatebwyr fod diffyg yn y monitro ar nifer fawr o gyrff dŵr ac yn gofyn pam oedd cymaint 'heb eu hasesu' neu 'ddim angen eu hasesu'.

Yn y cynllun drafft dosbarthwyd statws y rhan fwyaf o gyrff dŵr. Ni oedd rhai o'r asesiadau mesurau lliniaru ar gyfer gyrff dŵr sydd wedi'u newid yn sylweddol yn barod mewn pryd, felly cafodd y potensial ecolegol cyffredinol ei adrodd fel 'heb eu hasesu eto' er gwaethaf y ffaith fod ganddynt asesiad ecolegol. Bydd gan bob un corff dŵr asesiad statws yn y Cynllun Rheoli Basn Afon cyntaf.

Mae'r label 'ddim angen asesiad' yn gysylltiedig â statws cemegol yn hytrach na statws ecolegol. Mae pob corff dŵr angen ei asesu'n ecolegol, ond ni chynhelir asesiad statws cemegol oni bai ei bod yn wybyddus fod sylwedd â blaenoriaeth yn cael ei ollwng iddo mewn meintiau arwyddocaol. Er enghraifft, bydd gan gorff dŵr sy'n derbyn elifiant wedi'i drin o waith trin carthffosiaeth trefol asesiad statws cemegol ond does dim angen asesiad statws cemegol ymlaen y dalgylch sydd heb unrhyw fewnbnw arwyddocaol o sylweddau â blaenoriaeth.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Cyflwynwyd sylwadau ar y diffyg gwybodaeth ar aberoedd, dyfroedd yr arfordir a chamlesi

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi datblygu rhaglenni monitro newydd ar gyfer pob math o ddyfroedd, ond mae amrywiaeth eang yn y data hanesyddol sydd gennym o raglenni blaenorol. Fel y gellid disgwyl, ceir archif gynhwysfawr o ddata monitro cemegol dyfroedd wyneb y mewndir yn enwedig islaw prif fannau ffynonellau allyriadau. Ar y pegwn arall, dim ond yn 2007 y dechreuwyd monitro'n rheolaidd ar gyfer rhai elfennau biolegol mewn aberoedd a dyfroedd yr arfordir. Golyga ystyriaethau ymarferol na fydd data ar gyfer yr holl gyrff dŵr ar gael tan 2010.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd angen eglurhad ynghylch pa ystod o ddata gafodd ei ddefnyddio ar gyfer monitro.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Dywedodd un ymatebydd fod Asiantaeth yr Amgylchedd yn defnyddio system fonitro anaddas ar gyfer haearn (rydym yn defnyddio haearn toddedig yn hytrach na chyfanswm haearn - sef y mesurydd sy'n dangos orau y difrod a achosir gan haearn yn gysylltiedig ag effaith dŵr o byllau mwyn).

Mae llawer o'r data a ddefnyddiwyd i asesu'r dosbarthiadau yn eithaf newydd. Er enghraifft, mae'r rhaglen fonitro ar gyfer cemeg anianol yn golygu cymryd samplau o

bob pwynt monitro ddeuddeg gwaith y flwyddyn, bob blwyddyn. Yna, defnyddir samplau misol am dair blynedd ar ôl ei gilydd i wneud asesiad - felly mae set o ddata cemeg anianol yn cael ei seilio ar 36 sampl o ddata 2006 - 2008. Mae amllder ein harolygon ar gyfer rhaglenni monitro biolegol yn amrywio o un mewn tair i un mewn chwe blynedd, yn dibynnu ar yr elfen ansawdd mae gennym ddiddordeb ynddo. Rydym yn defnyddio dyddiad terfyn, y tu hwnt i hynny ystyrir nad yw'r data bellach yn gynrychiadol o'r amgylchedd presennol. Defnyddir yn y cynllun cyntaf unrhyw ddata addas o 2003 - 2008 yn gynwysedig.

Mae'r pryderon a godwyd ynghylch monitro haearn wedi'u trafod ymhellach gydag arweinydd ein Polisi Dŵr Pyllau Mwyn ac mae'n derbyn sylw er mwyn sicrhau fod ein rhaglen fonitro'n cynnwys cyfanswm haearn wrth ystyried effaith dŵr pyllau mwyn.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Holodd rhai ymatebwyr a fydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn defnyddio data gan sefydliadau eraill i gyd-fynd â'r rhaglen fonitro.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn croesawu unrhyw dystiolaeth ynghylch iechyd yr amgylchedd dŵr. Yn y rhan fwyaf o achosion bydd yr wybodaeth ychwanegol yn ddefnyddiol iawn wrth ymchwilio i broblemau lleol ac o bosibl ar gyfer dylunio rhaglenni monitro newydd.

Er mwyn i'r asesiadau statws fod ar yr un lefel ledled gwledydd Prydain a'r Undeb Ewropeaidd, mae'r rhan fwyaf o dechnegau dosbarthu sy'n cael eu defnyddio gan Asiantaeth yr Amgylchedd yn rhagnodol. Maen nhw'n gofyn am gynnal y mesuriadau mewn ffordd benodol a chadw'r data ar ffurf benodol. Oni bai fod sefydliadau eraill yn defnyddio'r un technegau asesu ac yn defnyddio'r un mesurau sicrwydd ansawdd ni fydd yn bosibl defnyddio eu data nhw wrth ddosbarthu statws.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnwyd am wybodaeth ynghylch yr hyn mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn ei wneud i gynyddu sicrwydd.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn cynnal ymchwil pellach i benderfynu achosion a ffynonellau methu â chyrraedd statws da. Cyfeirir at y gwaith yma yn y cynllun fel Ymchwiliadau. Mae amrywiaeth eang o ymchwiliadau'n bosibl. Efallai bydd rhai, yn syml, yn golygu bod un o'n swyddogion amgylchedd lleol yn cerdded glan yr afon i nodi ffynhonnell halogyddion amlwg. Bydd eraill yn gofyn am fwy o sampl. Gallwn ddefnyddio modelu soffistigedig a thechnegau asesu i sefydlu'r rheswm dros broblemau ansawdd dŵr. Gall data gan sefydliadau eraill hefyd gyfrannu at ein dealltwriaeth o broblemau mewn cyrff dŵr. Yn y cynllun, mae Anecs E yn datgan ble rydym angen cynnal ymchwiliadau ac yn egluro, yn gyffredinol, natur yr ymchwiliad.

Rydym wrthi ar hyn o bryd yn dylunio'n rhaglen fonitro amgylcheddol nesaf, a fydd yn cael ei gweithredu yn 2010 ac yn rhedeg hyd at 2012. Rydym yn canolbwyntio ar gasglu data biolegol os bydd gennym reswm dros gredu y gallai statws ecolegol da cael ei gyfaddawdu, er mwyn i ni gael gwell asesiad o faint o niwed y bydd bywyd gwyllt sy'n byw yn ein cyrff dŵr yn ei ddioddef.

4.6 Dosbarthiad

4.6.1 Methodoleg

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Teimlid fod methodoleg y dosbarthiad yn gymhleth iawn ac yn anodd ei werthuso. Nid oedd yn amlwg sut mae'n ystyried amrywiadau tymhorol. Cafwyd ceisiadau am y data manwl sy'n sail i'r dosbarthiad ac am ymgynghori ar unrhyw newidiadau i'r dosbarthiad.

Mae'r datganiadau dull newydd yn egluro sut y cafodd y system ddosbarthu ei datblygu wedi'u cyhoeddi ar wefan UKTAG. Mae'r wefan yn dangos y dull y tu ôl i bob teclyn dosbarthiad ar amryw o lefelau manylder. Gellir cael crynodeb o'r dulliau yno yn ogystal ag adroddiadau mwy manwl ar gyfer ein teclynnau biolegol.

Cafodd systemau monitro a dosbarthu Asiantaeth yr Amgylchedd wedi'u paratoi i ddileu effeithiau amrywiadau tymhorol o'r canlyniadau. Er enghraifft:

- bydd ansawdd dŵr yn cael ei samplu'n fisol a defnyddir y data o dair blynedd dilynol i ddosbarthu'r corff dŵr.
- Cymerir cyfartaledd o ddata arolygon y gwanwyn a'r hydref gyfer rhai mathau o asesiadau biolegol.

Mae rhagor o wybodaeth ynghylch defnyddio data mewn dosbarthiadau yn ein datganiad dull dosbarthiad.

(http://www.environment-agency.gov.uk/static/documents/Research/Classification_Method_Statement_FINAL.pdf)

Gellir gofyn am y data a ddefnyddiwyd fel sail i'n canlyniadau dosbarthiad oddi wrth eich swyddfa Asiantaeth yr Amgylchedd lleol, neu trwy'n Canolfan Cyswllt Cwsmer Cenedlaethol ar 08708 506 506 neu e-bostiwrch enquiries@environment-agency.gov.uk

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Holodd nifer o ymatebwyr y cwestiwn sut y mae cyrff dŵr yn cael eu diffinio'n ddaearyddol a gofyn hefyd pam nad oedd cyrff dŵr SoDDGA o dan lefel y trothwy wedi'u cynnwys.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Teimlid fod Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru yn rhy gyffredinol ac nad oedd y pum dalgylch a ddefnyddiwyd bob amser yn addas ar gyfer yr afonydd sydd ynddyn nhw.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Awgrymai rhai ymatebwyr fod unedau cyrff dŵr arfordirol yn rhy fawr a bod problem pysgota masnachol wedi'i anwybyddu.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Ystyrid fod cyrff dŵr daear yn rhy fawr ac y credid bod amheuaeth ynghylch statws cemegol dŵr daear.

Nodwyd, diffiniwyd ac adroddwyd ar gyrff dŵr y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn wreiddiol i Ewrop yn 2005. Dilynodd Asiantaeth yr Amgylchedd reolau penodol y Strategaeth Gweithredu Cyffredin a Chanllaw UKTAG a gynhyrchwyd ar gyfer pob categori dŵr. Fis Mawrth 2008, derbyniwyd Cyfarwyddyd oddi wrth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Loegr i ychwanegu nifer o gyrff dŵr llai o arwyddocâd o ran bioamrywiaeth a ychwanegwyd at y rhwydwaith afonydd, llynnoedd, dyfroedd trawsnewidiol ac arfordiroedd. Rydym yn ymwybodol efallai bod ychydig o anghysonderau yn dal yn ein cyrff dŵr a byddwn yn adolygu'r rhwydwaith cyrff dŵr ar gyfer ail rownd cynllunio basn afon.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd rhai ymatebwyr yn anghytuno gyda'r dosbarthiadau a gofynnwyd a ellid eu newid.

Mae'r modd y mae'r cyrff dŵr yn cael eu dosbarthu'n ffordd newydd o feddwl am yr amgylchedd. Mewn rhai achosion gallai fod problem leol iawn mewn corff dŵr na fydd yn golygu y bydd y cyfan o'r corff dŵr yn cael ei israddio ac mewn achosion eraill efallai y bydd yn rhaid israddio corff dŵr a gafodd ei asesu'n iach o'r blaen oherwydd canlyniadau asesiadau biolegol newydd. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn croesawu gwybodaeth i nodi'r bylchau yn ein gwybodaeth a'n helpu i ddylunio rhaglenni monitro ar gyfer y dyfodol. Rydym wedi diweddarau'r dosbarthiadau gan gydnabod y sylwadau a wnaed yn ystod yr ymgynghori ac adroddir ar yr asesiadau newydd yn y Cynllun Rheoli Basn Afon. Bydd yr asesiadau hyn yn gwneud defnydd o arolygon a gynhaliwyd yn 2008 ac fe'u seilir ar newidiadau i rai o dechnegau asesu dosbarthiadau.

Rydym yn anelu at reoli cymaint o ffynonellau gwallau ag sydd bosibl yn y dosbarthiadau. Gall pa mor fanwl a chywir yw offer labordai, amrywiadau mewn technegau samplo, lleoliad ac amser arolygon, amllder samplo a chalibradau ein holl fodelau oll fod yn ffynhonellau posibl o wallau. Gan fod rhai gwallau yn sicr o aros rydym wedi penderfynu adrodd ar y lefel o bendantwydd sydd gennym yn ein dosbarthiadau. Mae Atodiad B y cynlluniau drafft a chyntaf yn dangos pa mor bendant yr ydym fod corff dŵr yn methu â chyrraedd statws da. Targedir monitro yn y dyfodol ar y cyrff dŵr hynny lle'r ydym yn amhendiant ar hyn o bryd ynghylch y statws gwirioneddol.

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Roedd rhai ymatebwyr yn anfodlon gyda'r safonau a ddefnyddiwyd – a oedd y safon ffosffad yn rhy uchel neu'n rhy isel ac a oedd y safon nitrad ar gyfer dŵr yfed yn gywir, er enghraifft.

Rydym wedi cynhyrchu dosbarthiadau ac wedi defnyddio safonau amgylcheddol yn unol â Chyfarwyddiadau Gweinidogion ar safonau amgylcheddol a dosbarthiadau cyrff dŵr. Cafwyd ymgynghori ar wahân ar y rhain (ymgynghoriad ar Gyfarwyddiadau i Asiantaeth yr amgylchedd ar Ddosbarthu Cyrff Dŵr Hydref i Ragfyr 2008). Seiliwyd y rhain yn eu tro ar ddogfennau canllaw UKTAG, ac ymgynghorwyd arnyn nhw hefyd. Ymgynghorwyd ar ddwy ran y safonau amgylcheddol ac ar un o'r dosbarthiadau.

4.6.2 Dosbarthiadau Pysgod

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Cafwyd nifer o sylwadau ar gywirdeb y dosbarthiadau pysgod yn y cynllun drafft, rhai yn mynd mor bell ag awgrymu y dylid ail-ddylunio'r system yn gyfan gwbl.

Ceir eglurhad ar y Cynllun Dosbarthu Pysgod (FSC2) yn y datganiadau dull. Mae'n asesu statws biolegol afonydd ar sail faint o 23 o rywogaethau o bysgod sydd yno, yn ôl data o arolygon.

Mae'r System Ddosbarthu'n defnyddio pysgod i ddosbarthu yn seiliedig ar Gymhareb Ansawdd Ecolol, mesur o'r pysgod a welir mewn perthynas â'r gymuned bysgod a ddisgwyliid mewn afon debyg o dan amodau cyfeiriol (heb bwysau). Yna newidir y Gyfradd Ansawdd i un o bump dosbarth statws yn ôl gofynion y Gyfarwydddeb Framwaith Dŵr.

Ni ellir mynegi mewn rhif sengl y disgwyliad y bydd hyn a hyn o bysgod mewn safle fel ond fe'i mynegir fel dosbarthiad tebygolrwydd o werthoedd posibl. Disgrifir y dosbarthiad o ran y mynychder (y tebygrwydd y bydd rhywogaeth yn bresennol) a chyfartaledd cyflenwad (ar safleoedd lle mae'r rhywogaeth yn bresennol).

Yna defnyddir y model Cynllun Dosbarthu Pysgod i ragfynegi pa gymuned o bysgod y gellid ei ddisgwyl mewn math penodol o afon (a ddiffinnir gan newidolion amgylcheddol a lleoliad daearyddol) o dan amodau cyfieiriol.

Cymherir nifer y pysgod a welir gyda nifer y pysgod yn y model. Mynegir y gwahaniaeth rhwng y pysgod a welir a'r statws a ddisgwyllir fel y tebygolrwydd (0 – 1) o gael nifer tebyg neu lai o bysgod ar safle gyfeiriol debyg. Mae rhai rhywogaethau'n naturiol brin neu wedi'u dosbarthu'n anwastad hyd yn oed o dan amodau cyfeiriol ac yn rhoi syniad llai sensitif o ansawdd ecolegol.

Newidir y tebygolrwydd ar gyfer pob rhywogaeth unigol i debygolrwydd cyfun ar gyfer pob rhywogaeth ar safle arolwg. Gelwir y canlyniad yn Gymhareb Ansawdd Ecolegol sy'n cael ei neilltuo i un o bump dosbarth ansawdd ecolegol.

Mae canlyniadau dosbarthiadau pysgod mewn afonydd ar gyfer y Cynllun Rheoli Basn Afon cyntaf yn aml yn dra gwahanol i'r rhai a gyflwynir yn y Cynllun Rheoli Basn Afon. Y rheswm dros y gwahaniaethau hyn yw y newidiwyd y model FCS2 ac y bu newidiadau yn y data a ddefnyddiwyd i gynhyrchu'r dosbarthiad a restrir isod.

- Ychwanegwyd newidynnau amgylcheddol a phwysau at y modelau
- Nodwyd rhwystrau i fyny'r afon sy'n rhwystro pysgod rhag mudo a newidiwyd y cymunedau pysgod a ragwelir yn unol â hynny.
- Newidiwyd terfynau dosbarthu ar gyfer penderfynu statws cyrff dŵr i gyd-fynd â'r diffiniadau normadol o statws
- Defnyddiwyd data o 2003 hyd at 2008 i gynhyrchu'r dosbarthiadau
- Mae safleoedd arolwg a data amhriodol wedi'u tynnu o'r canlyniadau dosbarthiad

4.6.3 Dynodiad a Dosbarthiadau Cyrff Dŵr Artiffisial ac Wedi'u Newid yn Sylweddol

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Roedd nifer o sylwadau ynghylch diffyg tryloywder adnabod Cyrff Dŵr Artiffisial ac Wedi'u Newid yn Sylweddol a'u dosbarthiad dilynol.
- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Gofynnodd ymatebwyr am fwy o eglurhad ar Statws Ecolegol Da a Photensial Ecolegol Da

Cafodd dyfroedd artiffisial ac wedi'u newid yn sylweddol eu nodi a'u dynodi gan ddefnyddio setiau data sydd ar gael yn genedlaethol. Mae'r setiau data'n rhoi gwybodaeth ar newidiadau uniongyrchol i gyrff dŵr (e.e. presenoldeb newidiadau at ddibenion amddiffyn rhag llifogydd gan ddefnyddio basdata cenedlaethol amddiffyn llifogydd ac arfordirol) ac ar bwysau graddfa dalgylch ehangach (e.e. ardaloedd trefol dwys a setiau data ar ddefnydd tir ehangach).

Mae'r broses ddynodi yn Anecs 1 yn edrych ar y newidiadau sy'n effeithio ar gorff dŵr cyfan. O ystyried maint a nifer y cyrff dŵr a'r data sydd ar gael, nid yw'n bosib ar hyn o bryd ddarparu manylion newidiadau unigol pob un corff dŵr.

Roedd yn anodd asesu statws corff dŵr yn enwedig o safbwynt hydromorffolegol. Mae'r data perthnasol ym mherchnogaeth ac yn cael ei gasglu gan nifer o sefydliadau allanol. Mae'r sefydliadau allanol hyn yn amrywio yn eu gallu i gyflwyno data pwysau hydromorffolegol perthnasol ar gyfer ymgynghori. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi dechrau ar brosiect i ddatblygu basdata canolog ac wedi'i gefnogi'n llawn ar gyfer yr holl ddata morffolegol.

Ar gyfer y cynllun cyntaf, cafodd yr holl ddynodiadau a dosbarthiadau eu hadolygu gan staff Asiantaeth yr Amgylchedd lleol sy'n gyfarwydd â phob corff dŵr a ble bo'n bosibl, maen nhw wedi trafod gyda chyrff lleol eraill megis y Byrddau Draenio Mewnol.

Mae Statws Ecolegol da yn werthusiad o statws y dyfroedd fel sy'n cael ei nodi gan gyflwr nifer o 'elfennau ansawdd' (dim ond ychydig y gellir newid eu cyflwr cyfeiriol neu amodau naturiol). Yn wrthgyferbyniol, i asesu ansawdd y dŵr, asesir Potensial Ecolegol Da drwy ystyried a sefydlwyd cyfres o fesurau lliniaru sy'n lleihau effaith y defnydd ar y corff dŵr.

Rydym yn gweithio gyda rhanddeiliaid i wella dealltwriaeth o briodoldeb y mesurau lliniaru, a byddwn yn cynnal profion i asesu'u heffeithiolrwydd. Bydd hynny'n ein galluogi i ganolbwyntio ar weithredu'r mesurau hynny ble mae gennym hyder mawr y byddant yn gwella elfennau ansawdd biolegol i ddod â'n hasesiad o Statws Ecolegol Da a Photensial Ecolegol Da yn nes at ei gilydd.

Mewn ymateb i geisiadau oddi wrth rhai ymatebwyr, mae Asiantaeth yr Amgylchedd ar hyn o bryd yn datblygu canllaw hawdd ar gyfer dynodi HMWB a phrosesau dosbarthu, yn debyg i'r datganiad dull dosbarthu a fydd ar gael cyn bo hir.

- **Ymateb i'r Ymgynghori** Cododd ychydig o ymatebwyr bryderon ynghylch perchnogaeth cyrff dŵr a'r cyfrifoldeb dros fesurau oherwydd nad ydynt bellach yn cael eu defnyddio at y diben y cawsant eu newid ar ei gyfer yn hanesyddol.

Nid yw'n bosibl bob amser i benderfynu pwy a ddylai fod yn gweithredu i gyrraedd yr amcanion mewn perthynas â morffoleg. Mae hynny'n arbennig o anodd pan gafodd strwythurau eu hadeiladu'n gyfreithiol o dan drefn statudol wahanol, efallai hyd yn oed o dan ofynion y Llywodraeth; a / neu pan fo perchnogaeth neu ddefnydd y strwythur wedi'i newid dros amser. Gan fod llawer o'r hyn a oedd yn niweidiol yn y gorffennol wedi'u wneud a'i gyllido gan gydymffurfio â gofynion cyfreithiol ar y pryd, a chan ei bod yn anodd penderfynu pwy sy'n dal yn gyfrifol, mae'n annhebyg y bydd dibynnu ar yr egwyddor 'y llygryddwr sy'n talu' yn arwain at y gwaith adfer angenrheidiol. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd ar hyn o bryd yn gweithio gyda Defra a Llywodraeth Cynulliad Cymru i nodi atebion posibl i'r broblem hon.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Codwyd pryderon ynghylch y trothwy penodol a ddefnyddir fel rhan o'r broses ddynodi a fydd yn cael ei defnyddio ar gyfer rheoli cyrff dŵr yn y dyfodol a'r effeithiau posibl ar fagu stociau pysgod.

Defnyddiwyd rheol gorchudd gofodol magu o 15% fel rhan o'r broses ddynodi. Ni fwriedir ffurfio trothwy ar gyfer cyfyngu ar weithgaredd pysgodfeydd mewn cyrff dŵr heb eu dynodi. Os bydd gweithgaredd pysgodfeydd yn cynyddu mewn corff dŵr i'r fath raddau y galli fod yn bosibl y byddai ei statws yn dirywio, yna byddai'r gweithgaredd yn destun profion Erthygl 4(7) y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr ar ddirwyniad er mwyn sicrhau cydymffurfiaid â'r Gyfarwydddeb.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnodd ymatebwyr pa waith i hwyluso llwybrau pysgod sydd angen eu cynnwys ar gyfer cyrff Dŵr Wedi'u Newid yn Sylweddol.

Pan fo cyrff dŵr wedi'u dynodi fel A/HMWB ar gyfer un o'r defnyddiau canlynol: storio a chyflenwi dŵr, mordwyo mewndirol, rheoli perygl llifogydd, draenio tir, amddiffyn rhag llifogydd trefol neu arfordirol a chyda strwythur caeedig yna byddai gofyn sefydlu'r mesur lliniaru canlynol: "Sefydlu strwythurau neu beirianwaith arall a'u rheoli i alluogi pysgod i fynd at ddyfroedd i fyny ac i lawr yr afon heibio'r strwythur sy'n eu rhwystro, i gyrraedd Perfformiad Amgylcheddol Da. 4.7 Gweithrediadau

- **Ymateb i'r ymgynghoriad:** Roedd nifer o'r ymatebwyr yn croesawu'r rhychwant o weithrediadau yn y cynllun a'r pwyslais ar fanylion a phrosiectau lleol.

- **Ymateb i'r ymgynghoriad:** Roedd yna nifer o sylwadau, yn enwedig oddi wrth y rhai sy'n gysylltiedig â'r diwydiant dŵr, ar ragoriaeth gweithrediadau i'w hariannu gan y cwmnïau dŵr a chwestiynau ynglŷn ag a oedd hyn yn cydymffurfio â'r Egwyddor bod y Llygrydd yn Talu.

Mae'r Cynllun Rheoli Basn Afon yn tynnu at ei gilydd yr holl ymdrech i wella'r amgylchedd dŵr dros y chwe blynedd nesaf gan ymgorffori'r gwelliannau sylweddol sy'n codi o ofynion Cyfarwyddiaethau sydd eisoes yn bodoli. Roedd Cyfarwyddiaethau cynharach wedi eu hanelu i raddau helaeth at ddelio â gollyngiadau tarddle pwynt, sydd yn bennaf yn gyfrifoldeb y cwmnïau dŵr.

Un o'r prif elfennau dosbarthu sydd angen sylw, i symud tuag at gael mwy o gyrff dŵr gaiff Statws Ecolegol Da, yw ffosffad ac mae gollyngiadau cwmnïau dŵr yn ffynhonnell bwysig ynghyd â cholledion o amaethyddiaeth. Mae'r cyfuniad hwn o waith sydd ei angen i gyflawni ymrwymadau oddi wrth Gyfarwyddiaethau hŷn a gollyngiadau ffosffad o systemau carthffosiaeth yn egluro'r cyfraniad sylweddol sydd ei angen oddi wrth gwmnïau dŵr yn y cylch cyntaf.

Mae yna, wrth gwrs, ffynonellau eraill o lygredd megis cemegolion amaethyddol. Bydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn dal i weithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r gymuned amaethyddol i dalu sylw i'r problemau hyn. Bydd cynlluniau pellach, megis y cynllun Glastir sydd ar ddod yng Nghymru, yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau y gwiredir buddion llawn ar gyfer cyrraedd amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon.

Mae metelau, gan gynnwys cadmiwm, plwm, sinc, copr a haearn yn effeithio ar ein hamgylchedd dŵr o'n treftadaeth ddiwydiannol o weithgaredd cloddio am fwynau. Mae Strategaeth Metelau Pyllau Cymru'n ymchwilio ac yn asesu'r dewisiadau ar gyfer adfer pyllau mwynau. Bydd rhaglen yr Awdurdod Glo ar gyfer ymchwilio ac adfer yn dal i daclo problemau llygredd o'n gorffennol cloddio am lo.

Mae'r adran isod ar Asesu Effaith (4.11) yn delio â materion economaidd a'r baich ar y Diwydiant Dŵr.

4.7.1 Senarios

- **Ymateb i Ymgynghoriad:** Roedd rhai o'r rhai a ymatebodd yn cael y senarios yn ddryslyd, a doedden nhw ddim yn siŵr sut byddai gweithrediadau Senario C yn cael eu cynnwys yn y cynllun cyntaf. Roedd eraill yn awgrymu newidiadau i'r senarios ar gyfer rhai gweithrediadau.

Roedd y gyfrol gyntaf o'r Canllaw Gweinidogol ar Gynllunio Basn Afon yn gofyn i Asiantaeth yr Amgylchedd gynnwys ym mhob cynllun drafft senario "gwneud dim" (gan egluro'r waelodlin pe na bai unrhyw weithredu'n digwydd i bwrpasau'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr) a nifer fechan o senarios eraill yn disgrifio ymdriniaethau amgen. Wrth ddatblygu'r senario cyntaf, daeth yn amlwg bod y teitl o "wneud dim" yn rhoi argraff wallus o fuddsoddiad, yn enwedig oddi wrth y diwydiant dŵr, yr oedd disgwyl iddo gyflawni cydymffurfiaeth gyda Chyfarwyddebau sy'n bodoli eisoes. Fe benderfynon ni felly alw hon yn syml yn "Senario A". I gyd-fynd â'r canllaw, datblygwyd dwy senario arall, "B" ac "C".

Roedd Senario A yn cynnwys gweithrediadau oedd eisoes wedi eu cynllunio i gyflawni gwelliannau i'r amgylchedd dŵr. Roedden nhw wedi eu seilio ar fesurau oedd yn bod, megis cynlluniau cwmnioedd dŵr a gynhwyswyd yn eu rhaglenni cyfredol o fuddsoddiadau, a mesurau cwmnïau dŵr yn y dyfodol yn ôl gofynion y Gyfarwyddeb Trin Gwastraff Dŵr Trefol a'r Gyfarwyddeb Cynefinoedd yn ogystal â gweithrediadau ar

lefel genedlaethol megis Ffermio Sensitif i Ddalgylchoedd ac ymgyrchoedd atal llygredd. Roedd y senario yma'n cynnwys amrywiaeth o weithrediadau i sicrhau dim dirywiad, sialens ynddo'i hun.

Roedd Senario B yn cynnwys yr holl fesurau yn Senario A ond i gynnwys mesurau ychwanegol a yrrwyd gan y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn unig. Roedd y mesurau ychwanegol hyn yn cynnwys rhai ar lefel genedlaethol, rhai â fframwaith cenedlaethol, ond gyda thargedu rhanbarthol megid yr estyniad i waith Ffermio Sensitif i Ddalgylch a'r rhai ar lefel ardal basn afon megis mesurau i weithio gydag awdurdodau lleol i sicrhau dim dirywiad mewn statws. Roedd cyfiawnhad dros y rhain yn y Cynllun Rheoli Basn Afon drafft ar seiliau cost/buddiannau ac roedden nhw i raddau helaeth yn cynnwys mesurau lle rydyn ni'n hyderus bod yna fecanwaith cyflawni neu ffynhonnell o ariannu potensial.

Roedd Senario C yn cynnwys Senario A a Senario B a mesurau sy'n debygol o fod yn gost-ffeithiol a chymesur, ond lle nad oedden ni mor bendant o'u heffeithiolrwydd na'u budd tebygol (neu lle nad oedd sicrwydd ynglŷn ag ariannu).

Does gan y cynllun ei hun ddim senarios. Yn ôl gofynion Canllawiau Gweinidogol, mae'r cynllun yn egluro "dim ond un ymdriniaeth o weithredu'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn ardal y basn afon" – gan roi i "bawb sy'n ymwneud ag ardal y basn afon rhywfaint o sicrwydd ynglŷn â dyfodol rheolaeth dŵr yn yr ardal". Dyw holl fesurau Senario C ddim wedi cael eu cynnwys yn y cynllun, ond rydyn ni wedi gwneud hynny lle mae ganddon ni hyder rhesymol bod hyn yn mynd i gael ei wireddu.

4.7.2 Hyder ar gyfer Gweithredu

- ***Ymateb i'r Ymgynghoriad:*** Codwyd pryderon lle'r oedd yna ansicrwydd am fedru cyflawni mesurau, yn enwedig y rhai yn Senario C, doedden nhw ddim yn mynd i gael eu cynnwys yn y cynllun cyntaf.

Ar gyfer y radd o sicrwydd sydd ei angen gan Ganllawiau Gweinidogol mae'n amlwg bod rhaid i'r cynllun gael ei seilio ar fesurau sydd wedi eu diffinio'n glir, yn ymarferol a gyda mecanwaith cyflawni clir. Mewn geiriau eraill, all y cynllun ddim cynnwys "rhestr o ddymuniadau" o syniadau fyddai â dim ond ychydig o sicrwydd am y cyflawni gwirioneddol. Rhaid i ni fod yn sicr nad oes gan gorff dŵr statws da. Rhaid i ni hefyd fod yn glir bod mesurau'n cael eu seilio ar sicrwydd rhesymol a bod y broblem sy'n achosi i'r corff dŵr i beidio â chyflawni statws da wedi cael ei nodi ac y bydd y mesurau a gynigir yn delio â'r broblem. Dyma'r dull o weithio sydd wedi ei fabwysiadu tra'n datblygu'r cynllun.

Yn Atodiad E o'r cynllun cyntaf rydyn ni wedi nodi pa weithredoedd ar gyfer y dyfodol a allai gael eu gweithredu yn y cylch cyntaf neu mewn cylchoedd i ddod pan fydd ganddon ni fwy o sicrwydd bod eu hangen ac y gellir eu cymhwyso mewn modd effeithiol. Mae'r Atodiad yma hefyd yn cynnwys gwybodaeth ynglŷn â ble mae mecanweithiau ariannu amgen wedi cael eu hystyried.

- ***Ymateb i'r Ymgynghoriad:*** Roedd yna gefnogaeth ar gyfer y pwyslais ar archwilio yn y cynllun cyntaf, er mwyn osgoi unrhyw wariant anghymesur diangen. Roedd yna farnau cymysg am yr angen am sicrwydd o 95%, roedd rhai o'r rhai a ymatebodd yn teimlo y gallai rwystro gweithredu rhag cael ei wireddu, roedd eraill yn cytuno gydag ymdriniaeth ofalus o osod amcanion a diffinio'r rhaglen o fesurau. Roedd angen eglurder ynglŷn â'r gwahaniaeth rhwng hyder dosbarthu a hyder ar gyfer gweithredu.

- **Ymateb i'r ymgynghoriad:** Roedd yna gais y dylai canran o hyder gael ei ddarparu, yn hytrach na chael ei fynegi fel 'isel, canolig, uchel'.

Mae nifer o agweddau o ansawdd dŵr yn amrywiol iawn mewn gofod ac/neu amser (hyd yn oed os yn ymarferol, byddai'n well gwario'r arian ar wneud gwelliannau i'r amgylchedd dŵr) ac mae hyn yn arwain at ansicrwydd ystadegol mewn dosbarthu. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn cyfrifo'r ansicrwydd hwn ac yn ei fynegi yn nhermau ein hyder bod y dŵr mewn dosbarth penodol, neu'n well na dosbarth.

Weithiau bydd ein mynegiant o hyder yn cael ei seilio ar dystiolaeth ategol yn ogystal â dadansoddiad ystadegol. Mae hyn yn arbennig o bwysig er enghraifft 32 wrth reoli cyrff dŵr sy'n agored i gyfoethogiad maetholion. Gall y ffordd mae cyrff dŵr yn ymateb i gyfoethogiad maetholion fod yn gymhleth. Weithiau gwelir nad yw'r corff dŵr yn cwrdd â'r safon angenrheidiol ar gyfer maetholyn ond dyw'r gymuned fiolegol ddim yn dangos unrhyw arwydd o niwed. Mewn amgylchiadau o'r fath fe fyddai'n gamarweiniol i ddweud ein bod yn bendant iawn bod y corff dŵr yn meddu ar statws llai na da. Mewn sefyllfaoedd eraill, dyw'r corff dŵr ddim yn cwrdd â'r safon ar gyfer maetholion, ac mae'r elfennau biolegol sy'n sensitif i faetholion - y diatomau a'r macroffyttau - hefyd yn dangos arwyddion o niwed. Gall y canlyniad ar gyfer pob elfen yn ei rinwedd ei hun fod â thrachywirdeb isel ac felly hyder isel. Ond mae'r ffaith bod yr holl elfennau'n awgrymu'r un peth - bod yna effaith - yn golygu ein bod yn dod yn fwy hyderus bod yna broblem, felly rydyn ni'n diystyru'r hyder ystadegol o bob prawf ac yn dweud, yn gyffredinol, ein bod yn hyderus iawn bod yna broblem ac y gallwn ni ystyried camau cywirol.

Ni fyddai'n deb gosod costau uchel ar y rhai fyddai'n gorfod gwneud gwelliannau mewn achosion lle nad ydyn ni wedi gallu pennu methiant gyda hyder. Mewn achosion o'r fath mae amgen i ni wneud mwy o fonitro ac ymchwilio'n gyntaf.

Does yna ddim rheol 'yr un peth i bawb' ar gyfer pennu'r pwynt lle rydyn ni'n dod yn ddigon hyderus i weithredu. Os oes angen cyfiawnhau gweithrediadau drud neu ddadleuol fe fydd angen i ni, yn gyffredinol, fod yn 95% hyderus (neu gael tystiolaeth ategol fel y disgrifir uchod ar gyfer maetholion) bod y dŵr yn wir yn waeth na'r dosbarth mae angen iddo fod ynddo, neu ei fod yn wynebu dirywiad. Ond mewn achosion eraill gall y gweithrediadau rydyn ni angen i eraill ymgymryd â nhw gael eu cytuno'n fwy parod ac ni fydd angen cael lefel o 95% o sicrwydd.

Rydyn ni wedi gwella terminoleg ein dosbarthiad yn y cynllun. Rydyn ni'n dweud pa mor bendant ydyn ni bod corff dŵr o statws is na da.

- Os oes sicrwydd o 95% bod y corff dŵr ar statws canolig neu waeth rydyn ni'n dweud ein bod yn bendant iawn bod y corff dŵr o statws gwaeth na da.
- Os oes sicrwydd o 75% rydyn ni'n dweud ein bod yn weddol bendant bod y corff dŵr o statws gwaeth na da. Rydyn ni'n disgwyl i'r lefel yma o sicrwydd fod yn briodol i yrru'r rhan fwyaf o fathau o weithrediadau.
- O dan 75% o sicrwydd rydyn ni'n dweud ein bod yn 'ansicr'. Bydd cyrff dŵr o'r fath yn cael eu monitro ymhellach fel y gallwn gynyddu ein sicrwydd.

I gyfathrebu neges syml i ddefnyddwyr y cynllun dydyn ni ddim yn cynnwys mynegiant o sicrwydd a yw'r corff dŵr ar statws uchel neu dda, er y byddwn yn defnyddio'n dealltwriaeth o hyder yn y data i arwain penderfyniadau ynglŷn â monitro yn y dyfodol.

Wedi penderfynu bod yna broblem real i'w datrys, rydyn ni wedyn yn troi at yr angen i fod yn rhesymol sicr y bydd unrhyw fesur yn cyflawni'r gwelliant amgylcheddol angenrheidiol. Mae'n amlwg bod angen i hyn gael ei seilio ar ddealltwriaeth o achos ac effaith.

Ar gyfer C yrff Dŵr wedi eu Haddasu'n Helaeth yn benodol does ganddon ni ddim o'r ddealltwriaeth o'r mesurau lliniaru mwyaf addas y dylid eu gwredu i wneud y gorau o wella amgylcheddol; ac felly gyrraedd gwir Botensial Ecolegol Da. Mae yna berygl amlwg, heb y wybodaeth yma, bydd unrhyw fesurau lliniaru gaiff eu gweithredu yn profi i fod o werth prin, neu hyd yn oed yn waeth bod â'r potensial i achosi mwy o ddrwg nag o les. Felly mae gwella'n dealltwriaeth yn y maes hwn, trwy dreialon peilot ac ati yn fesur allweddol ar gyfer y cylch cyntaf ac mae'n ymdriniaeth o hyn wedi ei roi yn 4.6.3.

4.7.3 Asesiad o Weithrediadau

- **Ymateb i'r Ymgynghoriad:** Roedd rhai ymatebwyr yn anghytuno gyda chanlyniad yr asesiadau gafodd eu gweithredu i bennu'r gweithrediadau yn y cynllun. Roedden nhw eisiau deall y broses o ddewis gweithrediadau, cost rhoi gweithrediadau penodol ar waith a pha weithrediadau nad oedd wedi cael eu cynnwys a pham.

Rydyn ni wedi adolygu Atodiad E (Gwerthusiad Gweithrediadau) er mwyn cynnwys mwy o fanylion ar y broses gynllunio a thybiaethau polisi er mwyn sicrhau tryloywder gwneud penderfyniadau. Mae'n cynnwys ystyried dichonolrwydd technegol ac a yw'r costau'n anghymesur.

Mae'r Atodiad yn ei gwneud yn fwy eglur sut mae'r broses wedi ei defnyddio i nodi gweithrediadau er mwyn cyflawni amcanion statws da neu botensial da ar gyfer y cylch hwn yn y cynllun. Lle nad yw'r amcanion yn bosibl ar gyfer y cylch yma o'r cynllun mae'r broses yn dangos sut mae amcanion amgen wedi eu nodi ar gyfer pob corff dŵr a'r rheswm am hyn, gyda chyfeiriadau ar gostau anghymesur a dichonolrwydd technegol.

Lle mae angen amcanion amgen mae Atodiad E yn ystyried pa fath o weithrediadau y gellir bod eu hangen er mwyn cyflawni statws da neu botensial yn y dyfodol, gyda sylwebaeth ar p'run ai y gallai'r gweithrediadau hyn ddatblygu'n dechnegol ymarferol a chymesur mewn cost mewn cylchoedd y cynllun yn y dyfodol.

Mae'r costau ar gyfer rhoi'r gweithrediadau ar waith yn cael eu cynnwys yn yr Asesiadau Effaith sy'n cyd-fynd â'r cynllun. Mae'r Asesiadau Effaith yn defnyddio'r canlyniadau o'r Gwerthusiad Effeithiolrwydd Cost Ragarweiniol a weithredwyd fel rhan o'r Rhaglen Ymchwil Cydweithredol a arweiniwyd gan Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig. Mae amcangyfrifon o'r costau hefyd wedi eu darparu gan staff Asiantaeth yr Amgylchedd ac mae hyn wedi ei adolygu fel rhan o'r broses o symud o Asesiad Effaith drafft i'r terfynol i wella ansawdd yr amcangyfrifon. Rydyn ni wedi casglu mwy o wybodaeth ar gostau ond mae wedi bod yn anodd cael gafael ar neu briodoli holl wybodaeth am y budd-daliadau.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Tynnwyd sylw at y berthynas rhwng Gyfarwydddeb y Fframwaith Dŵr a Chyfarwydddebau Cynefinoedd ac Adar. Dywedodd ymatebwyr y dylai'r cynllun ailadrodd lle mae angen amcanion llymch i gyflawni statws cadwraeth fwy ffafriol mewn safleoedd Natura 2000, dylai'r rhain gael eu gweithredu. Roedd angen cynnwys mesurau er mwyn cyflawni'r safonau hyn.

Lle mae Ardaloedd Natura 2000 wedi eu Gwarchod yn methu â chyflawni eu hamcanion mae 'Natural England' a Chyngor Cefn Gwlad Cymru wedi nodi'r mesurau sydd angen eu gweithredu i'w cyflawni. Mae'r mesurau hyn yn rhan o raglen waith i gyflawni amcanion y Gyfarwydddeb Cynefinoedd a'r Gyfarwydddeb Adar.

Mae cyflwyniad y berthynas rhwng amcanion statws ar gyfer cyrff dŵr (Atodiad B) a'r amcanion ardal wedi ei hamddiffyn (Atodiad D) wedi ei wella yn y cynllun. Mae'n bwysig nodi nad yw statws corff dŵr ac amcanion ardal wedi ei hamddiffyn bob amser yn uniongyrchol gymharol. Gall amcanion statws corff dŵr ac ardal wedi ei hamddiffyn fod yn gymwys yn yr un lleoliad ac mae'n bwysig darllen yr amcanion geir yn Atodiad B a D yn gyfochrog. Er enghraifft, lle mae Ardaloedd Natura 2000 sydd wedi eu Hamddiffyn yn cyd-fynd â'r cyrff dŵr rydyn ni'n ceisio cyflawni amcanion statws Cynllun Amddiffyn Basn Afon gofynnol ar gyfer pob corff dŵr yn ogystal â'r amcan ar gyfer Ardal o Statws Cadwraeth Ffatriol Wedi ei hamddiffyn Natura 2000. Mae'r testun cyflwyniad i Atodiad D yn egluro'r rhyngberthynas yma'n fwy mawl. Mae'r tablau cyrff dŵr yn Atodiad B yn dynodi ble mae amcanion Ardal wedi ei Hamddiffyn sydd hefyd yn gymwys, ac mae tablau Natura2000 yn Atodiad D yn dynodi os ydyn nhw, ac os felly gyda pha gorff dŵr maen nhw'n gorgyffwrdd er mwyn helpu'r darlennydd i ddeall yr amcanion cyfochrog sy'n gymwys ar gyfer y safle hwnnw.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Teimlwyd bod rhai gweithrediadau ar goll neu'n annigonol, megis y rhai i amddiffyn cyflenwadau dŵr yfed. Byddai angen y gweithrediadau hyn er mwyn cyrraedd y targedau a gynigir.

I ailadrodd testun o'r adran gynharach ar Amcanion Ardaloedd a Amddiffynnir (4.3.2): Yn ystod y cyfnod ymgynghorol, mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi cynnal asesiad risg o Ardaloedd Dŵr Yfed wedi eu Hamddiffyn. Mae'r asesiad risg wedi cael ei hysbysu gan ddata cwmni dŵr, yn cynnwys y rhai a ddarparwyd adroddiadau'r Gyfarwydddeb Dŵr Yfed. Pan fo digon o hyder y gall dirywiad ddigwydd, mae mesurau wedi cael eu cynnig ac maen nhw nawr i'w cael yn Atodiadau C a D. Lle mae risg wedi cael ei nodi ond mae hyder yn isel, bydd Asiantaeth yr Amgylchedd yn cynnal monitro ac archwilio pellach, ac yn cynnig mesurau os gellir cadarnhau'r risg o ddirywiad.

- **Ymateb i'r Ymgynghoriad:** Roedd rhai yn teimlo nad oedd y cynllun drafft yn cynnwys llawer o fesurau newydd neu benodol, a'u bod yn canolbwyntio'n ormodol ar weithrediadau sydd eisoes yn bodoli neu rai wedi eu cynllunio.
- **Ymateb i'r Ymgynghoriad:** Roedd rhai gweithrediadau yng Nghynllun Gorllewin Cymru cael eu hystyried yn ddadleuol, gan gynnwys calchio blaenau dyfrodd a defnyddio sŵn mewn dŵr rhag morloi.

Mae yna gryn dipyn o waith i'w gwblhau o ganlyniad i gyfarwyddbau rhagflaenwyr sydd wedi eu cofnodi yn y Cynllun Rheoli Basn Afon. Mae yna estyniadau i Ffermio Sensitif i Ddalgylch a rheoli ffynonellau megis gwahardd ffosfforws mewn glanedyddion domestig. Disgwylir y bydd gweithrediadau penodol yn y cynlluniau cyflenwi yn ymelwa ar dechnegau a gweithrediadau arloesol. Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac/neu Lywodraeth y Cynulliad yn archwilio rheoliadau i gyflwyno Parthau Amddiffyn Dŵr symlach, er mwyn atal camgysylltiadau a delio â draenio trefol cynaliadwy a thryledu llygredd o ardaloedd trefol.

Roedd y rhan o'r gwaith a ystyrid yn ddadleuol yn weithrediadau Senario C ac ni fydd y rhain yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru cyntaf, efallai fod hyn oherwydd prinder arian neu fod addasrwydd y mesur ar gyfer yr amgylchedd yn cael ei ail werthuso. Mae hyn yn cynnwys defnyddio sŵn yn y dŵr rhag morloi. Bydd peth gwaith calchio mewn blaenddyfroedd yn parhau fel y disgrifir yn y

Cynllun drafft, rydym yn barod i drafod y gwaith hwn ymhellach gyda'r ymatebwyr sydd wedi mynegi pryderon ynghylch y mater yn lleol.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnwyd cwestiynau ynglŷn â sut y bydd llwyddiant gweithrediadau'n cael ei fesur.

Bydd yr amcanion ar gyfer pob corff dŵr yn cael ei osod allan mewn manylder yn Atodiad B. Mae mesurau wedi cael eu cynllunio, yn gyffredinol, i gyfrannu at gyflawni'r amcanion hyn (a'r amcanion ar gyfer ardaloedd wedi eu hamddiffyn yn atodiad D) a hyn fydd y prif fesur o'u llwyddiant.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd nifer fechan o'r rhai a ymatebodd yn pryderu bod yna fethiant i ddelio â phenodi ffynhonnell yn y cynllun.

Mae hyn yn ymwneud â nodi a chlustnodi graddfa i bwysau penodol a sicrhau y cedwir at yr egwyddor bod 'y llygrydd yn talu'. Roedd cael dealltwriaeth resymol o ddosrannu ffynhonnell o bwysau sy'n arwain ar fethiant i gyflawni amcanion yn rhan bwysig o werthuso'r mesurau. Mae hyn yn wir yn yr achosion hynny lle mae mesurau rheoleiddio'n mynd i gael eu defnyddio. Cyn bod angen mesurau ychwanegol sy'n benodol i'r safle i gyflawni amcanion, mae clustnodi ffynhonnell yn cael ei ystyried. Heb hyn fyddai hi ddim yn bosibl i asesu'r effeithlonrwydd ac felly'r buddiannau y byddai'r mesurau potensial yn eu cyflawni. Rydyn ni'n cytuno bod amgen mwy o waith yn y maes yma yn ystod cylch cyntaf y cynllun ac fel y bydd ein dealltwriaeth yn gwella bydd hyn yn caniatáu i ni gyfiawnhau defnyddio mesurau ychwanegol.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Cafwyd sylwadau ar y gweithrediadau yn y cynllun yn nhermau eu perthnasedd, y partneriaid sydd eu hangen ac ar anghysonderau rhwng y brif ddogfen a'r Atodiadau, (Cwestiwn 5 yr Ymgynghoriad).

Bydd yr holl weithrediadau gaiff eu cynnwys yn y cynllun â buddion i'r amgylchedd dŵr ac i bobl. Mae'r cynllun yn cynnwys amrywiaeth o weithrediadau, o'r rhai ar raddfa fechan, sydd yn aml yn fentrau gwirfoddol fydd yn cael budd yn lleol hyd at weithrediadau graddfa fawr a chostus fydd o fudd i ddalgylchoedd cyfan.

Mae prif ddogfen y cynllun yn amcanu i grynhoi maint y gweithrediadau fydd yn cael eu cynnal ac i dynnu sylw at rai o'r gweithrediadau allweddol. Mae Atodiad C (Gweithrediadau i gyflawni amcanion) yn dynodi'r gweithrediadau niferus gaiff eu gweithredu yn ardal y basn afon yng nghylch cyntaf y cynllun.

Mae gweithrediadau wedi eu cynnwys yn y cynllun lle mae sicrwydd wedi ei roi y bydd perchnogion y gweithrediadau hynny'n eu gweithredu yn ystod cylch cyntaf y cynllun. Mae Atodiad C yn nodi'r sefydliadau a phartneriaid arweiniol ar gyfer pob gweithriad. Mewn rhai achosion byddai gweithrediadau'n cael budd o gyfranogiad mwy o bartneriaid, ac rydyn ni'n eu hannog i ddod ymlaen wrth i gynlluniau cyflenwi gael eu datblygu.

- **Ymateb i'r Ymgynghoriad:** Teimlwyd bod angen cydnabod mwy o'r gweithrediadau sy'n bodoli eisoes. Er bod rhai o'r ymatebwyr wedi gwneud awgrymiadau penodol ar gyfer gweithrediadau newydd neu ail-flaenoriaethu gweithrediadau yn y drafft, ni chafwyd llawer o fanylion.

Cytunir bod angen cydnabod y gweithrediadau sydd eisoes yn bodoli'n well yn y cynllun. Mae gweithrediadau penodol nawr wedi eu rhestru yn atodiad C (Gweithrediadau i gyflawni amcanion). Mewn achosion eraill maen nhw'n fecanweithiau y gellir eu defnyddio fel modd o weithredu amrywiaeth o weithrediadau penodol mewn lleoliadau gwahanol. Mae'r rhain yn cynnwys gweithrediadau y gellir eu rhoi yn eu lle

nawr a'r rhai y gellir eu cadarnhau a'u gweithredu yn ystod cylch cyntaf y cynllun. Mae'r mecanweithiau ychwanegol hyn wedi eu cynnwys yn Atodiad F (Mecanweithiau ar gyfer gweithrediadau).

Rydyn ni wedi cynnwys gwybodaeth bellach ynglŷn â sut y gall cynllun a rhaglenni sefydliadau eraill, yn enwedig cyrff cyhoeddus, gael eu defnyddio i gyflawni amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon trwy ymgorffori'r rhain fel polisïau ac amcanion ar gyfer eu cynlluniau eu hunain. Mae'r wybodaeth yma'n cael ei grynhoi yn y brif ddogfen a'i gyflwyno'n fwy manwl mewn Atodiad ychwanegol (Atodiad J).

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd rhai o'r ymatebwyr yn awgrymu bod gwerthusiad o effeithiolrwydd cost y mesurau'n annigonol ac yn gofyn pam nad oedd rhai mesurau wedi cael eu hasesu.

Roedd gwaith i ddeall effeithiolrwydd cost mesurau wedi ei gychwyn ar lefel genedlaethol trwy waith y Llywodraeth i sicrhau bod cyfres gyflawn o fesurau effeithiol yn eu lle i gwrdd â gofynion y Gyfarwydddeb. Fel rhan o'r gwaith hwn fe ddatblygon nhw ac fe ymgynghoron nhw ar amrywiaeth o fesurau newydd wedi eu diwygio i ddelio â materion yn ymwneud â llygredd tryledol a morffoleg. Roedd y gwaith hwn yn ystyried effeithiolrwydd cost gwahanol fesurau posibl.

Yn gweithio gydag amrywiaeth o randdeiliaid, bu Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a Llywodraeth y Cynulliad hefyd yn arwain y Dadansoddiad Effeithiolrwydd Cost Ragarweiniol. Roedd yr asesiad hwn yn ystyried:

- beth ddylid ei wneud yn y cylch cynllunio cyntaf gan ddefnyddio mesurau cenedlaethol cyson, a'r hyn sy'n digwydd os ydyn ni'n cymryd yn hirach i gwrdd â'r amcanion;
- y mathau a chostau mesurau sydd i'w pennu ar lefel genedlaethol neu'r ardal basn afon, gan leihau'r angen am ddadansoddiad manwl pellach;
- y costau cyffredinol a'r hyn sy'n fforddiadwy;
- rôl y diwydiant a sefydliadau eraill yn gweithredu'r mesurau;
- pa fesurau y gellid eu cynnwys neu ru torri allan o'r cylch cyntaf o asesiad cenedlaethol.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Awgrymodd ymatebwyr y dylid blaenoriaethu mesurau ar sail pa rai sy'n fwyaf cost effeithiol.

Mae yna nifer o briodoleddau effeithiolrwydd. Roedd y Rhaglen Ymchwil Cydweithredol ar economeg y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn nodi tua 23 priodoledd o'r fath. Er y gall rhai fod yn bwysicach nag eraill, maen nhw i gyd i ryw raddau'n cael dylanwad ar effeithiolrwydd perthnasol gwanhaol fesurau. Un o'r priodoleddau pwysicaf sy'n aml yn cael ei esgeuluso yw argaeledd mecanweithiau cyflenwi effeithiol. Yr unig achosion lle nad yw'r set fwyaf cost effeithiol o fesurau wedi cael eu defnyddio yw pan fyddai'n anghymesur o ddrud i wneud hynny.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gofynnodd rhai ymatebwyr am fanylion ynglŷn â'r mesurau i'w cymryd ar lefel y corff dŵr i'w cynnwys yn y cynllun cyntaf, neu mewn cynlluniau atodol.

Dyw hi ddim yn bosibl cynnwys cymaint â hyn o fanylion ym mhrif ddogfen y cynllun. Er hynny lle gallwn ni, yn ddiamwys, glymu'r gweithredu i gorff dŵr penodol rydyn ni wedi cynnig y wybodaeth yma unai yn Atodiad C (Gweithrediadau i gyflawni amcanion) neu fe'i cyflwynir mewn fformatau gwahanol ym Mis Rhagfyr 09.

Dylid cadw mewn cof trwy nodi ble mae'r gweithrediad yn digwydd nad yw hyn o reidrwydd yn diffinio ble fydd y gweithrediad yn darparu ei fuddiannau. Gall gweithrediadau gael effaith lleoledig oddi fewn i gorff dŵr neu gallai effeithio ar ardal llawer mwy. Er enghraifft, bydd yr holl gyrff dŵr sydd i lawr yr afon o ollwng elifiant carthion yn cael budd o welliant i'r gwaith trin carthion dan sylw.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gwnaed cais am Gronfa Adfer Dalgylch / Afon tebyg i'r un yn yr Alban fyddai'n hygyrch i Asiantaeth yr Amgylchedd, cyrff llywodraeth leol a'r sector wirfoddol.

Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a Llywodraeth Cynulliad Cymru eisoes wedi ymgymryd â phrosiect rhychwantu er mwyn nodi opsiynau ar gyfer datblygu cronfa adfer dalgylch. Bydd yr opsiynau hyn yn cael eu hystyried gyda'r rhydd-ddeiliaid gyda'r bwriad o sefydlu cronfa bosibl o'r tu fewn i'r cylch cyntaf.

Fel y disgrifiwyd yn gynharach, mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig wedi rhyddhau £10M i Asiantaeth yr Amgylchedd, y Gymdeithas Ymddiriedolaethau Afonydd, 'Natural England' ac eraill i gyflawni amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn Lloegr eleni. Bydd cyfran sylweddol o hyn yn mynd at ddelfio â mesurau blaenoriaethol ar gyfer hydromorffoleg h.y. cael gwared â rhwystrau blaenoriaethol i bysgod a rheoli gwaddodion.

4.8 Gweithredu

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd ymatebwyr yn gyffredinol yn cefnogi gweithrediadau Senario C (Cwestiynau 6 a 7 yn yr Ymgynghoriad). Roedd yna fodlonrwydd i weithio gydag Asiantaeth yr Amgylchedd i weithredu'r mesurau yma, a datganiadau ynglŷn â'r hyn y gallai'r ymatebwyr ei gyfrannu. Ond, ychydig iawn o fanylion a ddarparwyd ynglŷn â sut y gallai'r mesurau gael eu gweithredu'n ymarferol.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd yna gynigion o help a cheisiadau i gael ymgynghori ar gynlluniau atodol, o bosibl ar y raddfa dalgylch. Gofynnodd rhydd-ddeiliaid sut byddai mwy o ymrwymiad gan y rhydd-ddeiliaid yn digwydd ar y lefel dalgylch a mwy o wybodaeth leol yn cael ei ddefnyddio yn y gweithredu.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Teimlwyd y dylai rôl y Panel Cyswllt newid i ganolbwyntio ar weithredu. Roedd yna rai ceisiadau i ymwneud â'r Panel Cyswllt.

Mae'r Cynllun Rheoli Basn Afon wedi cael ei ddatblygu yn dilyn arweiniad oddi wrth Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a Llywodraeth y Cynulliad, a gyda chynghor gan y Paneli Cyswllt ym mhob ardal basn afon. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi cael ymdriniaeth y panel cyswllt yn werthfawr iawn, ac fe fyddan nhw'n parhau i weithio gyda nhw trwy gydol y cyfnod cyflawni.

Am y ddwy neu dair blynedd nesaf bydd rôl y paneli'n newid i fonitro cynnydd cyffredinol mewn cyflenwi, paratoi ar gyfer yr ail gylch ac annog mentrau ar draws ardal y basn afon trwy eu hymdriniaeth cynrychiolydd sector. Erbyn 2012, bydd gwaith yn dechrau i ddatblygu cynlluniau'r ail gylch.

Er bod y cysyniad o gynrychiolaeth sector ar lefel ardal basn afon yn gyffredinol wedi gweithio'n dda, mae wedi dod yn amlwg nad yw'n gweddu'n dda i sefydliadau sydd wedi eu sefydlu'n lleol, yn arbennig Awdurdodau Lleol. A derbyn bod cyflawni deilliannau'r cynllun yn canolbwyntio ar weithgareddau "yn y fan a'r lle", mae'n amlwg bod angen ffyrdd ychwanegol o weithio er mwyn sicrhau'r ymwneud â'r cyflawni gorau

oddi wrth sefydliadau a phobl leol. Fe fyddwn yn archwilio ffyrdd o ymestyn y cysyniad o gyflenwi ar y cyd sydd wedi profi i fod mor llwyddiannus ar lefel ardal basn afon ar lefel dalgylch. Mae yna ddisgwyliad y bydd ffyrdd newydd o gydweithio'n helpu i gyflenwi mwy ar gyfer yr amgylchedd na'r hyn rydyn ni wedi llwyddo i'w gynnwys yn y cynllun cyntaf.

Fe fyddwn yn gweithio i drosi cefnogaeth 'mewn egwyddor' a roddwyd i fesurau gafodd eu cynnwys yn Senario C y cynllun drafft i weithredu positif yn y fan a'r lle, trwy weithio'n agos gyda phartneriaid wrth i ni ddatblygu manylion y gweithredu.

Ar hyn o bryd dyw Asiantaeth yr Amgylchedd ddim am fod yn argymhellol ynglŷn â'r trefniadau sydd i'w mabwysiadu ym mhob dalgylch. Yr unig ragofynion y byddai Asiantaeth yr Amgylchedd am eu hyrwyddo fyddai bod ymdriniaeth integredig, ar draws y dalgylch, yn cael ei fabwysiadu, ac y dylai cyflawni gael ei weithredu yn y modd mwyaf cost effeithiol ac effeithlon. Mae hyn yn debygol iawn o olygu rhannu rolau a chyfrifoldebau yn dibynnu ar faterion a lleoliadau. Mae'n amlwg bod yna gyfyngiadau cefnogaeth weinyddol, ond gobeithir, os yw'r trefniadau cyflenwi'n cael eu rhannu'n wirioneddol, dylid gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael i gyd-gyflawnwyr yn ogystal ag Asiantaeth yr Amgylchedd.

4.9 Dehongliad o'r Ddeddfwriaeth a'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Roedd nifer o ymatebwyr yn teimlo bod angen deddfwriaeth newydd i helpu i gwrdd â gofynion y Cynllun Rheoli Basn Afon. Roedd yna hefyd alw ar i Asiantaeth yr Amgylchedd i wella gweithredu deddfwriaeth bresennol a chael yr holl bwerau cyfreithiol angenrheidiol. Er enghraifft dylai Asiantaeth yr amgylchedd fod yn fwy parod i daclo llygredd tryledol.
- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Roedd yna bryder ynglŷn â'r ddibyniaeth ymddangosiadol ar fesurau ysgafn, gwirfoddol, a chafwyd cais gan rai ar gyfer ymdriniaeth reoleiddiol a mwy o ddefnydd o fecanweithiau newydd megis Parthau Amddiffyn Dŵr.
- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Doedd hi ddim yn glir sut y bydd gweithrediadau sy'n ofynnol gan deddfwriaeth arall, megis y Ddeddf Adnoddau Dŵr yn cyfrannu at statws da.
- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Holodd rhai ymatebwyr sut y byddai'r Cynllun yn cysylltu gyda rheoliadau Rhwystro a Rheoli Llygredd a defnyddio'r dechnoleg orau sydd ar gael

Mae'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yn nodi y dylai aelod-wladwriaethau gael yn eu lle "fesurau sylfaenol" i reoli'r amgylchedd dŵr. Yn Lloegr a Chymru mae'r rhan fwyaf o'r mesurau sylfaenol hyn eisoes yn eu lle trwy deddfwriaeth sy'n bodoli'n barod – yn fwyaf nodedig Y Ddeddf Adnoddau Dŵr 1991 a'r Ddeddf Dŵr 2003.

Mae ganddon ni ddyletswyddau a phwerau i atal a rheoli llygredd. Fe fyddwn yn parhau i ddefnyddio'r rhain er mwyn gosod a gorfodi trwyddedau ar gyfer gollyngiadau, er mwyn delio â'r perygl o achosion o lygredd, a thaclo llygredd tryledol. Bydd amodau newydd mewn trwyddedau amgylcheddol yn cael eu pennu lle bo'r angen i gwrdd ag amcanion ac anghenion y Cynllun Rheoli Basn Afon newydd. Bydd ein polisi digwyddiadau a gorfodi'n parhau i dargedu gweithredu yng nghyd-destun amcanion ac anghenion newydd, tra'n cydymffurfio ag egwyddorion rheoleiddio wedi ai seilio ar risg a Chôd Cydymffurfiaeth Rheolyddion.

Mae rhannau o'r Ddeddf Adnoddau Dŵr yn cael eu trosglwyddo i'r gyfundrefn Rheoliadau Caniatâd Dŵr. Bydd y rhain yn cynnig llwyfan cyffredin ar gyfer gorfodaeth troseddau, ac ar gyfer penderfynu ar yr holl drwyddedau amgylcheddol. Bydd hyn yn symleiddio ac yn hwyluso'r broses reoleiddio gyffredinol a'i gwneud yn fwy effeithlon ac effeithiol.

Lle byddwn yn credu na fydd ein pwerau presennol, neu fentrau llai llym neu wirfoddol, yn gwneud y gwaith fe fyddwn yn hyrwyddo mecanweithiau rheoleiddiol megis Parthau Gwarchod Dŵr (Lloegr yn unig). Rydyn ni'n cynnal peilot yn Lloegr i ddeall yn well sut y gall Parthau Gwarchod Dŵr gael eu defnyddio, ac i sicrhau ymdriniaeth fwy llyfn i'w defnydd yn y dyfodol.

Rydyn ni hefyd yn gweithio gyda'r Llywodraeth ar amrywiaeth o ymdriniaethau eraill, a'r offer gorau i ddelio â llygredd tryledol. Gall rhai o'r rhain fod ar gyfer y defnydd wedi ei dargedu o bwerau rheoleiddiol, megis y Rheolau Gorfodol Cyffredinol. Bydd eraill yn gweithio trwy gymhellion y farchnad, manylebau cynnyrch, partneriaethau cymunedol a ffermio sensitif i'r dalgylch.

Mae'r system trwyddedu echdynnu a gafodd ei sefydlu gan y Ddeddf Adnoddau Dŵr 1963, a'i diwygio yn Neddf Adnoddau Dŵr 1991 a'r Ddeddf Dŵr 2003 yn gyffredinol wedi gwrthsefyll prawf amser fel modd o awdurdodi echdynnu, ond mae iddo gyfyngiadau yn ei allu i adolygu trwyddedau. Bydd rhai echdyniadau sydd ar hyn o bryd wedi eu heithrio o drwyddedu echdynnu yn cael eu dwyn i mewn i reolaeth dan y Ddeddf Dŵr 2003. Mae mecanweithiau ychwanegol megis y Strategaethau Rheoli Echdynnu Dalgylch a'r Cynllun Adnoddau Dŵr Cwmnïau Dŵr yn darparu'r modd i asesu effaith echdynnu ac i ddod o hyd i atebion lle nad yw'r effeithiau ar yr amgylchedd yn gynaliadwy.

Cafodd nifer o drwyddedau echdynnu sydd eisoes yn bodoli eu rhoi dros byth, ac mae gan rai'r potensial i effeithio'r amgylchedd er gwaeth. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi bod yn gweithio ar y mater hwn am beth amser dan ei Raglen Adfer Echdynnu Cynaliadwy, ond gall y mecanweithiau cyfreithiol i newid y trwyddedau yma fod yn hir, ac efallai y byddai'n rhaid i'r Asiantaeth dalu iawndal. Gallai echdyniadau cwmnïau dŵr effeithio safleoedd y Gyfarwydddeb Cynefinoedd yn cael eu cyflwyno i'r Swyddfa Gwasanaethau Dŵr trwy'r broses adolygu cyfnodol o fuddsoddiad (PR09) i ariannu newidiadau. Mae'r gost o newid echdyniad / dod o hyd i ffynhonnell newydd o ddŵr yn uchel iawn ac fe'i hysgwyddir gan y defnyddiwr dŵr. Gall yr amser i gynllunio a gweithredu'r newidiadau hyn hefyd fod yn hir er mwyn osgoi peryglu cyflenwadau dŵr cyhoeddus.

Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a Llywodraeth Cynulliad Cymru'n ymgynghori ar gynigion ynglŷn â'r syniad y dylai'r holl drwyddedau echdynnu fod â therfyn amser arny'n nhw, fyddai'n caniatáu adolygiadau cyfnodol a newidiadau i gael eu gwneud i drwyddedau echdynnu.

Fe fyddwn hefyd yn gweithio gyda'r Llywodraeth i hyrwyddo newid deddfwriaethol i gwrdd â sialensiau newid hinsawdd, twf ac arloesedd.

Mynegwyd pryderon y gallai'r Cynllun Rheoli Basn Afon orfodi diwydiannau gyda thrwyddedau Rhwystro a Rheoli Llygredd ac sy'n defnyddio'r dechnoleg orau ar gael fynd y tu hwnt i'r dechnoleg honno. Byddai'n rhaid ystyried unrhyw ofyniad o'r fath o ran costau anghymesur a dichonoldeb technegol.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd yna geisiadau am fwy o wybodaeth am y cysylltiad rhwng y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr a'r Mesur Morol.

Mae'r Mesur Morol a Mynediad Arfordirol (sy'n mynd trwy'r Senedd ar hyn o bryd) yn bwriadu cyflwyno fframwaith gynllunio strategol ar gyfer yr amgylchedd morol ar draws Lloegr a Chymru, wedi ei chefnogi gan ddatganiad polisi morol ar draws Prydain. Mae'r mesur yn cynnwys cynigion ar gyfer system newydd o drwyddedu morol, parthau cadwraeth morol ar gyfer amddiffyn rhywogaethau a chynefinoedd o bwysigrwydd cenedlaethol yn Lloegr a dau gorff trosglwyddo newydd - Y Sefydliad Rheoli Morol a'r Awdurdodau Pysgodfeydd Mewndirol a Chadwraeth. Yng Nghymru bydd y swyddogaethau datganoledig yn cael eu cyflawni gan Lywodraeth y Cynulliad. Dylai'r ddeddfwriaeth newydd yma ddarparu'r fframwaith angenrheidiol ar gyfer gweithredu gofynion y Gyfarwydddeb Fframwaith Strategaeth Forol (ar gyfer Statws Amgylcheddol Da) sy'n gyflenwol â, ac yn gorgyffwrdd y Cynllun Rheoli Basn Afon mewn dyfroedd arfordirol.

Ar yr arfordir ac mewn morydau bydd cynlluniau morol yn gorgyffwrdd y Cynllun Rheoli Basn Afon. Rydyn ni'n gweithio'n agos gydag Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, Llywodraeth y Cynulliad ac eraill i sicrhau bod datblygiad y datganiad polisi morol a'r canllaw cynllunio morol yn gyson â, ac yn cefnogi cyflenwi mesurau'r Cynllun Rheoli Basn Afon er mwyn sicrhau statws da. Felly hefyd rydyn ni'n gweithio gydag Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a Llywodraeth y Cynulliad i sicrhau bod penderfyniadau ar drwyddedu a rheoli pysgodfeydd mewndirol mewn morydau a dyfroedd arfordirol yn cydymffurfio ag amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon. Mae dynodi parthau cadwraethol morol yn y dyfroedd hyn yn rhoi cyfle pellach i gyfrannu at gyflawni Statws Ecolegol Da.

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Gofynnodd ymatebwyr sut byddai gofynion Erthygl 4(7) o'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn cael eu hateb yn y cynllun a sut bydd y datblygiadau newydd yn cael eu trin.

Mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn nodi angen am asesiad o'r effeithiau'r holl addasiadau corfforol newydd er mwyn sicrhau nad ydyn nhw'n achosi dirywiad yn statws corff dŵr daear neu statws ecolegol neu botensial corff dŵr wyneb neu atal corff dŵr rhag cyflawni ei amcanion ecolegol. Mae Erthygl 4(7) yn egluro'r amgylchiadau lle mae methiant i gwrdd â rhai o amcanion penodol Y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn cael ei ganiatáu. Pan fo addasiad newydd yn achosi i gorff dŵr i fethu rhai amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr ond yn cwrdd â chywres o brofion a geir yn Erthygl 4(7) yna gellir caniatáu'r addasiad. Mae Erthygl 4(7) wedi bod yn ofyniad ers Rhagfyr 2006. Mae asesiadau Erthygl 4(7) wedi cael eu cynnal ar gyfer 'datblygiadau newydd' a ddigwydd rhwng Rhagfyr 2006 a Mawrth 2009 a chaiff y rhain eu cofnodi yn y Cynllun Rheoli Basn Afon (Atodiad B). Dim ond 3 chynllun gafodd eu cofnodi fel achosi dirywiad mewn statws a phasio profion Erthygl 4(7).

Bydd angen asesiad ar gyfer addasiadau corfforol mewn cyrff dŵr yn y dyfodol er mwyn penderfynu a fyddan nhw'n cael effaith ar amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn ysgrifennu canllaw ar gyfer sefydliadau sy'n ymgymryd â datblygiadau cyrff dŵr. Bydd hyn yn amlinellu sut mae ymgymryd ag asesiad Erthygl 4(7) er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth â'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr.

4.10 Newid Hinsawdd

- ***Ymateb i'r Ymgynghori:*** Roedd ymatebwyr yn cefnogi canlyniad yr asesiad yn Atodiad H yn nhermau newidiadau i risgiau pwysau o ganlyniad i newid hinsawdd ac effeithiolrwydd y gweithrediadau a nodwyd mewn hinsawdd sy'n newid. Ond roedden nhw am fwy o wybodaeth ar sut y cynhaliwyd asesiad Atodiad H.

- **Ymateb i'r Ymgynghoriad:** Roedd rhai ymatebwyr o'r farn fod peth o'r testun yn y brif ddogfen yn orsyml ac yn gamarweiniol.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Gwnaeth yr ymatebwyr sylw ar y defnydd o ragamcaniadau UKCP09 ac fe wnaed sylw y byddai angen ystyried newid hinsawdd ymhellach mewn rheoli basn afon cyfredol ac y dylai Asiantaeth yr Amgylchedd osod esiampyl yn hyn o beth.

Mae Atodiad H yn edrych ar effeithiau newid hinsawdd ar bwysau, gweithrediadau a chyflawni amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn y Cynllun Rheoli Basn Afon. Ceir crynodeb o effaith hyn yn y prif destun. Roedd yr asesiad yn ansoddol. Cafodd mesurau eu sgrinio trwy ystyried a oedden nhw'n debygol o fod yn anhyblyg neu'n agored i amodau dan hinsawdd sy'n newid. Ni fwriadwyd yr asesiadau yma i hysbysu gwneud penderfyniadau ar eu pen eu hunain. Mae asesiadau mwy grymus wedi ei gwneud yn gynt ar fesurau sy'n bodoli eisoes a'r rhai sy'n dod trwy brosesau megis PR09.

Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn Atodiad H y cynllun drafft yn cynnwys rhagdybiaethau UKCIP02 ac fe wnaed yr asesiadau o bwysau a mesurau gyda'r rhagdybiaethau hyn mewn cof. Dyma'r wybodaeth ddiweddaraf oedd ar gael ar yr adeg pan gafodd y cynllun drafft ei ysgrifennu.

Ar 18fed Mehefin 2009 cafodd rhagdybiaethau newydd UKCP09 eu rhyddhau. Rydyn ni wedi rhoi gwybodaeth UKCP09 yn lle gwybodaeth UKCIP02 yn yr Atodiad H diwygiedig. Rydyn ni hefyd wedi ail-sgrinio'r set ddiwygiedig o fesurau yn y Cynllun Rheoli Basn Afon gan roi ystyriaeth i'r wybodaeth newydd yma.

Nododd y rhai yr ymgynghorwyd â nhw nifer o faterion yn ymwneud â Newid Hinsawdd nad oedd wedi eu rhestru yn yr Atodiad: megis newidiadau i pH mewn dŵr môr. Mae testun ychwanegol wedi ei ychwanegu i'r Atodiad H diwygiedig i lenwi nifer o'r bylchau hyn.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Cafwyd anghytundeb ynglŷn ag o oedd mesurau wedi cael eu trin yn ddigonol wrth ystyried opsiynau ar gyfer gweithredu neu fod effaith carbon cyffredinol y rhaglen a ddewiswyd wedi cael ei asesu'n ddigonol.

Rydyn ni wedi ychwanegu testun yn Atodiad E y cynllun er mwyn nodi sut oedd cost y carbon wedi ei gynnwys mewn gwerthusiad opsiwn. Ar gyfer y cynllun cyntaf dyw hi ddim ond wedi bod yn bosibl i feintoli costau'r carbon sy'n gysylltiedig â mesurau ansawdd Adolygiad Cyfnodol 2009. Dyma ble rydyn ni'n disgwyl y bydd yr effeithiau carbon mwyaf sylweddol yn digwydd oherwydd bydd y gweithrediadau'n cynnwys anghenion ar gyfer triniaeth ychwanegol, adeiladu gweithfeydd newydd neu uwchraddio gwaith sydd eisoes yn bod. Mae'r rhan fwyaf o weithrediadau eraill yn debygol o gael lefel isel o effaith gan eu bod yn archwiliadau, partneriaethau neu annog rheoli arfer gorau. Rydyn ni'n cytuno ar gyfer cylchoedd dilynol, mae angen mynd i'r afael â'r oblygiadau carbon yn ddigonol er mwyn hyrwyddo mesurau ynni isel ar gyfer pwysedd.

Ar gyfer effaith cyffredinol ar yr hinsawdd o'r gweithrediadau yma yn y cynllun, mae'r adroddiad Asesiad Amgylcheddol Strategol yn disgrifio'r rhaglenni o fesurau. Mae adroddiad yr Asesiad Amgylcheddol Strategol. Mae adroddiad yr Asesiad Amgylcheddol Strategol yn nodi'r effeithiau positif a negyddol sy'n gysylltiedig â'r gweithrediadau yn y cynllun.

- Roedd ymatebwyr yn nodi'r angen i ystyried materion polisi ar raddfa eang wrth ystyried y blaenoriaethau rhwng, er enghraifft, amcanion amgylchedd dŵr a chynhyrchu bwyd neu ynni adnewyddol. Yn benodol, dylai Cynllun Gorllewin Cymru gynnwys Ynni Dŵr a charthu'r môr.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Nodwyd y bydd ein coedwigaeth yn cael effaith bositif ar liniaru ac addasu, er enghraifft mewn lliniaru effaith pwysau thermol, perygl llifogydd a storio carbon.

Rydyn ni'n cytuno y bydd angen mwy o ystyriaeth ar newid hinsawdd wrth i ni ddatblygu cylchoedd cynllunio dilynol. Mae cryn dipyn o waith yn mynd ymlaen oddi fewn i'r llywodraeth, Asiantaeth yr Amgylchedd a sefydliadau eraill. Dylai pob polisi dalu sylw i Newid Hinsawdd a bydd gofyn cael cyfeiriad clir i sicrhau na fydd y rhain yn gwrthdaro gydag amcanion Newid Hinsawdd.

Bydd gweithredu'r Cynllun Rheoli Basn Afon yn helpu safleoedd targed sydd eisoes mewn perygl o bwysau sy'n bodoli eisoes, yn atal dirywiad ac yn gwella cyflwr ecolegol yr amgylchedd dŵr. Fel y pwysleisiwyd yn "Newid Hinsawdd, Addasu ar Gyfer Yfory" dylai hyn fagu gwytnwch yn ein systemau dyfrol yn erbyn peryglon eraill newid hinsawdd. Mae yna angen hefyd i ddefnyddio cynhwysedd dalgylchoedd i ddal dŵr ac i ryddhau'r dŵr hwnnw'n araf er mwyn helpu i osgoi effeithiau newid hinsawdd rhag llifogydd a sychder.

Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwladol (ar ran Partneriaeth Bioamrywiaeth Prydain sydd ag Asiantaeth yr Amgylchedd yn bartner) wedi cyhoeddi 'Conserving biodiversity in a changing climate: guidance on building capacity to adapt' (2007).

Mae Llywodraeth y Cynulliad hefyd wedi cyhoeddi 'Ymateb i'n hinsawdd sy'n newid' – ymgynghoriad ar gynllun gweithredu addasiad newid hinsawdd ar gyfer Cymru (2007), sy'n amlinellu'r effeithiau a ddisgwylir yng Nghymru a'r gweithrediadau sydd eu hangen mewn ymateb.

Mae'r ddau beth yma'n cadarnhau y dylai cadw'r bioamrywiaeth presennol a lleihau pwysau newydd a'r rhai sy'n bodoli fod yn egwyddorion craidd rydyn ni'n eu defnyddio fel sail i'r strategaeth addasu newid ar gyfer ecoleg dŵr croyw.

Mae hefyd yn eglur y bydd rhaid i ni ddod o hyd i ffyrdd i reoli ein hamgylcheddau trefol a gwledig i gydbwyso cyflawni nifer o amcanion megis diogelwch u cynhyrchi ynni adnewyddol ac ansawdd amgylcheddol.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd nifer fawr o ymatebwyr o sbectrwm eang o sectorau ym meddwl y dylai rheoli basn afon fod yn ganolbwynt i adfywio nodweddion naturiol y dalgylchoedd er mwyn magu gwytnwch yn erbyn effeithiau newid hinsawdd.

Byddai Asiantaeth yr Amgylchedd yn cytuno'n gyffredinol bod adfywio "naturioldeb" dalgylchoedd yn helpu i amddiffyn yn erbyn unrhyw risg pellach o newid hinsawdd. I'r perwyl hwn rydyn ni'n ymwneud ag ymdriniaeth debyg 'Wetland Vision for England' a Chyngor Cefn Gwlad Cymru ar reoli gwlypdiroedd. Bydd profiad a gasglwyd gan bartneriaid a ni'n hunain yn helpu i hysbysu gwaith yn ystod y cylch cyntaf o'r cynllun.

Roedd gweithrediadau eisoes wedi eu cynnwys yn y cynllun drafft ar gyfer Lloegr a Chymru. Yn y cynllun hwn y gweithrediadau yw:- (cynnwys gweithrediadau perthnasol.

Bydd y prosiectau a restrir uchod oddi fewn i ardal y basn afon ac mewn mannau eraill yn cynyddu'n gwybodaeth o dechnegau effeithiol y gellir eu defnyddio'n ehangach yn y cylchoedd cynllun diweddarach.

Mae'r bwriad i wella gwytnwch dalgylch wedi ei atgyfnerthu ac mae nawr yn dechrau cael ei gyflawni trwy, er enghraifft weithrediadau'n dod o "Arolwg Pitt" ddaeth ar ôl y llifogydd yn 2007 a thrwy'r fenter rheoli risg o lifogydd "Making Space for Water". Mae cynlluniau rheoli dŵr wyneb, sydd wedi eu cynnig o'r mentrau hyn wedi eu bwriadu i atal llif dŵr ffo cyflym trwy ddefnyddio dulliau mwy naturiol a chynaliadwy i reoli dŵr.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Nododd ymatebwyr yr angen i ddatblygu rhaglenni monitro i ganfod newid yn yr hinsawdd, yn enwedig monitro tymheredd y dŵr ac i ystyried newid hinsawdd mewn sefyllfa wrthrychol.

Mae tymheredd dŵr yn ddangosydd defnyddiol o newid hinsawdd ac mae sefydliadau Prydeinig yn casglu llawer o ddata arno. Hyd yma dyw'r data hwn ddim wedi cael ei storio mewn un lle na'i ddadansoddi i geisio arwydd o newid hinsawdd.

Rydyn ni'n datblygu Archif Tymheredd Dŵr i ddelio â'r broblem hon. Bydd hyn yn dechrau gyda data afonydd ac yn symud ymlaen o safleoedd llynnoedd a morydau. Unwaith y bydd hyn wedi ei gwblhau fe fyddwn yn edrych ar y gofynion rhwydwaith monitro tymor hir ac yn asesu pwysigrwydd unrhyw arwyddion o dymheredd a ganfyddir ar gyfer amcanion y Cynllun Rheoli Basn Afon.

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd y rhai a ymatebodd am weld ymdriniaeth fwy lleol o senarios tebygol yn y dyfodol er enghraifft ar amcangyfrif ar unrhyw achosion o lifogydd yn y dyfodol fel y gellir nodi opsiynau i ddelio â'r materion hyn.

Cynhelir ymchwil i ddefnyddio modelau rhagweld yn lleol ar gyfer rheoli tir. Yng Nghymru, mae darpariaethau yng Nghynllun Lefel Uwch Glastir i gynnal ymarferion rheoli tir er mwyn lleihau perygl llifogydd, anelir y rhain yn benodol at leihau perygl i adeiladau yn hytrach na thir. Bydd y bwlch yn yr ymchwil presennol yn cael ei godi fel problem yng Nghymru a byddwn yn croesawu gweithio mewn partneriaeth gyda'r sector amaethyddol i ddechrau canfod sut y gellir llenwi'r bwlch ac ystyried datblygu dewisiadau sut y gall ffermwyr ddelio â hyn.

4.11 Asesiad Effaith, costau a buddiannau

- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd yna bryder ynglŷn â'r gyfran fawr o'r costau sy'n mynd i'r diwydiant dŵr.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd yna ofidiau am faint y cynnydd mewn biliau dŵr sydd ei angen i ariannu buddsoddiadau'r diwydiant dŵr, a'r effaith ar gymdeithas. Yn ogystal â hyn roedd gofid am gyflwyno mesuryddion dŵr gorfodol a'r potensial o gael 'todi dŵr'.
- **Ymateb i'r Ymgynghori:** Roedd rhai ymatebwyr eisiau mwy o wybodaeth am gostau anghyfartal a dichonolrwydd technegol.

Mae'r Asesiad Effaith wedi cael ei ddiwygio yng ngolau ymatebion i'r ymgynghoriad. Bydd yr Asesiad Effaith terfynol yn disgrifio'r achos cyfeirio o weithrediadau cyfredol (Senario A yn y cynllun drafft) ond mae'r prif ffocws ar gostau a buddiannau gweithredu'r prif opsiwn polisi. Mae hyn yn berthnasol i'r gweithrediadau polisi newydd sy'n codi o gyflwyno'r Cynllun Rheoli Basn Afon i'r sectorau preifat a chyhoeddus.

Bydd y gyfran fwyaf o'r costau yn y prif opsiwn polisi'n parhau i fod yn gysylltiedig â'r sector dŵr. Mae hyn yn cydymffurfio â chasgliadau'r Rhaglen Ymchwil Cydweithredol dan arweiniad Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a ymgymrodd ag asesiad effeithiolrwydd cost gychwynnol o fesurau. Roedd y gwaith hwn yn tanlinellu mai'r sicrwydd mwyaf ddeuai o'r deilliannau oedd y rhai trwy'r rhai sy'n ymwneud â'r diwydiant dŵr yn hytrach na sectorau eraill (e.e. amaeth) lle'r oedd angen ymchwiliadau pellach. Mae hefyd yn gyson â'r Asesiad Effaith Cenedlaethol wedi ei ddiweddarau a gyhoeddwyd ym Mis Chwefror 2008 oedd yn argymhell defnyddio dull cyfnodol o weithredu'r Cynllun Rheoli Basn Afon dros 3 chylch. Y dybiaeth yn yr Asesiad Effaith Cenedlaethol oedd trwy ymgymryd ag archwiliadau yn y cylch cyntaf gellid cymhwyso set o fesurau wedi eu targedu'n well ac yn fwy cost effeithiol mewn cylchoedd dilynol, gan felly leihau'r gost gyffredinol o gyflwyno deilliant targed y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr.

Ein hymdriniaeth ers fersiwn drafft yr Asesiad Drafft yw adolygu'r wybodaeth am y gost a sicrhau mai dim ond mesurau newydd (yn hytrach na rhai sydd eisoes yn bodoli) sy'n cael eu cynnwys ac i sicrhau bod y costau sy'n ymwneud â'r mesurau hyn yn gadarn. Roedd yna hefyd nifer o fesurau gyda gwybodaeth am gostau ar goll rydyn ni nawr wedi ei gynnwys yn yr asesiad.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd hefyd wedi gweithio'n agos gyda'r Swyddfa Gwasanaethau Dŵr ac Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig i ymgymryd ag asesiad cost dosraniadol o fesurau yn unol â'r Canllaw Cynllunio Basn Afon Gweinidogol (Cyfrol 2). Roedd y gwaith hwn yn cymryd i ystyriaeth fudd cost ac ystyriaethau fforddiadwyedd. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd hefyd wedi ymgymryd ag adolygiad cymheiriad o'r gwerthoedd buddiannau a ddefnyddiwyd yn yr Asesiad Effaith Terfynol er mwy sicrhau bod y gwerthoedd a ddefnyddir yn gywir. Mae'r ymdriniaeth yn cael ei egluro'n glir mewn dogfen ategol gaiff ei chyhoeddi'r un pryd â phob un o Asesiadau Effaith Cynllun Rheoli Basn Afon.

Trwy Raglen Ymchwil Gydweithredol mae'r Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a llywodraeth y Cynulliad wedi datblygu canllaw ar y dystiolaeth sydd ei angen i gyfiawnhau costau anghymesur neu benderfyniadau am gostau dan y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Caiff hyn ei gynnwys yn y Canllaw Cynllunio Basn Afon Cyfrol 1 a 2. Hefyd mae yna ganllaw gan yr Undeb Ewropeaidd ar y defnydd o gostau Eithrio ac Anghymesur, mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi ei gymryd i ystyriaeth yn ei asesiadau.

Mae Asiantaeth yr Amgylchedd wedi gweithio'n agos gydag Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a'r Swyddfa Gwasanaethau Dŵr yn dilyn y canllaw ar gyfer dilyn y canllaw ar gyfer dadansoddi costau anghymesur ar gyfer y diwydiant dŵr. Roedd y canlyniadau o'r dadansoddiad yn dangos bod gweithrediadau'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, PR09, wedi cael effaith isel yn gyffredinol ar filiau cwsmeriaid dŵr ac effaith prin iawn ar dlodi dŵr.

Mae costau anghymesur nid yn unig yn ymwneud â'r cydbwysedd cyffredinol rhwng costau a buddiannau ond hefyd â dosbarthu'r costau a'r buddiannau hynny (pwy sy'n talu a phwy sy'n ennill). Dylid nodi y gall canlyniadau dosbarthu negyddol fod yn fyrhoedlog – er enghraifft gellir gwneud iawn am golli busnes a swydd trwy gynydd yng ngweithgaredd cwmnïau eraill oddi fewn neu'r tu allan i'r ardal yr edrychir arni.

4.12 Asesiad Amgylcheddol Strategol

Cafwyd ymgynghoriad hefyd ar yr Adroddiad Amgylcheddol oedd yn ganlyniad i'r Asesiad Amgylcheddol Strategol y Cynlluniau Rheoli Basn Afon drafft. Mae crynodeb o'r sylwadau allweddol a wnaed ar yr Asesiad Amgylcheddol Strategol wedi ei roi isod. Bydd ymateb llawn i'r holl sylwadau a dderbynnir yn cael eu darparu yn y ddogfen Datganiad Manylion, gaiff ei chyhoeddi gyda'r cynlluniau cyntaf ym Mis Rhagfyr 2009.

4.12.1 Egwyddorion a chyfeiriad cyffredinol

Roedd ymatebwyr yn teimlo'n gyffredinol bod yr Asesiad Amgylcheddol Strategol yn cydymffurfio â'r gyfarwydddeb a'i fod wedi ei strwythuro'n dda, ond roedd rhai yr ymgynghorwyd â nhw yn teimlo y gallai'r cysylltiad gyda'r cynllun drafft a chynlluniau eraill megis y strategaethau gofodol rhanbarthol fod yn gryfach. Derbyniwyd rhai awgrymiadau am gynlluniau a pholisïau ychwanegol y dylid eu hystyried.

Cynigiwyd meini prawf asesiadau pellach. Ond ymgynghorwyd ar y meini prawf a ddefnyddiwyd yn y cyfnod rhychwantu ac ni fydd yr Adroddiad Amgylcheddol yn cael ei newid, allwn ni ddim â chynnwys y rhain yn yr Asesiadau Amgylcheddol Strategol.

Roedd rhai ymatebwyr yn sylwi ar yr angen i gael mwy o dystiolaeth ar sut mae'r Asesiadau Amgylcheddol Strategol wedi dylanwadu ar y cynllun. Yn fwy penodol, roedd yna deimlad cyffredinol y gallai'r Asesiadau Amgylcheddol Strategol fod yn gryfach wrth ddelio ag anghenion amgylcheddol a newid hinsawdd.

4.12.2 Cyflwyniad a strwythur

Roedd rhai ymatebwyr yn teimlo bod yna ormod o wybodaeth yn yr atodiadau ac nad oedd digon o hwn wedi ei gyflwyno ym mhrif gorff yr adroddiad.

Nododd sawl sefydliad yr hoffon nhw weld safleoedd o bwysigrwydd cenedlaethol (e.e. Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig) yn cael eu cynnwys yn yr Asesiadau Amgylcheddol Strategol yn ogystal â rhai o bwysigrwydd rhyngwladol. (Ardaloedd o Warchodaeth Arbennig, Ardaloedd o Gadwraeth Arbennig).

4.12.3 Asesiad Amgylcheddol

I raddau helaeth roedd ymatebwyr yn cytuno â'r asesiad o effeithiau ac arwyddocâd fel y'i cyflwynir yn yr Asesiad Amgylcheddol. Fe dderbynion ni beth gwybodaeth ddefnyddiol, yn enwedig ar gyfer yr amgylchedd hanesyddol ac effeithiau ar fordwy a dyfrffyrdd. Ond gwnaeth rhai ymatebwyr sylw am arwyddocâd gweithrediadau trefniadol a hyrwyddol, gan ofyn pam fod hyn wedi ei bennu'n ddi-nod ac felly wedi ei dorri allan o'r asesiad.

Fe dderbynion ni nifer o sylwadau a syniadau ar gyfer lliniaru ychwanegol, yn ychwanegol at yr hyn a gynigiwyd gan yr Asesiad Amgylcheddol Strategol.

Awgrymodd rhai ymatebwyr y dylid defnyddio dangosyddion ychwanegol i fonitro effeithiau gan y teimlid bod rhai o'r dangosyddion a gynigiwyd yn rhy gyffredinol ac na fydden nhw'n helpu wrth asesu effeithiau'r Cynllun Rheoli Basn Afon. Nodwyd yr angen am weithdrefn i ymateb i effeithiau gwrthwynebus trwy fonitro.

4. 13 Camgymeriadau a gwallau yn y Cynllun Drafft Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru

Tynnodd ymatebwyr sylw hefyd at gamgymeriadau a gwallau yn y Cynllun drafft. Mae llawer o'r pwyntiau hyn wedi'u trafod yn y crynodeb uchod, gan gynnwys:

- afonydd mewn dalgylchoedd anghywir
- cyfeiriadau anghywir at ddogfennau cynllunio Cymru
- gwahaniaeth rhwng gwybodaeth yn y prif destun ac yn Anecsau B, C ac H
- gweithredoedd yn y senarios anghywir, yn benodol gweithrediadau senarios B a C sy eisoes yn cael eu cyflawni ac y dylid eu symud, felly, i senario A. Sylwyd ar hyn ar gyfer dwr o byllau mwyn, gweithredoedd yn nalgylch Ogwr i Dawe ac ar gyfer mabwysiadu côd ar gyfer Cartrefi Cynaliadwy.
- anghysonderau mewn mesurau Cenedlaethol rhwng Ardaloedd Basn Afon.
- *What's in my Back Yard* – Anecs B yn anghyson gyda'r wybodaeth sydd yno
- nid yw Parthau Perygl Nitradau a Pharthai Amddiffyn Dwr yn broblem fawr yng Nghymru a dylid eu dileu
- diffyg cyfuno gyda chynlluniau a pholisïau eraill
- dim cyfeiriad at gadwraeth y tirlun na chrybwyll problemau o'r fath mewn tirluniau gwarchodedig megis Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol a Pharciau Cenedlaethol.
- dim cyfeiriad at Ardaloedd Cadwraeth Arbennig Morol
- nid oedd pob Ardal Gwarchod Dŵr Yfed wedi'u dangos ar y map

Bydd y ddogfen ddiwygiedig yn cywiro'r gwallau a nodwyd yn ystod ymgynghori a bydd hyn yn cynnwys Sicrwydd Ansawdd trylwyr cyn cyhoeddi'r Cynllun Rheoli Basn Afon. Os bydd yn berthnasol i Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru, bydd yr hyn a adawyd allan yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Rheoli Basn Afon gyntaf.

5 Y camau nesaf

Mae croeso i unrhyw unigolyn sydd am ymchwilio'u hymatebion ymhellach, neu'r pwyntiau a wnaed yn y ddogfen hon, yn fwy manwl i gysylltu â ni.

Bydd ymatebion o'r ymgynghoriad hwn yn cael eu defnyddio i hysbysu datblygiad ac/neu gyflwyno'r Cynllun Reoli Basn Afon Gorllewin Cymru gyntaf. Bydd y cynllun yn egluro'r materion sy'n wynebu'r amgylchedd dŵr yn Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru a'r camau y cynllunnir eu cymryd i'w wella rhwng 2009 a 2015.

Bydd yr holl Gynlluniau Rheoli Basn Afon yn cael eu cyflwyno i'r Llywodraeth i gael ei gymeradwyo ar 22 Medi 2009 a chaiff ei gyhoeddi ar 22 Rhagfyr 2009. Unwaith y bydd y cynllun wedi ei gyflwyno i'r Llywodraeth ym Mis Medi bydd copi o'r Cynllun hefyd ar gael i'w weld ar ein gwefan.

Mae gwaith yn cael ei wneud ar hyn o bryd i ddatblygu'r ffyrdd y bydd y Cynllun Rheoli Basn Afon yn cael ei gyflwyno'n sylfaenol. Bydd gan y Paneli Cyswllt rôl ac mae angen datblygu'r mecanweithiau cyflwyno hefyd. Ar lefel leol gall fod yna angen am grwpiau cyflwyno dalgylch, prosiectau partneriaethau, gweithio traws-sector ac yn y blaen. O'r ymatebion a dderbyniwyd mae nifer o unigolion a sefydliadau wedi rhoi eu cefnogaeth i'r Cynllun a'u parodrwyd i helpu i wireddu'r gwelliannau i'r amgylchedd dŵr. Cysylltir â'r rhain hefyd i ddatblygu syniadau, cynlluniau gweithredu a'r atebion maen nhw wedi eu cynnwys yn eu hymateb i'r ymgynghoriad.

Mae mwy o wybodaeth am y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, Ardal Basn Afon Gorllewin Cymru a chyflawni Cynlluniau Rheoli'r Basn Afon ar ein gwefan www.environment-agency.gov.uk/wfd. Neu gallwch gysylltu â:

Ceri Jones, Rheolwr Rhaglen Basnau Afonydd Cymru, Tŷ Cambria, 29 Ffordd Casnewydd, Caerdydd CF24 0TP

E-bost: westernwalesRBD@environment-agency.gov.uk
Ffôn: 02920 468864

Atodiad 1 Ymgynghoriad ar y Cynllun Rheoli Basnau Afonydd Gorllewin
Cymru Drafft – Ffeithiau a Ffigurau

DYDDIAD	SECTORAU	AMCAN	FFEITHIAU A FFIGURAU (dyw presenoldeb mewn digwyddiadau ddim yn cynnwys staff Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru)
8 Ion 2009 Lansiad i Weinidogion	Amrywiol	Codi Ymwybyddiaeth	Lansio Cynlluniau Rheoli Basnau Afon ar gyfer Gorllewin Cymru, Afon Dyfrdwy a'r Hafren (25 yn bresennol) Cyhoeddwyd Datganiad i'r Wasg, canlyniadau cefnogol yn y wasg/cyfryngau
10 Ion 2009 Grŵp Cynllunio Rhanbarthol De Orllewin Cymru	Awdurdodau Lleol, Parciau Cenedlaethol a Llywodraeth y Cynulliad Cenedlaethol.	Codi Ymwybyddiaeth	Prif Gynllunwyr a'r Staff Cynllunio (24 yn bresennol)
14 Ion 2009 Briffio Brecwast ar gyfer staff Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru	Mewnol	Codi Ymwybyddiaeth	Trosolwg o'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, ble rydyn ni nawr a'r modd y byddwn yn ymwneud ag eraill yn ystod yr ymgynghoriad
27 Ion 2009 cyfarfod Cyngor Defnyddwyr Dŵr	Defnyddwyr Dŵr	Codi Ymwybyddiaeth	Cyfarfod Economeg (10 yn bresennol)
29 Ion 2009 Cyfarfod Pysgodfeydd Ecoleg a Hamdden Asiantaeth yr Amgylchedd	Genweirio a Chadwraeth	Codi Ymwybyddiaeth	Mae rhai aelodau o Bwyllgor Ymgynghorol Pysgodfeydd, Ecoleg a Hamdden nawr yn mynychu lansiad Gorllewin Cymru ar 18 Chwef (20 yn bresennol)
18 Chwef 2009 Lansiad, Canolfan Bywyd Gwylt, Cilgerran	Amrywiol	Codi Ymwybyddiaeth	Lansiad (19 yn bresennol) Cyhoeddwyd Datganiad i'r Wasg, canlyniadau cefnogol yn y wasg/cyfryngau
25 Chwef 2009 Cyfarfod Cyswllt Dwr Cymru Welsh Water	Y Diwydiant Dŵr	Codi Ymwybyddiaeth	Canolbwyntio ar ddosbarthiad y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Codwyd diddordeb ar asesiadau carbon ar gyfer cynlluniau a sut mae'r egwyddor '1 allan pawb allan' yn cael ei gweithredu

DYDDIAD	SECTORAU	AMCAN	FFEITHIAU A FFIGURAU (dyw presenoldeb mewn digwyddiadau ddim yn cynnwys staff Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru)
6 Mawrth 2009 cyfarfod Comisiwn Coedwigaeth Cymru	Comisiwn Coedwigaeth	Sut mae Comisiwn Coedwigaeth Cymru'n gallu cyflawni'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr	Archwilio'r potensial ar gyfer mwy o weithio mewn partneriaeth a sut y gallwn ddatblygu achos busnes ar gyfer rhaglen fwy uchelgeisiol o fesurau yn senario C. (4 yn bresennol)
12 Mawrth Cyfarfod gyda Phartneriaeth Afon Barlwyd	Pysgodfeydd	Codi ymwybyddiaeth a sicrhau ymateb	Roedd y grŵp eisoes yn ymwybodol o'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Gofynnodd y grŵp am gael mwy o wybodaeth er mwyn helpu i lunio'u hymateb i'r ymgynghoriad
12 Mawrth Cyfarfod Tîm Cynllunio Dŵr Cymru Welsh Water	Y Diwydiant Dŵr	Sut mae'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn rhyngwynebu â materion cynllunio potensial	Cyfle i hyrwyddo'r ymgynghoriad Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft a'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr mewn cydweithrediad â rhaglen Dŵr Cymru Welsh Water ar gyfer cyfarfod ag Awdurdodau Lleol i drafod materion cynllunio a'r diwydiant dŵr (6 yn bresennol)
12/13 Mawrth Gweithdy Llywodraeth y Cynulliad	Y Llywodraeth	Codi Ymwybyddiaeth	Adborth cadarnhaol oddi wrth Lywodraeth y Cynulliad ar y gweithdy mesurau i godi ymwybyddiaeth o'r Cynllun Rheoli Basn Afon Drafft gydag adrannau polisi eraill. Hefyd yn cael ei ddefnyddio fel cyfle i ddatblygu uchelgais pellach oddi fewn i'r cynllun
18 Mawrth Y Gyfarwydddeb Fframwaith Coetiroedd a Dŵr	Rheoli coetiroedd	Codi Ymwybyddiaeth	Cyfle i godi ymwybyddiaeth ynghylch sut y gall rheoli coetiroedd gwrdd ag amcanion y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr
20 Mawrth Cyfarfod gyda Phrifysgol Bangor	Ymchwil/ Prifysgolion	Codi Ymwybyddiaeth	Hoffai Adrannau Ymchwil gael eu cynnwys mewn digwyddiadau yn y dyfodol er mwyn sicrhau bod gwyddoniaeth yn chwarae rhan mewn cyflawni'r Cynlluniau
26 Mawrth Cyfarfod 'Future Forest', Y Fenni	Coedwigaeth	Codi Ymwybyddiaeth	Wedi trafod y buddiannau y gall coed a choetiroedd eu cyflwyno wrth gyflawni'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, y cysylltiadau rhwng y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr â Chynllun Rheoli Llifogydd mewn Dalgylch a newid hinsawdd (12 yn bresennol)

DYDDIAD	SECTORAU	AMCAN	FFEITHIAU A FFIGURAU (dyw presenoldeb mewn digwyddiadau ddim yn cynnwys staff Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru)
27 Mawrth Panel Cyswllt Gorllewin Cymru	Pob un	Diweddariad ar gynnydd a gweithrediad au sydd i'w cyflawni yn ystod y 3 mis nesaf	Cyfarfod y Panel Cyswllt <ul style="list-style-type: none"> Trafodaeth ar y cynllun cyfathrebu a digwyddiadau i hyrwyddo'r ymgynghoriad Ymatebion hyd yma a'r hyn sydd angen ei gyflawni yn ystod y 3 mis canlynol (8 yn bresennol)
22 Ebrill Cyfarfod Pwyllgor Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru / Y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr	Amrywiol	Diweddariad ar gynnydd a gweithrediad au sydd i'w cyflawni	Y pwyllgor y cael y wybodaeth ddiweddaraf ar gerrig milltir a materion yn ymwneud â'r Cynllun Rheoli Basn Afon drafft (5 yn bresennol)
23 Ebrill Gweithdy Basnau Afon, Abertawe	Amrywiol	Codi ymwybyddiaeth a sicrhau ymatebion	Cipio cynulleidfa eang i drafod y Cynllun Rheoli Basn Afon drafft Ac anogwyd y cynrychiolwyr i ymateb i'r ymgynghoriad (21 yn bresennol) (gwahoddwyd 270) Cyhoeddwyd Datganiad i'r Wasg. Cynhyrchwyd adroddiad yn dilyn y digwyddiad
27 Ebrill Cyfarfod gyda'r Comisiwn Coedwigaeth	Comisiwn Coedwigaeth Cymru	Trafod cynlluniau a diweddarau materion yn ymwneud â Choetiroedd	Dal i fyny i drafod yr ymgynghoriad gyda Chomisiwn Coedwigaeth Cymru (1 yn bresennol)
1 Mai Cyfarfod Cynllun Gofodol Cymru	Llywodraeth y Cynulliad ac awdurdodau Cynllunio	Codi ymwybyddiaeth a sicrhau ymatebion	Ymwybyddiaeth i ymgorffori'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn y Cynllun Datblygu Lleol
5 Mai Gweithdy Cyswllt amgylchedd Cymru	Cyrff Anllywodraethol Amgylcheddol	Codi ymwybyddiaeth ac egluro'r cynlluniau drafft, egwyddorion allweddol, blaenoriaethau a dyddiadau cau	Arweiniadau cadarnhaol: <ul style="list-style-type: none"> Awgrym i rannu'n graffeg gwybodaeth. Gall yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol rannu eu data ffiniau gydag Asiantaeth yr Amgylchedd fel mae'r Ymddiriedolaeth Bywyd Gwylt wedi cytuno'i wneud (7 yn bresennol)

DYDDIAD	SECTORAU	AMCAN	FFEITHIAU A FFIGURAU (dyw presenoldeb mewn digwyddiadau ddim yn cynnwys staff Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru)
5 Mai Gweithdy Gwyddoniaeth	Gwyddoniaeth ac Ymchwil	Sut gall gwyddoniaeth fwydo'r cynlluniau drafft	<ul style="list-style-type: none"> Sut mae trosglwyddo ymchwil gwyddonol i Bolisi'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr. Sut mae datblygu gweithio mewn partneriaeth yn y dyfodol (18 yn bresennol – gwahoddwyd 85) Cynhyrchwyd adroddiad yn dilyn y digwyddiad
6 Mai Gweithdy Ardal Basn Afon, Bangor	Amrywiol	Codi ymwybyddiaeth a sicrhau ymatebion	Cipio cynulleidfa ehangach i drafod y Cynllun Rheoli Basn Afon drafft Ac anogwyd y cynrychiolwyr i ymateb i'r ymgynghoriad (19 yn bresennol - gwahoddwyd 270) Cyhoeddwyd Datganiad i'r Wasg. Cynhyrchwyd adroddiad yn dilyn y digwyddiad
11 Mai Cyfarfod gyda Chynllunwyr Cyngor Sir Gwynedd	Awdurdod Lleol	Cynyddu ymwybyddiaeth	Derbyniwyd adborth cadarnhaol. Cynllun Datblygu Unedol Gwynedd ar fin cael ei orffen, byddai'r Awdurdod yn croesawu hyfforddiant ar faterion a chynllunio'n ymwneud a dŵr (1 yn bresennol)
12 Mai Cyfarfod gyda Pharc Cenedlaethol Eryri	Cynllunwyr yr Awdurdod Lleol	Cynyddu ymwybyddiaeth	Adborth cadarnhaol. (5 yn bresennol)
14 Mai Cyfarfod gyda'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr	Defnyddwyr Dŵr	Gwell gweithio, Strategaeth Adnoddau Dŵr, Cynlluniau Rheoli Adnoddau Dŵr.	Eglurodd Asiantaeth yr Amgylchedd sail yr asesiadau Effaith economaidd drafft. Angen gwneud yn siŵr bod y man cychwyn (senario A) yn cael ei gyfathrebu'n glir, yn ogystal â gwell eglurhad o ddiffiniadau, dulliau, bylchau. (5 yn bresennol)
15 Mai Cyfarfod Cynllun Gofodol Cymru	Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r Awdurdodau Lleol	Codi ymwybyddiaeth a sicrhau ymatebion	Ymwybyddiaeth i ymgorffori'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yn y Cynllun Datblygu Lleol
27 Mai Gweithdy Amaeth,	Amaeth	I ddarparu trosolwg o Reoli'r Basn	Trafodwyd materion allweddol sy'n berthnasol i'r sector megis trochfeydd defaid, rheoli maetholion a rheoli pridd.

DYDDIAD	SECTORAU	AMCAN	FFEITHIAU A FFIGURAU (dyw presenoldeb mewn digwyddiadau ddim yn cynnwys staff Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru)
Coleg Gelli Aur, Llandeilo		Afon / tryledu llygredd a'r goblygiadau ar gyfer y sector amaethyddol	(13 yn bresennol – gwahoddwyd 48). Cynhyrchwyd adroddiad yn dilyn y digwyddiad
27 Mai Grŵp Rhandaliad Llywodraeth y Cynulliad	Amrywiol	Mae'r grŵp yn darparu cefnogaeth strategol i Lywodraeth y Cynulliad ar gyfer gweithredu'r Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr yng Nghymru. Mae'n canolbwyntio ar faterion polisi a chynllunio ar lefel genedlaethol	Ffocws ar gyfer cyfathrebu ac ymgynghori ar amrywiaeth eang o faterion yn ymwneud â'r Fframwaith dŵr. (19 yn bresennol)
11 Mehefin Gweithdy Ymddiriedolaeth Afonydd, Gwesty'r Porth, Llandysul	Cadwraeth Pysgota	Cynyddu ymwybyddiaeth	Manylodd y gweithdy ynghylch proses hwyluso ymatebion lleol i'r Cynllun, a chynorthwyodd adnabod pynciau lleol (42 yn bresennol)
DAETH YR YMGYNGHORIAD I BEN 22 MEHEFIN 2009			

**A fydddech chi'n hoffi darganfod mwy amdanon ni,
neu am eich amgylchedd?**

Yna ffoniwch ni ar

08708 506 506 (Llun - Gwe 8-6)

e-bost

enquiries@environment-agency.gov.uk

neu ewch i'n gwefan

www.environment-agency.gov.uk

llinell frys ar gyfer digwyddiadau 0800 80 70 60 (24 awr)

rhybuddion llifogydd 0845 988 1188

Yr amgylchedd yn gyntaf: Argraffwyd y cyhoeddiad hwn ar bapur a wnaed 100 y cant o wastraff a ddefnyddiwyd o'r blaen. Defnyddir sgil gynnyrch cynhyrchu pwlp a phapur ar gyfer compostio ac fel gwrtaith, ar gyfer gwneud sment ac ar gyfer cynhyrchu ynni.

